

Kommunfullmäktige kallas till sammanträde

Tid:	Torsdag den 27 november 2025 kl.18.00
Plats:	Folkets hus i Säter
Förslag justeringspersoner:	Helena Andersson (S) och Jerk Engvall (M)
Kl. 16.45	Valberedning
Kl. 17.00	Gruppmöten

Innehållsförteckning

Kf § 1	Månadens blomma	5
Kf § 2	Nytt medborgarförslag gällande att återinföra skolfotografering i kommunens skolor	6
Kf § 3	Svar på medborgarförslag gällande att flytta verksamheter till Lidéns möbler 8	
Kf § 4	Nya motioner och medborgarförslag	10
Kf § 5	Information från revisionen	11
Kf § 6	Revisionsrapporter	12
Kf § 7	Reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027 - 2030.....	13
Kf § 8	Höjning av VA-taxa	17
Kf § 9	Rapport ej verkställda beslut, kvartal 2 2025.....	19
Kf § 10	Kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden 2026.....	20
Kf § 11	Interpellationer/frågor	21
Kf § 12	Valärenden	22

Kf § 13	Rapporter	23
Kf § 14	Delgivningar	24
Kf § 15	Utdelning av Ungdomsledarstipendium	25
Kf § 16	Utdelning av Ungdomskulturstipendie	26
Kf § 17	Utdelning av Kulturpris.....	27

Säter 2025-11-19

Abbe Ronsten (S)
Ordförande

Susanne Hoffman
Kommunsekreterare

Kallelsen delges ersättarna för kännedom

Kf § 1 Månadens blomma

KS2025/0036

Ärendebeskrivning

Motivering

Kf § 2 Nytt medborgarförslag gällande att återinföra skolfotografering i kommunens skolor

KS2025/0460

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar hänskjuta medborgarförslaget till barn- och utbildningsnämnden för beslut.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag gällande att återinföra skolfotografering i kommunens skolor lämnas in till kommunfullmäktiges sammanträde den 27 november 2025 av Elsa Wiliow.

Motivering

”Jag föreslår att Säters kommun återinför skolfotografering på kommunens skolor.

Skolfotografering har länge varit en självklar och uppskattad tradition i Sverige. För många av oss är de årliga skolfotona en del av våra barndomsminnen porträttbilder vi bytte med varandra på rasterna och klasskataloger att bläddra i och minnas sina klasskamrater genom. Fysiska minnen som ofta sparas i generationer.

Sedan GDPR infördes år 2018 togs skolfotograferingen bort i många kommuner, även i Säters. Hanteringen av dataskyddslagen var då otydlig, och många valde att ta det säkra före det osäkra. Men idag finns tydligt stöd, framtaget av Sveriges Elevfotografers Riksförbund, genom det så kallade "Tryggt Skolfoto", som visar hur fotograferingar kan genomföras helt i enlighet med dataskyddsreglerna.

Jag tycker att det är dags att Säters kommun återinför denna tradition. Mina egna barn (10 och 8 år) och deras klasskamrater har aldrig fått vara med om en riktig skolfotografering. Vi har inga klassbilder att spara från deras skolor förutom möjligen någon gruppbild tagen i förbifarten på skolavslutningen. Det känns sorgligt, både för barnen, skolpersonalen och för oss föräldrar som vill kunna följa deras resa genom skoltiden.

Skolfotograferingen handlar om mer än bara ett foto det är en fin tradition som skapar gemenskap, igenkänning och stolthet. Den bidrar till att bevara minnen från den viktiga del av livet som skoltiden är.

Jag föreslår därför att Säters kommun ser över möjligheten att återinföra skolfotografering genom att anlita fotografer som arbetar enligt Tryggt Skolfoto och har en professionell och pålitlig organisation bakom sig.”

Beslutsunderlag

Medborgarförslag från Elsa Wiliow den 30 oktober 2025

Bilaga till medborgarförslag, broschyr gällande tryggt skolfoto för alla

Lämna medborgarförslag

Ärendenummer: #18084 | Inskickat av: ELSA LINNÉA WILIOW | 2025-10-30 22:06

✓1. Medborgarförslaget

Regler för medborgarförslag i Säters kommun

- Du som lämnar ett förslag måste vara folkbokförd i Säters kommun.
- Förslaget ska vara undertecknat/digitalt signerat av en eller flera kommuninvånare och bara gälla frågor som kommunen ansvarar för.
- Förslaget får inte handla om personer vara odemokratiska eller rasistiska.
- Varje förslag får bara gälla en fråga och innehålla ett tydligt och konkret förslag som svarar på frågan "Vad vill du att kommunen ska göra?"

Uppfyller ditt medborgarförslag ovanstående regler?

Ja

Vad vill DU att kommunen ska göra?

Skriv kortfattat vad du anser att kommunfullmäktige ska besluta om.

Jag föreslår att Säters kommun återinför skolfotografering på kommunens skolor.

Motivera ditt förslag

Beskriv varför du anser att Sätters kommun bör fatta det beslut du föreslår. Bifoga gärna dokument, bilder eller filer.

Skolfotografering har länge varit en självklar och uppskattad tradition i Sverige. För många av oss är de årliga skolfotona en del av våra barndomsminnen. Porträttbilder vi bytte med varandra på rasterna och klasskataloger att bläddra i och minnas sina klasskamrater genom. Fysiska minnen som ofta sparas i generationer.

Sedan GDPR infördes år 2018 togs skolfotograferingen bort i många kommuner, även i Säter. Hanteringen av dataskyddslagen var då otydlig, och många valde att ta det säkra före det osäkra. Men idag finns tydligt stöd, framtaget av Sveriges Elevfotografers Riksförbund, genom det så kallade "Tryggt Skolfoto", som visar hur fotograferingar kan genomföras helt i enlighet med dataskyddsreglerna.

Jag tycker att det är dags att Sätters kommun återinför denna tradition. Mina egna barn (10 och 8 år) och deras klasskamrater har aldrig fått vara med om en riktig skolfotografering. Vi har inga klassbilder att spara från deras skolor förutom möjligen någon gruppbild tagen i förbifarten på skolavslutningen. Det känns sorgligt, både för barnen, skolpersonalen och för oss föräldrar som vill kunna följa deras resa genom skoltiden.

Skolfotograferingen handlar om mer än bara ett foto. Det är en fin tradition som skapar gemenskap, igenkänning och stolthet. Den bidrar till att bevara minnen från den viktiga del av livet som skoltiden är.

Jag föreslår därför att Sätters kommun ser över möjligheten att återinföra skolfotografering genom att anlita fotografer som arbetar enligt Tryggt Skolfoto och har en professionell och pålitlig organisation bakom sig.

Vänliga hälsningar,

Elsa Wiliow

Bilaga: PDF från Sveriges Elevfotografers Riksförbund med översikt över "Tryggt Skolfoto".

 Sveriges Elevfotografers Riksförbund.pdf (82 KB)

Samtliga filer ovan finns bifogade i detta dokument, se bifogade filer.

✓ 2. Kontaktuppgifter

Vem är du som lämnar in medborgarförslaget?

Fyll i telefonnummer och e-post om det saknas.

Förnamn

ELSA LINNÉA

Efternamn

WILIOW

Telefon

0735832062

E-postadress

wiliow.elsa@gmail.com

Notifieringar

E-post

Är det någon mer än du som lämnar in medborgarförslaget?

Nej

Jag godkänner att mina personuppgifter publiceras på kommunens hemsida.

Ja

Tryggt skolfoto för alla!

Syftet med Tryggt Skolfoto är att skapa enkla och tydliga villkor för vad som gäller både för familjen, skolan och skolfotoföretagen. Villkoren omfattar både själva fotograferingen på skolan och familjens beställning. Villkoren för Tryggt Skolfoto baseras både på den nya nationella branschöverenskommelse med Konsumentverket som går betydligt längre än vad lagen kräver och SERs etiska riktlinjer, som samtliga medlemmar har förbundit sig att följa fullt ut.

Skolans, förskolans och idrottens fördelar med fotografer som är medlemmar i SER

Trygga och tydliga villkor

Trygga och tydliga villkor i samband med beställning utan köptvång. Ett avtal för fotograferingsuppdraget på skolan beskriver tydligt åtaganden och villkor för avtalstider m m.

Följer Svensk lagstiftning & GDPR

Skolfotografering som följer Svensk lagstiftning, förordningen GDPR och den branschöverenskommelsen med Konsumentverket som går betydligt längre än vad lagen kräver avseende bland annat konsumentens trygghet och rättigheter.

Konsument
verket • KO

Firmaregistrerade företag

En seriös och erfaren Skolfotoleverantör som är firmaregistrerad och moms-redovisningsskyldig i Sverige.

Certifierade fotografer

Alla fotografer som är anslutna till SER är certifierade och legitimerade och följer SER:s uttalade bildpolicy. Skolfotografen har professionell teknisk foto-utrustning och grundläggande kompetens inom SER:s kvalitets-stämpel Tryggt Skolfoto.

Familjens fördelar med fotografer som är medlemmar i SER

Granska produkter innan köp

Fri möjlighet vid digital beställning att fullt ut granska fotograferade bilder och de produkter som erbjuds innan någon form av avtal om köp tecknas. Vi följer förordningen GDPR.

Tydliga köpvillkor

Enkel, tydliga och lättillgängliga priser samt köpvillkor oavsett försäljningskanal.

Beställning enligt 3-stegsmodellen

En digital försäljningskanal där familjen beställer produkter som de granskar och godkänner. Ingen hemleverans sker utan att det görs ett aktivt val.

Tillgång till kundtjänst

Fri och enkel tillgång till en kundtjänst med tydliga kontakt-uppgifter och öppettider.

Försäljning till personer över 18 år

Försäljning bedrivs endast mot myndiga personer över 18 år.

30 dagars returrätt

30 dagars returrätt på samtliga produkter i de fall kunden beställer produkterna utan förhandsgranskning.

Allmänna reklamationsnämnden

Att företaget åtar sig att följa ARN:s rekommendationer.

Avtal med Konsumentverket

Skolfotokundens konsumenträtt stärks ytterligare genom SER:s avtal med Konsumentverket. Det är tryggt att beställa skolfotobilder från ett SER-anslutet skolfotoföretag.

Konsument
verket • KO

Kf § 3 Svar på medborgarförslag gällande att flytta verksamheter till Lidéns möbler

KS2025/0308

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige besluta att medborgarförslaget anses vara besvarad.

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag gällande att flytta verksamheter till Lidéns möbler lämnades in till kommunfullmäktiges sammanträde den 12 juni 2025 av Maddä Rosa Madelene Lagerstrand. Kommunfullmäktige beslutade hänskjuta medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 26 augusti 2025 att uppdra till kommundirektör att utreda medborgarförslaget.

Kommunstyrelsen behandlade ärendet den 4 november 2025 och beslutade att föreslå kommunfullmäktige besluta att medborgarförslaget anses vara besvarat.

Medborgarens förslag

”Jag vill att kommunen satser på Lidens möbler lokalen och flyttar verksamheterna socialtjänsten, vård & omsorg och Samverkansteamet dit.

Det skulle bli lättillgängligt för alla och handikappanpassat. Socialtjänsten har idag hiss men ingen handikappanpassad toalett. Det skulle också vara till nytta för många då bussarna ut till Skönvik är få där både vård & omsorg/Samverkansteamet håller till. Vad gäller socialtjänsten så är väntrummet väldigt litet och man har inget privatliv om man behöver prata med personal i receptionen när andra befinner sig i väntrummet. Så en annan lösning för att måna om allas integritet vore möjligt i en större lokal.”

Motivering till beslut

Den fastighet som kommunen medborgarförslaget avser ägs utav en privat fastighetsägare och kommunen har därmed inte rådighet över fastigheten och kan inte undersöka om förslagsställarens verksamhetsidé är möjlig.

Av dessa skäl är det inte möjligt för kommunen att tillstyrka förslaget.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag från Maddä Rosa Madelene Lagerstrand den 9 juni 2025

Kommunfullmäktige den 12 juni 2025 § 62

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 23 juni 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 augusti 2025 § 143

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 9 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 180

Kommunstyrelsen den 4 november 2025 § 188

Medborgarförslag gällande flytt av verksamheter till Lidéns möbler

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att medborgarförslaget avslås.

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag gällande att flytta verksamheter till Lidéns möbler lämnades in till kommunfullmäktiges sammanträde den 12 juni 2025 av Maddä Rosa Madelene Lagerstrand. Kommunfullmäktige beslutade hänskjuta medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2025-08-26 att uppdra till kommundirektör att utreda medborgarförslaget.

Medborgarens förslag

”Jag vill att kommunen satser på Lidens möbler lokalen och flyttar verksamheterna socialtjänsten, vård & omsorg och Samverkansteamet dit.

Det skulle bli lättillgängligt för alla och handikappanpassat. Socialtjänsten har idag hiss men ingen handikappanpassad toalett. Det skulle också vara till nytta för många då bussarna ut till Skönvik är få där både vård & omsorg/Samverkansteamet håller till. Vad gäller socialtjänsten så är väntrummet väldigt litet och man har inget privatliv om man behöver prata med personal i receptionen när andra befinner sig i väntrummet. Så en annan lösning för att måna om allas integritet vore möjligt i en större lokal.”

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post

kommun@sater.se

Webbplats

sater.se

Motivering till beslut

Den fastighet som kommunen medborgarförslaget avser ägs utav en privat fastighetsägare och kommunen har därmed inte rådighet över fastigheten och kan inte undersöka om förslagsställarens verksamhetsidé är möjlig.

Av dessa skäl är det inte möjligt för kommunen att tillstyrka förslaget.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag från Maddä Rosa Madelene Lagerstrand den 9 juni 2025

Kommunfullmäktige den 12 juni 2025 § 62

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 23 juni 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 augusti 2025

Susanne Hoffman
Kommunsekreterare

John Steen
Kommundirektör

Lämna medborgarförslag

Ärendenummer: #16369 | Inskickat av: MADDÄ ROSA MADELENE LAGERSTRAND | 2025-06-09 19:45

✓1. Medborgarförslaget

Regler för medborgarförslag i Säters kommun

- Du som lämnar ett förslag måste vara folkbokförd i Säters kommun.
- Förslaget ska vara undertecknat/digitalt signerat av en eller flera kommuninvånare och bara gälla frågor som kommunen ansvarar för.
- Förslaget får inte handla om personer vara odemokratiska eller rasistiska.
- Varje förslag får bara gälla en fråga och innehålla ett tydligt och konkret förslag som svarar på frågan "Vad vill du att kommunen ska göra?"

Uppfyller ditt medborgarförslag ovanstående regler?

Ja

Vad vill DU att kommunen ska göra?

Skriv kortfattat vad du anser att kommunfullmäktige ska besluta om.

Jag vill att kommunen satsar på Lidens möbler lokalen och flyttar verksamheterna socialtjänsten, vård & omsorg och Samverkansteamet dit.

Motivera ditt förslag

Beskriv varför du anser att Sätters kommun bör fatta det beslut du föreslår. Bifoga gärna dokument, bilder eller filer.

Det skulle bli lättillgängligt för alla och handikappanpassat. Socialtjänsten har idag hiss men ingen handikappsanpassad toalett. Det skulle också vara till nytta för många då bussarna ut till skönvik är få där både vård & omsorg/Samverkansteamet håller till. Vad gäller socialtjänsten så är väntrummet väldigt litet och man har inget privatliv om man behöver prata med personal i receptionen när andra befinner sig i väntrummet. Så en annan lösning för att måna om allas integritet vore möjligt i en större lokal.

✓2. Kontaktuppgifter

Vem är du som lämnar in medborgarförslaget?

Fyll i telefonnummer och e-post om det saknas.

Förnamn

MADDÄ ROSA MADELENE

Efternamn

LAGERSTRAND

Telefon

0723085968

E-postadress

Rosamadde@icloud.com

Notifieringar

E-post

Är det någon mer än du som lämnar in medborgarförslaget?

Nej

Jag godkänner att mina personuppgifter publiceras på kommunens hemsida.

Nej

Kf § 4 Nya motioner och medborgarförslag

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 5 Information från revisionen

Beslut

Skriv text här.

Information om

-

Kf § 6 Revisionsrapporter

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 7 Reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027 - 2030

KS2025/0379

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar fastställa förslag till reviderad budget 2026 enligt:

1. Fastställa driftsbudgetram för reviderad budget 2026 per nämnd i enlighet med majoritetens förslag.
2. Fastställa investeringsbudget för 2026 i enlighet med majoritetens förslag.
3. Fastställa finansiella mål för 2026 i enlighet med majoritetens förslag.
4. Fastställa budgetdirektiv för 2027–2030 i enlighet med majoritetens förslag
5. Upphäva kommunfullmäktiges beslut § 76 2025 punkt 9.
6. Bemyndiga kommunstyrelsen under år 2026 att omsätta och uppta nya lån upp till 800 000 000 kr, samt utnyttja krediten om 38 000 000 kr på kommunens koncernkonto.
7. Fastställa kommunrevisionens budget för 2026 till 1 213 000 kr

Bakgrund och ärendebeskrivning

Förslag till budgetramar för 2026 har tagits fram gemensamt av sektorerna vid sektorberedning av reviderad budget 2026. Nämndernas beslut bygger på kommunfullmäktiges beslutade ram från juni 2025 samt nya äskanden.

Säters kommun använder en resursfördelningsmodell som baseras på prislappar, även kallad prislappsmodellen. Budget för 2025 var första året med en förändrad budgetprocess och den nya prislappsmodellen.

Under våren 2025 beställdes en ny befolkningsprognos från SCB för kommunen som erhöles under juni. Säters befolkning har ökat under 2025. Enligt den senaste

statistiken från SCB hade Säter en befolkning per sista augusti på 11 267, vilket är en ökning med 44 invånare hittills under året. Beräkningsgrunden för reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027–2030 baseras på SCB:s nya prognos per juni med en nivåjustering utifrån årets ökade utfall och föreslås uppgå till 11 250 invånare för budget 2026, 11 242 för budget 2027, 11 235 för budget 2028, 11 227 för budget 2029 samt 11 221 för budget 2030.

Skatteunderlagsprognosen från SKR per 2025-04-29 ligger till grund för beslutad budget per juni för år 2026 och förväntade intäkter för år 2026 uppgick till 908,9 mkr. Beslutad driftsbudgetram per juni 2025 för budget 2026 uppgick till 883,6 mkr. I beslutad budget per juni fanns extra äskanden utöver uppräknade av löner och övriga

kostnader på totalt 15,6 mkr. De tekniska ramarna för 2026 uppgår till 822,4 mkr och prioriteringar utgör 61,3 mkr samt att de olika verksamheterna har budgetbehov på totalt 883,7 mkr.

I beslutad budget finns effektiviseringar med en generell besparing på 5,0 mkr samt en reserv för oförutsedda kostnader på 4,9 mkr. Reserven har lagts till genom ökade skatteintäkter och generella bidrag/utjämning i skatteunderlagsprognosen per 29 april.

Tjänstemannaförslag reviderad budget 2026

Förslag till reviderad budget 2026 har framtagits med skatteunderlagsprognos per 2025-10-03. De förväntade intäkterna för år 2026 beräknas uppgå till 912,8 mkr, vilket är en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning med 3,9 mkr jämfört med skatteunderlagsprognosen per 2025-04-29 på 908,9 mkr som ligger till grund för beslutad budget per juni.

Förslag till ny driftsbudgetram för reviderad budget 2026 uppgår till 887,5 mkr, vilket är en ökning med totalt 3,9 mkr från beslutad budget i juni på 883,6 mkr.

Till reviderad budget har äskande inkommit med totalt 4,0 mkr, där Socialnämnden äskar 2,3 mkr, Barn- och utbildningsnämnden 1,2 mkr och Kommunstyrelsen 0,5 tkr. Totala äskanden utöver uppräknade löner och övriga kostnader uppgår till 19,6 mkr, varav vårens äskanden 15,6 mkr och äskanden i reviderad budget 4,0 mkr. I tjänstemannaförslaget föreslås att de generella besparingarna på 5,0 mkr som finns med i den beslutade budgeten återläggs samt att nya effektiviseringar på 6,0 mkr föreslås utifrån en genomgång av äskanden under våren och tillkommande äskanden till reviderad budget. De besparingar som behöver göras är således kopplade till specifika äskanden för respektive verksamhet samt att det även finns behov av generella besparingar. Genom ökade skatteintäkter och generella bidrag/utjämning

kan reserven ökas med 1,0 mkr till 5,9 mkr. Omfördelning av interna poster på 3,6 mkr kommer att göras till respektive verksamhet utifrån framtagna översyn av internhyror.

Förslag till investeringsramar till reviderad budget för år 2026 uppgår till 262,7 mkr, vilket är oförändrat jämfört med beslutad budget per juni på total nivå. Omföring av budget föreslås med 800 tkr från kommunstyrelsen IT-enhet till barn- och utbildningsnämnden för investeringar som avser IT-utveckling i skolan med reinvesteringar och digitala verktyg.

Budgetposten för Räddningstjänsten Dala Mitt inkluderar budget för förbundsrevisionen i enlighet med förbundsrevisionens äskande.

Budgetdirektiv 2027–2030

Skatteunderlagsprognosen per 25 februari är beräkningsgrund för beslutad budget per juni för åren 2027–2029. Inga förändringar föreslås av driftbudgetramar för plan 2027–2029 till reviderad budget. Preliminär driftbudgetram för 2030 föreslås uppgå till 999 mkr. Driftbudgetramar kommer att behöva justeras utifrån förändrade förutsättningar och kommer att påverkas av den nya befolkningsprognosen och kommande skatteunderlagsprognoser. Till budgetprocessen för budget 2027 och plan

för 2028–2030 kommer uppdaterade nya tekniska ramar att presenteras utifrån skatteunderlagsprognosen per februari 2026 samt förutsättningar för budgetberäkningar kommer att uppdateras.

Investeringar för budget för perioden 2027–2029 föreslås vara oförändrade. Investeringsplaner kan komma att behöva uppdateras utifrån förändrade förutsättningar samt att en långsiktig investeringsplan behöver tas fram i samband med budgetarbetet under våren 2026.

Förslag finansiella mål

Med anledning av de höga investeringsnivåerna de närmaste åren kommer inte målet på en självfinansieringsgrad på minst 60 % av investeringarna att uppnås under perioden 2026–2030. Översyn och analys av utvecklingen på lång sikt behöver göras och en långsiktig investeringsplan för kommunen och kommunens bolag behöver tas fram i samband med budgetarbetet under våren 2026.

Långsiktigt mål för kommunkoncernens totala lånetak är maximalt 110 000 kr per invånare. Förslag till reviderad budget 2026 är en ökning av kommunkoncernens

totala lånetak till maximalt 120 000 kr per invånare med anledning av de höga investeringsnivåerna och det ökade lånebehovet. En översyn behöver göras av kommande lånebehov under vårens budgetarbete.

Sammantaget innebär förslag till reviderad budget 2026 att årets resultat för 2026 beräknas uppgå till 27,4 mkr. Justerat resultat beräknas uppgå till 27,4 mkr och utgör 3 % av skattetäkter och generella bidrag/utjämning. Långsiktigt mål för justerat resultat på 3% beräknas kunna uppnås för perioden 2026–2030. Inget uttag av pensioner föreslås.

I kommunfullmäktiges beslut den 12 juni 2025 avseende budget 2026 och plan för 2027 – 2029 är punk 9 felformulerad. I beslutet anges år 2025, korrekt år ska vara 2026 och beslutet ska således lyda:

Bemyndiga kommunstyrelsen att under år 2026 omsätta och uppta nya lån upp till 800 000 000 kr, samt utnyttja krediten om 38 000 000 kr på kommunens koncernkonto.

I kommunfullmäktiges beslut den 12 juni 2025 avseende budget 2026 och plan för 2027 – 2029 är punk 9 felformulerad. I beslutet anges år 2025, korrekt år ska vara 2026 och beslutet ska således lyda:

Bemyndiga kommunstyrelsen att under år 2026 omsätta och uppta nya lån upp till 800 000 000 kr, samt utnyttja krediten om 38 000 000 kr på kommunens koncernkonto.

Beslutsunderlag

Tjänstemannaförslag - Säters kommun reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027–2030

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 10 oktober 2025

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 14 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025

Förslag till reviderad budget från Moderaterna den 28 oktober 2025

Förslag till reviderad budget från majoriteten den 29 oktober 2025, justerad den 12 november 2025

Kommunstyrelsen den 4 november 2025 § 178

Kommunrevisionen den 13 november 2025 § 1

Säters kommun Reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027-2030

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta fastställa förslag till reviderad budget 2026 enligt:

1. Fastställa driftsbudgetram för reviderad budget 2026 per nämnd, totalt belopp uppgår till 887 512 000 kr.
2. Fastställa investeringsbudget för 2026 med belopp på 262 650 000 kr
3. Fastställa finansiella mål för 2026.
4. Fastställa budgetdirektiv för 2027-2030

Ärendebeskrivning

Bakgrund och ärendebeskrivning

Förslag till budgetramar för 2026 har tagits fram gemensamt av sektorerna vid sektorberedning av reviderad budget 2026. Nämndernas beslut bygger på kommunfullmäktiges beslutade ram från juni 2025 samt nya äskanden.

Säters kommun använder en resursfördelningsmodell som baseras på prislappar, även kallad prislappsmodellen. Budget för 2025 var första året med en förändrad budgetprocess och den nya prislappsmodellen.

Under våren 2025 beställdes en ny befolkningsprognos från SCB för kommunen som erhöles under juni. Säters befolkning har ökat under 2025. Enligt den senaste statistiken från SCB hade Säter en befolkning per sista augusti på 11 267, vilket är en ökning med 44 invånare hittills under året. Beräkningsgrunden för reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027-2030 baseras på SCB:s nya prognos per juni med en nivåjustering utifrån årets ökade utfall och föreslås uppgå till 11 250 invånare för budget 2026, 11 242 för budget 2027, 11 235 för budget 2028, 11 227 för budget 2029 samt 11 221 för budget 2030.

Skatteunderlagsprognosen från SKR per 2025-04-29 ligger till grund för beslutad budget per juni för år 2026 och förväntade intäkter för år 2026 uppgick till 908,9 mkr. Beslutad driftsbudgetram per juni 2025 för budget 2026 uppgick till 883,6 mkr. I beslutad budget per juni fanns extra äskanden utöver uppräknade löner och övriga kostnader på totalt 15,6 mkr. De tekniska ramarna för 2026 uppgår till 822,4 mkr och prioriteringar utgör 61,3 mkr samt att de olika verksamheterna har budgetbehov på totalt 883,7 mkr.

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post

kommun@sater.se

Webbplats

sater.se

I beslutad budget finns effektiviseringar med en generell besparing på 5,0 mkr samt en reserv för oförutsedda kostnader på 4,9 mkr. Reserven har lagts till genom ökade skatteintäkter och generella bidrag/utjämning i skatteunderlagsprognosen per 29 april.

Tjänstemannaförslag reviderad budget 2026

Förslag till reviderad budget 2026 har framtagits med skatteunderlagsprognos per 2025-10-03.

De förväntade intäkterna för år 2026 beräknas uppgå till 912,8 mkr, vilket är en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning med 3,9 mkr jämfört med skatteunderlagsprognosen per 2025-04-29 på 908,9 mkr som ligger till grund för beslutad budget per juni.

Förslag till ny driftsbudgetram för reviderad budget 2026 uppgår till 887,5 mkr, vilket är en ökning med totalt 3,9 mkr från beslutad budget i juni på 883,6 mkr.

Till reviderad budget har äskande inkommit med totalt 4,0 mkr, där Socialnämnden äskar 2,3 mkr, Barn- och utbildningsnämnden 1,2 mkr och Kommunstyrelsen 0,5 tkr. Totala äskanden utöver uppräknade löner och övriga kostnader uppgår till 19,6 mkr, varav vårens äskanden 15,6 mkr och äskanden i reviderad budget 4,0 mkr. I tjänstemannaförslaget föreslås att de generella besparingarna på 5,0 mkr som finns med i den beslutade budgeten återläggs samt att nya effektiviseringar på 6,0 mkr föreslås utifrån en genomgång av äskanden under våren och tillkommande äskanden till reviderad budget. De besparingar som behöver göras är således kopplade till specifika äskanden för respektive verksamhet samt att det även finns behov av generella besparingar. Genom ökade skatteintäkter och generella bidrag/utjämning kan reserven ökas med 1,0 mkr till 5,9 mkr. Omfördelning av interna poster på 3,6 mkr kommer att göras till respektive verksamhet utifrån framtagna översyn av internhyror.

Förslag till investeringsramar till reviderad budget för år 2026 uppgår till 262,7 mkr, vilket är oförändrat jämfört med beslutad budget per juni på total nivå. Omföring av budget föreslås med 800 tkr från Kommunstyrelsen IT-enhet till Barn- och utbildningsnämnden för investeringar som avser IT-utveckling i skolan med reinvesteringar och digitala verktyg.

Budgetdirektiv 2027-2030

Skatteunderlagsprognosen per 25 februari är beräkningsgrund för beslutad budget per juni för åren 2027-2029. Inga förändringar föreslås av driftbudgetramar för plan 2027-2029 till reviderad budget. Preliminär driftbudgetram för 2030 föreslås uppgå till 999 mkr. Driftbudgetramar kommer att behöva justeras utifrån förändrade förutsättningar och kommer att påverkas av den nya befolkningsprognosen och kommande skatteunderlagsprognoser. Till budgetprocessen för budget 2027 och plan för 2028-2030 kommer uppdaterade nya tekniska ramar att presenteras utifrån skatteunderlagsprognosen per februari 2026 samt förutsättningar för budgetberäkningar kommer att uppdateras.

Investeringar för budget för perioden 2027-2029 föreslås vara oförändrade. Investeringsplaner kan komma att behöva uppdateras utifrån förändrade förutsättningar samt att en långsiktig investeringsplan behöver tas fram i samband med budgetarbetet under våren 2026.

Förslag finansiella mål

Med anledning av de höga investeringsnivåerna de närmaste åren kommer inte målet på en självfinansieringsgrad på minst 60 % av investeringarna att uppnås under perioden 2026-2030.

Översyn och analys av utvecklingen på lång sikt behöver göras och en långsiktig investeringsplan för kommunen och kommunens bolag behöver tas fram i samband med budgetarbetet under våren 2026.

Långsiktigt mål för kommunkoncernens totala lånetak är maximalt 110 000 kr per invånare.

Förslag till reviderad budget 2026 är en ökning av kommunkoncernens totala lånetak till maximalt 120 000 kr per invånare med anledning av de höga investeringsnivåerna och det ökade lånebehovet. En översyn behöver göras av kommande lånebehov under vårens budgetarbete.

Sammantaget innebär förslag till reviderad budget 2026 att årets resultat för 2026 beräknas uppgå till 27,4 mkr. Justerat resultat beräknas uppgå till 27,4 mkr och utgör 3 % av skattetäkter och generella bidrag/utjämning. Långsiktigt mål för justerat resultat på 3% beräknas kunna uppnås för perioden 2026-2030. Inget uttag av pensioner föreslås.

Bilaga

Tjänstemannaförslag Säter kommun Reviderad budget 2026 & budgetdirektiv 2027-2030.

Catherine Hellgren
Ekonomichef

John Steen
Kommundirektör

**Nu får vi
ordning på
Säter!**

Oppositionsrådets förord

Den reviderade budgeten för 2026 tas fram i en tid där ekonomin pressas, både för hushåll och för kommunen. Många märker av ökade kostnader och högre räntor. Det påverkar även vår gemensamma välfärd.

Samtidigt har vi viktiga beslut framför oss, inte minst byggnationen av en ny skola. Det är en investering i barnens lärande, i arbetsmiljön för våra lärare och i framtiden för Säter som helhet.

Men när vi gör stora satsningar måste vi också vara tydliga i våra prioriteringar. Varje krona ska användas där den gör mest nytta. En stark skola, en trygg omsorg och en service som fungerar i vardagen för människor här, det är kärnan.

Moderaterna föreslår därför i denna revidering:

- att lånetaket inte höjs generellt, utan endast kopplas till skolprojektet,
- att kommunen tar fram en långsiktig investeringsplan innan fler omfattande beslut fattas,
- att en del av reserven omfördelas för att stärka skolan här och nu,
- och att effektiviseringar ska vara verkliga förbättringar, inte nedskärningar som försämrar kvalitet.

Det här handlar inte om att bromsa utvecklingen – utan om att göra den hållbar.

Vi ska kunna se invånare, barn och personal i ögonen även om fem, tio och tjugo år och veta att beslut vi tog idag var kloka.

Det är så vi tar ansvar. Med framtiden i åtanke och med omtanke om människorna här.

Caroline Willfox (M)

Oppositionsråd i Sätters kommun

Moderata argument – Reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027–2030

Detta dokument sammanfattar Moderaternas argument och ställningstaganden inför behandlingen av reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027–2030 i Sätters kommun. Fokus ligger på ekonomiskt ansvar, långsiktighet och prioritering av kärnverksamheten. Dokumentet är uppdaterat utifrån kommunens äskanden våren 2025 och det aktuella beslutsförslaget om att höja lånetaket till 120 000 kr per invånare.

1. Ny skola – men med ekonomisk ordning

Moderaterna står bakom behovet av att bygga en ny skola. Det är en investering i framtiden och en förutsättning för kvalitet i undervisningen. Men vi motsätter oss att lånetaket generellt höjs från 110 000 till 120 000 kr per invånare. Höjningen bör i så fall gälla tillfälligt och enbart kopplas till skolprojektet. Ingen ytterligare höjning bör ske förrän kommunen har antagit en långsiktig investeringsplan.

2. Långsiktig investeringsplan

Sätters kommun behöver en tydlig plan för investeringar som väger in samhällsnytta, driftpåverkan och finansiering. De höga investeringsnivåerna gör att kommunen inte längre når målet om 60 % självfinansiering, vilket innebär att verksamheten allt mer finansieras via lån. Moderaterna vill att en långsiktig investeringsplan tas fram under våren 2026 innan nya låneutökningar beslutas.

3. Realistiska ramar för skolan

Barn- och utbildningsnämnden har en prognos på –7 miljoner kronor. Under våren äskades 1,365 miljoner kronor och nu under hösten ytterligare 1,2 miljoner. I tjänstemannaförslaget föreslås en besparing på 1,7 miljoner kronor, men vi menar att 1 miljon bör tas från den centrala reserven.

Detta är nödvändigt för att kunna upprätthålla kvaliteten i verksamheten och säkerställa lärarbehörigheten. Moderaterna föreslår därför att 1 miljon kronor av den centrala reserven (5,9 miljoner) omfördelas till Barn- och utbildningsnämnden för att stärka lärarbehörighet, skolfrånvaroprojekt och skolmatens kvalitet.

4. Effektiviseringar ska vara konkreta – inte dolda nedskärningar

Reviderad budget föreslår nya effektiviseringar på 6 mkr. Moderaterna vill istället behålla effektiviseringskravet på 5 mkr, och kräver att effektiviseringarna konkretiseras per nämnd. Effektivisering ska betyda bättre användning av resurser, inte att kärnverksamhet skärs ned. Det är särskilt viktigt eftersom de interna kostnaderna ökar med 5 mkr (VA-taxa, fjärrvärme, internränta, underhåll m.m.).

Socialnämndens kostnader är till stor del lagstadgade insatser och ökande behov och nämndens ram lämnas därför oförändrad. Eventuella effektiviseringar inom socialnämnden behöver genomföras på ett sätt som värnar omsorgens kvalitet och rättssäkerhet för dem med störst behov av stöd.

5. Investeringsnivån 2026 bör justeras

Den totala investeringsramen för 2026 uppgår till 262,7 mkr. Moderaterna föreslår att 10 mkr senareläggs till 2027 för att minska lånebehovet och skapa handlingsutrymme inför den långsiktiga investeringsplanen. Det är en ansvarsfull väg för att hantera kommunens skuldsättning, särskilt då flera nämnder redan redovisar ökade kapitalkostnader (t.ex. SBN +4,2 mkr och MBN + 450 tkr).

6. Sänk lånetaket till 110 000 kr per invånare

Det tidigare målet var 110 000 kr/invånare. I reviderad budget föreslås en höjning till 120 000 kr per invånare. Moderaterna anser att det saknas tillräcklig analys för en generell höjning. Vi föreslår därför att lånetaket tills vidare ligger kvar på 110 000 kr/invånare och endast höjs tillfälligt för skolbygget.

Moderat sammanfattning

- Ja till ny skola, men med kontroll på ekonomin.
- Nej till generella lånetakshöjningar utan plan.
- Ja till långsiktig investeringsstrategi.
- Ja till konkreta effektiviseringar, inte symboliska besparingar.
- Ja till att prioritera barn, utbildning och ungdomars hälsa.
- Nej till att låta skuldsättningen växa utan tydlig ansvarsfördelning.

Moderaterna i Säter vill bygga framtidens kommun med både hjärta och ordning i ekonomin. Vi förespråkar en ekonomisk politik som möjliggör utveckling, trygghet och långsiktigt ansvar för kommande generationer.

Förslag Reviderad Budget
Driftsbudget 2026 per nämnd/styrelse

Säters kommun	Beslutad budget 2026			Tjänstemannaförslag		Moderaternas förslag	
	BEHOV BUDGET 2026	Besparingar/ justeringar	BESLUT KF BUDGET 2026	Justeringar reviderad budget	FÖRSLAG REVIDERAD BUDGET 2026	Justeringar reviderad budget	FÖRSLAG REVIDERAD BUDGET 2026
NÄMNDER/STYRELSE							
Barn- och utbildningsnämnd	351 915	-2 080	349 835	1 580	351 415	1 000	352 415
Socialnämnd	343 137	-2 028	341 109	2 798	343 907		343 907
Kommunstyrelsen	72 212	-428	71 784	178	71 962		71 962
Samhällsbyggnadsnämnd	51 912	-307	51 605	-193	51 412		51 412
Miljö & Byggnadsnämnd	6 308	-37	6 271	-6	6 265		6 265
Kulturnämnden	19 178	-113	19 065	-17	19 048		19 048
Räddningstjänsten Dala Mitt	15 120		15 120	0	15 120		15 120
Gemensam nämnd för upphandling	1 290		1 290	0	1 290		1 290
Overförmyndare i samverkan	1 120		1 120	0	1 120		1 120
Revision	1 220	-7	1 213	0	1 213		1 213
Interna poster utöver 2,5% ökning	5 000		5 000	-1 400	3 600		3 600
Ovrigt reserv mm	0	4 850	4 850	1 010	5 860	-1 000	4 860
VA & Återvinning	0		0	0	0		0
SUMMA NETTOKOSTNADER	868 412	-150	868 262	3 950	872 212	0	872 212
Summa pension	15 300	0	15 300	0	15 300	0	15 300
TOTAL	883 712	-150	883 562	3 950	887 512	0	887 512

Säters kommun

Moderaternas förslag
Investeringsbudget 2026-2029 per nämnd/styrelse:

Nämnd/styrelse	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
<i>Belopp i tkr</i>				
Skattefinansierat:				
Kulturnämnd	850	250	250	250
Barn- och utbildningsnämnd	2 800	2 800	2 800	2 800
Socialnämnd	1 000	1 000	1 000	1 000
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansierat, självfinansieras	58 700	48 000	56 500	41 600
Miljö- och byggnämnd	0	0	0	
Kommunstyrelsen (exkl IT-enhet)	2 800	2 100	2 100	2 100
Kommunstyrelsen IT-enhet	700	700	700	700
Total skattefinansierat, självfinansieras	66 850	54 850	63 350	48 450
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansiering, ej självfinansiering	12 000	37 000	78 000	68 000
Projekt verksamhetslokaler	71 000	160 000	270 000	29 000
Total skattefinansierat	149 850	251 850	411 350	145 450
Taxefinansierat:				
SBN VA/Återvinning, självfinansieras	49 300	39 800	38 500	23 500
SBN VA/Återvinning, ej självfinansiering	63 500	43 500	114 000	181 000
SBN VA/Återvinning, taxefinansierat	112 800	83 300	152 500	204 500
Total	262 650	335 150	563 850	349 950
Justeringar	-10 000	10 000		
Total	252 650	345 150	563 850	349 950

**Förslag Reviderad Budget 2026 &
Budgetdirektiv 2027–2030
Sätters kommun**

Beslut 2025-11-04 Kommunstyrelsen - Majoritetens förslag

**SÄTERS
KOMMUN**

Innehåll

1	Inledning	3
2	Sammanfattning	3
3	Budgetprocess och resursfördelning.....	4
4	Samhällsekonomisk utveckling	5
5	Kommuners ekonomiska förutsättningar	9
6	Säters kommuns förutsättningar	10
6.1	Förväntade intäkter	11
6.2	Befolkning och demografi	12
6.3	Budgetförutsättningar kostnader	15
6.4	Nettokostnadsavvikelse	18
7	God ekonomisk hushållning.....	20
8	Säters kommuns vision och strategiska mål	21
8.1	Vision	21
8.2	Strategiska mål 2024-2027	21
9	Finansiella mål	22
9.1	Resultatmål.....	22
9.2	Investeringar med mål för självfinansieringsgrad	23
9.3	Skuldsättning	25
9.4	Pensionsförvaltning:	26
10	Driftbudgetramar per nämnd/sector	26
11	Investeringsbudget per nämnd/sector	31
12	Finansiella rapporter	33
12.1	Resultaträkning	33
12.2	Balansräkning	33
13	Tidplan 2026	34

1 Inledning

Budget 2025 och framåt baseras på en förändrad budgetprocess med en resursfördelningsmodell som baseras på prislappar. Budgetdokumentationen kommer att uppdateras löpande under budgetarbetet för 2026 med plan 2027-2029 och syftar till att skapa förståelse för de olika faktorer som påverkar det ekonomiska läge som råder i Sveriges kommuner och Säters kommun.

Budgetförutsättningarna för år 2026-2029 beskrivs i underlaget utifrån de faktorer som påverkar världen, Sverige och Sveriges kommuners ekonomiska läge. Information till budgetdokument kommer från SKR, SCB, Kolada samt från Kommunfullmäktiges dokument ”Ekonomi- och målstyrning” (per 2025-09-25) samt dokument för kommunfullmäktiges beslut av vision och strategiska mål 2024-2027.

2 Sammanfattning

Säters kommun strävar efter ekonomisk stabilitet samtidigt som vi vill upprätthålla åtaganden och möjliggöra framtidssatsningar, fokusera på hållbar utveckling, medborgarservice samt uppfylla de strategiska målen för en inkluderande och trivsamt kommun. Utöver de finansiella målen och verksamhetsmålen har omvärldsfaktorer stor påverkan på kommunens ekonomi.

Kommuner ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och det är kommunfullmäktige som beslutar om riktlinjer och resultatreserver. God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen och de finansiella målen uppnås.

Kommunens fyra strategiska mål utgörs av rikare liv, hållbar framtid, omsorgsfull boendeutveckling och serviceorienterad organisation. De finansiella målen utgörs av resultatmål, mål för skuldsättning och självfinansieringsgrad samt mål för pensionsförvaltningen. Reglerna för balanskravet beskriver hur balanskravsresultatet skall beräknas samt anger hur ekonomiska underskott skall beräknas och regleras.

Kommunen har också ett åtagande för pensioner som förväntas öka avsevärt när stora åldersgrupper födda under 1950-, och 1960-talet går i pension. Viss andel av utbetalningar för dessa pensionskostnader kan finansieras via de medel som avsatts i kapitalförvaltning, i samband med försäljningen av Säters energiverk.

Investeringsbehoven är höga, särskilt för lokaler, infrastruktur och digitalisering, vilket kräver anpassning och prioriteringar för att inte överbelasta den kommunala ekonomin. Låneskulden har ökat kraftigt och förväntas öka ytterligare, vilket påverkar räntekostnaderna. För detta har kommunen och dess bostadsbolag infört ett tak för skuldsättning samt att kommunen har mål på självfinansieringsgrad för att hantera kommande investeringsbehov.

Säterbostäder AB, kommunens bostadsbolag, förväntas visa positiva resultat under perioden.

Förväntade intäkter för kommunen beror på befolkningsutveckling, skatteunderlag, utjämningsystemet och statliga anslag. Finansiella resultatmål innebär att behålla viss procentandel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag för att täcka investeringar och ökade lånebehov. Kommunen behöver anpassa kostnaderna till de förväntade intäkterna.

3 Budgetprocess och resursfördelning

Budget för 2025 och framåt baseras på en förändrad budgetprocess med en resursfördelningsmodell som baseras på prislappar, även kallad prislappsmodellen. I stället för att som tidigare fördela utifrån tidigare ramar med "budget-på-budget", görs en preliminär fördelning utifrån vad verksamheterna bör kosta. Resursfördelning görs utifrån prislappar som ska spegla verksamhetens behov utifrån de demografiska förutsättningarna. En prislapp är en styckkostnad för ett barn, en elev eller en brukare som används för att räkna ut en grundkostnad för verksamheten - det som kallas en "teknisk ram".

Prislappen utgår ifrån standardkostnaden i kostnadsutjämningsmodellen. Kommunens standardkostnad är det som till exempel en grundskoleelev "borde" kosta utifrån de förutsättningar kommunen har. Standardkostnaden är den teoretiska kostnad som kommunen (enligt systemet) bör ha om verksamheten bedrivs med en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå. Rikets standardkostnad kommer från inrapporterade räkenskapsammandrag (RS) två år före. Kommunens samtliga verksamheter omfattas av prislappsmodellen.

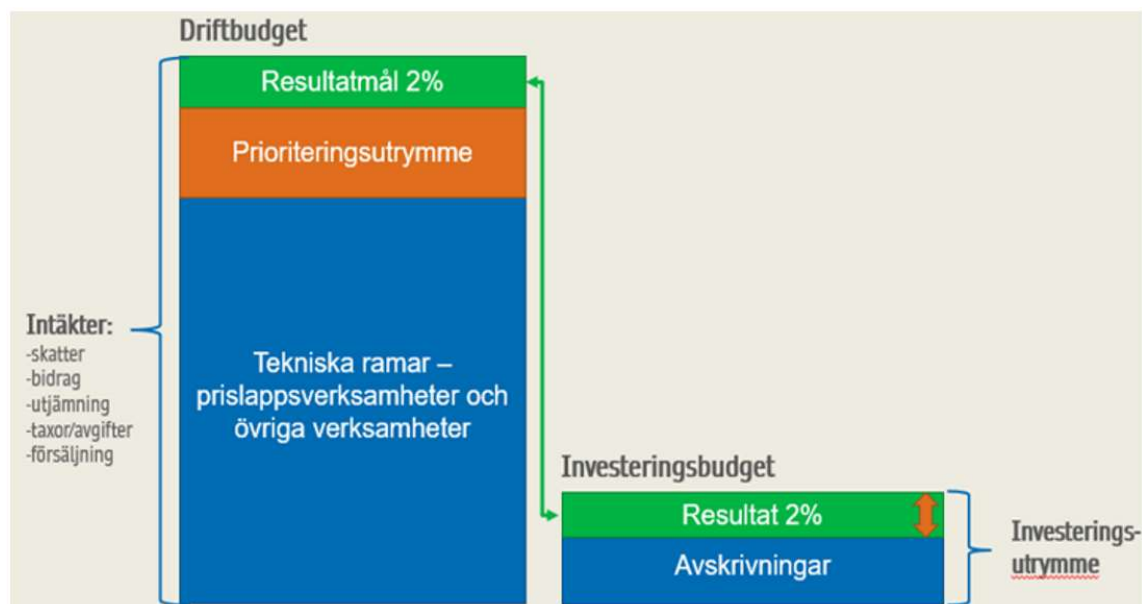
Det är dock inte alla verksamheter som omfattas av kostnadsutjämningsmodellen, bara det som brukar kallas "obligatorisk verksamhet". Dit hör förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, ordinärt- och särskilt boende. LSS har en egen utjämningsmodell.

Övriga verksamheter har ingen egen modell i utjämningsmodellen och för dessa kan man antingen välja att:

- a) göra som tidigare
- b) budgetera efter mest lika kommuners eller
- c) lika stora kommuners kostnader

Den tekniska ramen är en basnivå. Utifrån den kan sedan kommunen lägga till eller dra bort medel utifrån beslut om ambitionsnivå, dvs göra prioriteringar som i modellen kallas prioriteringsutrymme. Modellen tar hänsyn till förväntade intäkter och kommunens resultatnivå och ger en överblick hur intäkter, driftsbudget och investeringsbudget samt investeringsutrymme hänger ihop.

Bild över SKR:s resursfördelningsmodell:

Kommunens intäkter förändras inte med prislappsmodellen. Den ger ett nytt sätt att fördela resurserna med utgångspunkt i kommunens befolkning och den ambitionsnivå kommunen väljer. Det som ändras är att politiken får ett kraftfullare verktyg för att bedöma vad som är grundkostnaden för verksamheterna och hur stort utrymme man har till sitt förfogande för att göra satsningar/prioriteringar.

4 Samhällsekonomisk utveckling

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) presenterade den senaste skatteunderlagsprognos den 3 oktober 2025. I cirkulär 25:47, Aktuell Ekonomi för regioner och kommuner, presenterar SKR budgetförutsättningar för regioner och kommuner för 2025-2029 som sammanfattas i detta avsnitt.

Utsikterna för tillväxt drivs av den inhemska ekonomin

- Hushållens konsumtion blir drivkraften ut ur lågkonjunkturen.
- Efter två svaga år växlar sysselsättningen upp 2026 och ännu mer 2027.
- Skatteunderlagets tillväxt når tillbaka till det historiska genomsnittet under de kommande två åren.

Svensk ekonomi befinner sig i en segdragen lågkonjunktur. Den återhämtning som påbörjades under slutet av 2024 fick ett tillfälligt bakslag under våren 2025. Orsaken var den stigande osäkerheten i vår omvärld, inte minst kopplad till höjda tullar, som dämpade den ekonomiska aktiviteten både globalt och i Sverige. Konjunkturen i våra viktigaste handelsländer fortsätter att vara svag både i år och nästa år, vilket gör att svensk ekonomi inte får någon draghjälp utifrån i närtid. Därför är det den inhemska efterfrågan som behöver stimuleras. Utfallsdata visar att hushållens konsumtion nu återigen ökar och

framåtblickande indikatorer tyder på att hushållen sakta blir mer optimistiska om framtiden. Stigande reallöner, lägre räntekostnader och en expansiv finanspolitik, i och med förslagen i Budgetpropositionen för 2026, pekar mot en tydlig potential för en återhämtning av hushållens konsumtion. Budgetförslagen för nästa år som till stor del är riktade mot hushållen, främst i form av skattesänkningar på arbete, pension och konsumtion samt höjda bidrag, bidrar till detta. Hushållens konsumtionstillväxt bedöms därmed växla upp under kommande två år. En ökad produktion kommer, med viss trögrörlighet, ge en skjuts för investeringarna. Den offentliga konsumtionen ökar relativt mycket nästa år och kommer fortsätta göra det kommande år, vilket drivs på av utbyggnaden av det militära och civila försvaret. Det är främst den statliga konsumtionen som ökar medan den kommunala konsumtionen utvecklas svagt kommande år, främst till följd av den svaga demografiska utvecklingen.

Sammantaget växlar BNP-tillväxten upp kommande två år. Utan någon större draghjälp från omvärlden blir det dock en relativt långsam återhämtning. BNP antas inte nå nivån för potentiell BNP förrän i slutet av 2027. Därefter bestäms tillväxten i SKR:s framskrivning av demografiska faktorer och arbetsutbudet samt den teknologiska utvecklingen.

Lågkonjunkturen fortsätter att prägla arbetsmarknaden i år. Den låga takten i produktionen just nu innebär att antalet arbetade timmar minskar i år, likt förra året, och sysselsättningen blir i det närmaste oförändrad. I takt med en allt högre BNP-tillväxt kommer sysselsättningen börja öka nästa år. Men framför allt kommer produktiviteten stärkas. I första hand kommer den för närvarande lediga kapacitet som finns att börja användas när produktionen ökar. Under 2027 återhämtar sig arbetsmarknaden allt snabbare vilket märks i form av högre tillväxt av arbetade timmar, allt fler sysselsatta och en arbetslöshet som faller allt snabbare.

Inflationen, mätt enligt KPIF, är i år fortsatt något högre än Riksbankens mål på 2 procent. SKR:s bedömning är dock att detta bland annat drivs av både tillfälliga och beräkningstekniska faktorer som kommer falla ur till nästa år. Därtill bidrar förslag i Budgetpropositionen för 2026 till att sänka prisnivån, i synnerhet sänkt moms på livsmedel och sänkt elskatt, som dämpar inflationen 2026. Inflationen blir sedan högre 2028 när den tillfälliga momssänkningen på livsmedel återtas. Detta innebär en något mer ryckig inflationsbana kommande år även enligt KPI-måttet, vilket påverkar ökningen av prisbasbeloppet som kommer vara låg 2026 och 2027 men ovanligt hög 2029. Även om dessa skatteförslag innebär en inflation som tillfälligt frångår inflationsmålet bedöms de inte påverka Riksbankens penningpolitik. Lönstillväxten bedöms också bli opåverkad. Den normaliseras efter ett par år av relativt hög ökningstakt som kompensation för den höga inflationens urholkning av löntagares köpkraft.

Tabell Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

Nyckeltal	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP	0,8	1,1	2,7	2,6	2,0	1,8
Arbetade timmar	-0,3	-0,2	1,0	1,3	0,8	0,5
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	8,4	8,9	8,4	7,8	7,6	7,5
Befolkning, 15-74 år	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2	0,3
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	3,8	3,7	4,9	5,0	4,5	4,3
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	3,7	3,6	3,5	3,5	3,5
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	4,1	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5
Inflation, KPIF	1,9	2,6	1,4	1,8	2,7	2,0
Inflation, KPI	2,8	0,7	0,9	2,1	3,2	2,4
Inflation, KPI, juni	2,6	0,7	0,4	2,1	3,2	2,4
Prisbasbelopp, tkr	57,3	58,8	59,2	59,5	60,8	62,7
Inkomstbasbelopp, tkr	76,2	80,6	83,4	86,5	89,5	92,5
Styrränta, värde vid årets slut, procent	2,75	1,75	1,75	2,00	2,25	2,40

Anm. BNP och arbetade timmar avser kalenderkorrigerade värden i volym. Arbetslöshet och befolkning avser 15-74 år enligt Arbetskraftsundersökningarna. Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar.

Källor: Macrobond, Medlingsinstitutet, Riksbanken, Skatteverket, SCB och SKR.

BNP-tillväxten har reviderats upp för innevarande år till följd av något mer positiva utfall för andra kvartalet i år. De aviserade förslagen i Budgetpropositionen för 2026 bedöms höja BNP-tillväxten både 2026 och 2027. Då konjunkturåterhämtningen bedöms gå lite fortare 2025–2027 än tidigare bedömningar revideras tillväxten ned 2028 eftersom den potentiella tillväxten bedöms vara oförändrad.

Revideringarna av inflationen 2026 beror främst på den aviserade tillfälligt sänkta momsen på livsmedel tillsammans med flera mindre åtgärder med syfte att sänka priserna. Därtill revideras inflationen upp 2028 då den tillfälligt sänkta momsen på livsmedel upphör.

Skatteunderlag

SKR:s sammantagna bedömning är att skatteunderlagets ökningstakt i år blir starkare än 2024 samt att den underliggande utvecklingen ligger nära ett historiskt genomsnitt. Det relativt svaga bidraget från lönesumman kompenseras till viss del av högre pensioner, vilket är en följd av ökningen av inkomst- och prisbasbeloppet. Som nämnts ovan bedöms den konjunkturuppgång som förutses 2026 och 2027, bland annat till följd av en mer expansiv ekonomisk politik, öka efterfrågan på arbetskraft och bidra till att antalet arbetade timmar stiger igen båda åren. Timökningen är snabbast 2027, och avtar därefter. Som genomsnitt för perioden 2025–2029 beräknas det underliggande skatteunderlaget öka med 4,3 procent per år, något lägre än den genomsnittliga ökningen under tioårsperioden 2015–2024 (4,5 procent).

Kommunsektorns sammanvägda priser för verksamhetskostnaderna ökar knappt 2025, vilket förklaras av pensionskostnadernas minskning som beror på inkomst- och prisbasbeloppens utveckling. Som beskrivits tidigare kommer inflationsbanan, och därmed utvecklingen av prisbasbeloppet, bli ryckig kommande år. Men i genomsnitt väntas verksamhetskostnaderna öka med 2,9 procent per år i genomsnitt 2026–2029.

Den låga prisökningen 2025 ger en stor real ökning av skatteunderlaget, efter två år av real nedgång. I genomsnitt ökar skatteunderlaget i reala termer med 1,4 procent 2026–2029. Den underliggande ökningen är dock något starkare, då skatteförändringar drar ner det faktiska skatteunderlaget. Stora kostnadsökningar 2023 och 2024 har dock urholkat kommunsektorns köpkraft varaktigt.

Tabell Skatteunderlag samt beräknad real utveckling

Procentuell förändring

Nyckeltal	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Faktiskt skatteunderlag	3,4	3,8	4,2	4,5	4,1	4,1
Regelförändringar*	-0,2	-0,3	-0,5	0,0	0,0	0,0
Underliggande skatteunderlag	3,6	4,1	4,7	4,5	4,1	4,1
Prisutveckling	4,6	0,1	2,3	2,6	3,8	2,9
Realt skatteunderlag	-0,9	4,0	2,3	1,9	0,2	1,2

**Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter.*

Källa: Skatteverket och SKR

En svag konjunkturutveckling (och negativ ökning av antalet arbetade timmar) gör att skatteunderlaget ökar mindre än det historiska genomsnittet 2024–2025. Prognosen tyder på att skatteunderlagstillväxten 2028–2029 också är svagare än genomsnittet.

Tabell Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Procentuell förändring

Utveckling	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Genomsnitt 10 år	4,5	4,5	4,4	4,4	4,4	4,4
Årlig förändring	3,6	4,1	4,7	4,5	4,1	4,1
Differens	-0,8	-0,4	0,2	0,1	-0,3	-0,2

Källa: Skatteverket och SKR

5 Kommuners ekonomiska förutsättningar

Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex

I SKR:s kalkyler beräknas kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Förändringen i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring är skillnaden mellan förändringen i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneförändringar och PO-pålägg) samt på övrig förbrukning. Syftet med uppgifterna är att göra det möjligt för kommuner att räkna om från löpande till fasta priser, till exempel i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKR:s kalkyler.

Denna prognos innebär ett högre PKV för såväl 2025 som 2028. Förslaget om tillfälligt sänkt matmoms får betydelse för arbetskraftskostnaderna och förbrukningspriset. SKR presenterar första prognosen för PKV för 2029. Såväl timlön, inflation och pensionskostnader, och därmed PKV, uppvisar normal förändringstakt.

Tabell Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) inklusive PO-effekt (per 2025-10-03)

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2025	2026	2027	2028	2029
Arbetskraftskostnader*	-0,3	3,0	3,1	4,3	3,4
Övrig förbrukning	3,1	2,2	2,5	3,0	2,6
Prisförändring, %	0,7	2,8	2,9	3,9	3,1

**Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*

Källa: SKR

Utan påverkan av tjänstepensionerna blir utvecklingen av PKV jämn under åren.

Tabell Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) exklusive PO-effekt (per 2025-10-03)

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2025	2026	2027	2028	2029
Arbetskraftskostnader*	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5
Övrig förbrukning	3,1	2,2	2,5	3,0	2,6
Prisförändring, %	3,5	3,1	3,2	3,3	3,2

**Exklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*

Källa: SKR

Inflationspåverkande budgetförslag ändrar pensionsprognosen

Kommunala pensionskostnader påverkas bland annat av banan för KPI-inflationen som bestämmer prisbasbeloppet. I Budgetpropositionen för 2026 föreslår regeringen en tillfällig sänkning av moms på livsmedel april 2026 till december 2027, liksom sänkt elskatt. Dessa förslag dämpar inflationen

under 2026, men väntas öka inflationen 2028 när matmomsen återigen höjs. För avtalspensionerna innebär det lägre kostnader 2027 men högre kostnader därefter. Jämfört med prognosen i april är revideringarna gällande övriga faktorer betydligt mindre.

Nuvarande prognos över kommunernas pensionskostnader för 2026 ligger i linje med det preliminära PO-pålägget för 2026 som publicerades i april. Prognosrevideringarna avseende pris- och inkomstbasbelopp för 2026 är mycket små. Bedömningen av PO-pålägget för 2026 är fortfarande preliminär och beroende av bland annat inkomstbasbeloppet för 2026 som tas fram av Pensionsmyndigheten i slutet av oktober och beslutas av regeringen. Om inkomstbasbeloppet blir lägre (högre) än i SKR:s prognos kan preliminärt PO-pålägg för 2026 behöva höjas (sänkas).

Tabell PO-pålägg i kommuner och prognos över avtalspensioner (2025-10-03)

Procent av lönesumman om inte annat anges

Kommuner	2025	2026	2027	2028	2029
Avtalspensioner*	8,6				
Avtalspensioner prognos		8,9	8,3	9,2	9,0
PO-pålägg, procent	40,2	40,5			

**Underlag för beräknat genomsnittligt PO-pålägg*

Källor: KPA, Skandikon och SKR.

Beräkningarna som SKR tar fram över pensionskostnader, som ligger till grund för rekommenderat PO-pålägg, är ett genomsnitt för alla kommuner. Pensionskostnaderna varierar däremot kraftigt i enskilda kommuner. Det är därför angeläget att hänsyn tas till kommunens egna prognosticerade kostnader.

6 Säters kommuns förutsättningar

Säters kommun skall ha en över tid stabil ekonomi. En stabil ekonomi är en grundläggande förutsättning för att kommunen skall klara de ålägganden som riksdagen har beslutat om och de satsningar som kommunen själv vill göra. Kommunen kan endast med en stabil ekonomisk grund fullfölja sina åtaganden gentemot kommunens invånare. Kommunens budget grundar sig på en anpassning av kostnaderna till de förväntade intäkterna och därigenom upprättas en budget i balans. Detta är ett grundläggande krav i kommunallagen som kommunen är skyldig att följa.

Kommunens bostadsbolag, Säterbostäder AB, skall uppvisa positiva resultat under planperioden. Det tidigare utgivna aktieägartillskottet på 9 mkr har under 2014 återbetalats till kommunen. Återbetalningen har använts för att finansiera en nyemission på 9 mkr i aktiekapital. Genom att öka aktiekapitalet möjliggörs en högre utdelning från bolaget. Beslut om utdelning tas på bolagets stämma efter avgiven årsredovisning.

Kommunen har ett åtagande för pensioner intjänade före 1998 som inte redovisas som skuld i kommunens balansräkning. Åtagandet kommer att infrias successivt i takt med att kommunalt anställd personal går i pension och kommunens kostnader för pensioner kommer att öka markant när de stora åldersgrupperna födda på slutet av 40-talet och början av 50-talet går i pension. Viss andel av utbetalningar för dessa pensionskostnader kan finansieras via de medel som avsatts i kapitalförvaltning, i samband med försäljningen av Säter Energiverk.

6.1 Förväntade intäkter

Faktorer som har stor betydelse för intäktsutvecklingen är befolkningsutvecklingen, demografin samt skatteunderlagets utveckling, det kommunala utjämningsystemets utformning och statens anslag till detta.

Skatteintäkter och generella bidrag

De egna skatteintäkterna och bidraget från inkomstutjämnningen är beroende av hur skatteunderlaget, de totala taxerade inkomsterna, utvecklas. Det exakta utfallet är inte tillgängligt förrän vid definitiv taxering i november året efter inkomståret. Vid budgeteringstillfället bygger intäktsbereäkningen på prognoser för det framtida utfallet.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör beräkningar av kommunernas skatteintäkter och utfall i den kommunalekonomiska utjämnningen. Prognoserna publiceras fem gånger om året: i februari, april, augusti, månadsskiftet september/oktober samt december. Kommunen använder sig av de prognoser som görs av SKR. För de egna skatteintäkterna görs en justering utifrån historiska utfall.

I budgetdirektiv 2026-2029, som baserades på skatteunderlagsprognosen per 2024-10-03, uppgick skatteintäkter och generella bidrag/utjämnning för 2026 till 898,9 mkr.

Skatteunderlagsprognosen från SKR per 2025-04-29 ligger till grund för beslutad budget per juni för år 2026 och förväntade intäkter för år 2026 uppgick till 908,9 mkr, vilket utgjorde en ökning på 10,0 mkr jämfört med budgetdirektiven. Förväntade intäkter per invånare uppgick till ca 80 tkr kronor per invånare år 2026. Skatteunderlagsprognosen per 2025-02-21 var beräkningsgrund för åren 2027-2029.

Beräkningsgrunden för beslutad budget var lagd på SCB:s befolkningsframskrivning från juni 2024.

Förslag till reviderad budget 2026 baseras på SKR:s senaste skatteunderlagsprognos per 2025-10-03 och de förväntade intäkterna för år 2026 beräknas uppgå till 912,8 mkr, vilket är en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämnning med 3,9 mkr jämfört med beslutad budget i juni. Beräkningsgrunden för förslag till reviderad budget baseras på en ny befolkningsprognos från SCB per juni 2025 för Säter samt med en nivåjustering utifrån ökat utfall under 2025.

Nedan visas fördelningen över skatteintäkter och generella bidrag och utjämning enligt skatteunderlagsprognos per 3 oktober för åren 2025-2030:

Budget för 2025 baseras på skatteunderlagsprognos per 2024-10-03

Skatteunderlagsprognos	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan	Plan	Plan
2025-10-03	2025	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Inkomstutjämning	162,3	159,3	162,7	173,1	179,1	183,7	190,3
Kostnadsutjämning	5,9	5,8	14,4	14,7	15,1	15,5	15,9
Regleringspost	29,5	29,7	31,5	28,8	26,5	22,0	17,4
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämning	-6,0	-5,8	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
Fastighetsavgift	42,2	42,6	42,9	42,9	42,9	42,9	42,9
Summa	233,9	231,6	254,9	262,8	267,0	267,5	269,7
Skatteintäkter	630,6	630,9	660,5	684,1	711,4	741,8	771,0
Slutavräkning 2024 korrigering	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning 2025	2,8	-2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning 2026	0,0	0,0	-2,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	633,4	628,0	657,9	684,1	711,4	741,8	771,0
Total	867,3	859,6	912,8	946,8	978,4	1 009,3	1 040,7

6.2 Befolkning och demografi

Befolkningsutvecklingen i Säters kommun har varit positiv från 2015 till 2017 och har därefter stagnerat under 2018 och 2019 då tillgången på lediga bostäder varit begränsad.

Befolkningsutvecklingen tog sedan fart och ökade under 2020 med 68 personer och fortsatte öka under åren 2021 till 2022 med 81 personer år 2021 och 29 personer år 2022. Säters befolkning minskade däremot under 2023 med 28 personer till 11 243 invånare. Under 2024 minskade befolkningen med 20 personer till 11 223 invånare per den 31 december 2024. Säters befolkning har sedan ökat under 2025. Enligt den senaste statistiken från SCB hade Säter en befolkning per sista augusti på 11 267, vilket är en ökning med 44 invånare hittills under 2025.

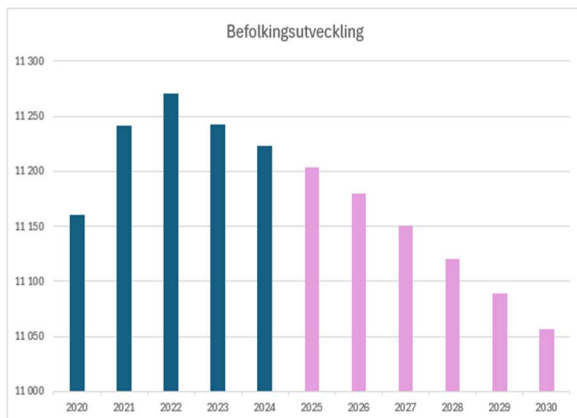
SCB publicerade den senaste framskrivningen av befolkningen per region och kommun i juni 2024. Utmärkande för den framtida befolkningen är att andelen barn och unga beräknas minska medan andelen äldre i befolkningen ökar. SCB framskrivning för Säter visade på en minskande befolkning jämfört med prognosen från april 2024. Beslutad budget per juni baserades på SCB:s framskrivning per juni 2024 i väntan på en ny prognos från SCB. Beräkningsgrunden utgjorde 11 204 för budget 2026, 11 180 för budget 2027, 11 151 för budget 2028 samt 11 120 för budget 2029.

Under våren 2025 beställdes en ny befolkningsprognos för kommunen som erhöles under juni. Enligt prognosen från SCB beräknades befolkningen uppgå till 11 222 invånare för budget 2026, 11 214 för budget 2027, 11 207 för budget 2028, 11 199 för budget 2029 samt 11 193 för budget 2030. I den nya prognosen beräknas befolkningen endast minska marginellt och inte i samma grad som den tidigare framskrivningen från juni 2024.

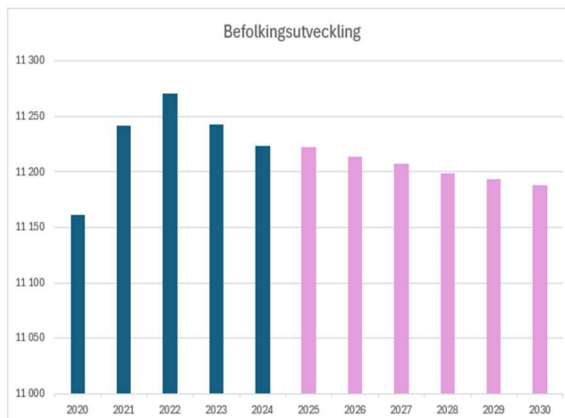

Framskrivning SCB juni 2024 jämfört med ny prognos från SCB per juni 2025 för Säters kommun:

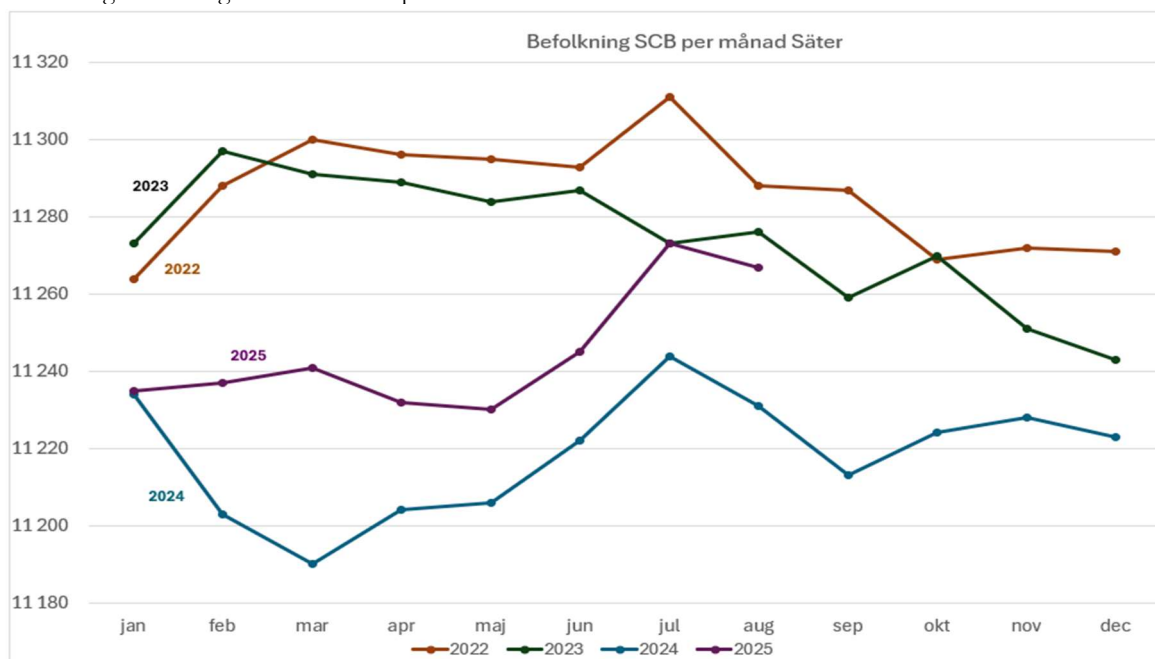
Framskrivning SCB 2024 (juni)

Prognos från SCB per 2025 (juni)

Befolkningsutveckling SCB med utfall per månad för Säters kommun:

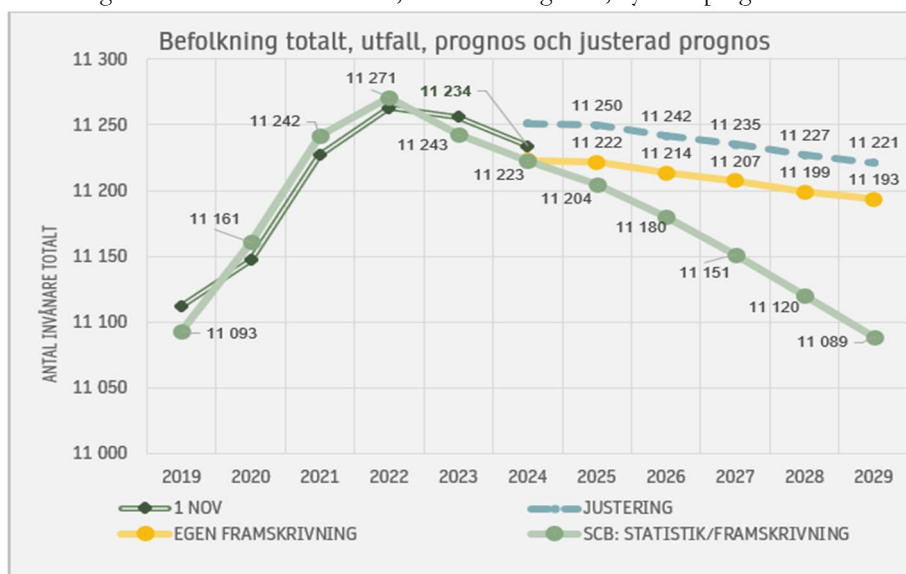
Befolkningsutvecklingen har varit positiv under året och har hittills ökat med 44 invånare.

Till reviderad budget föreslås en nivåjustering av befolkningsprognosen utifrån årets ökade utfall.

Beräkningsgrunden för reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027-2030 baseras på SCB:s nya prognos per juni med en nivåjustering utifrån årets utfall och föreslås uppgå till 11 250 invånare för budget 2026, 11 242 för budget 2027, 11 235 för budget 2028, 11 227 för budget 2029 samt 11 221 för budget 2030.

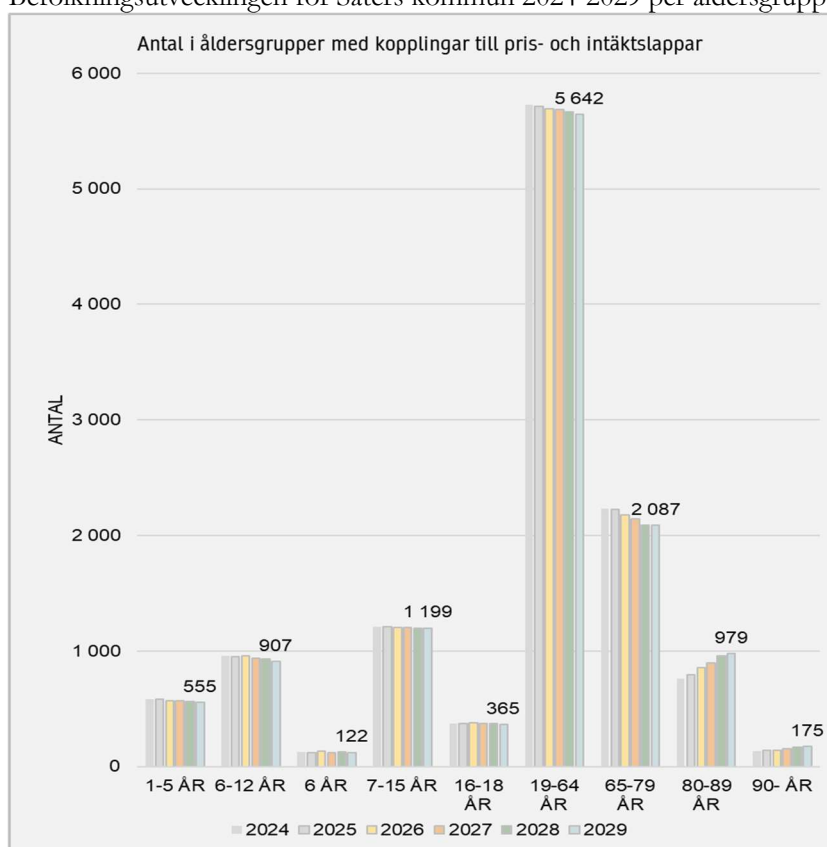

Befolkning Säter 2019-2029 med utfall, framskrivning SCB, ny SCB-prognos samt föreslagen nivåjustering:

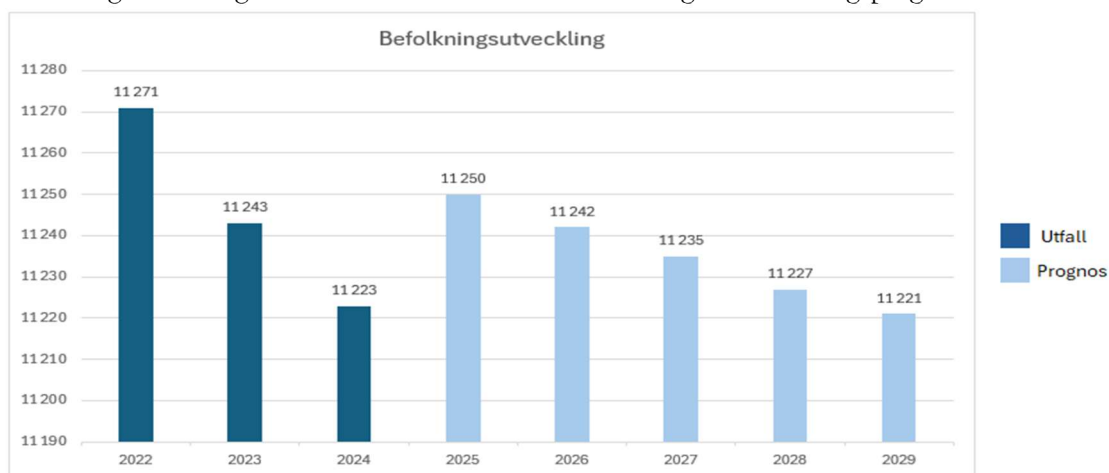
Antal invånare med utfall per 31 december och per 1 november, framskrivning från SCB per juni 2024 och beställd prognos från SCB per juni 2025 (Egen framskrivning) samt nivåjustering enligt utfall under 2025.

Befolkningsutvecklingen för Säter kommun 2024-2029 per åldersgrupp:

Befolkningsutveckling Säter med utfall 2022-2024 och förslag till befolkningsprognos:

Befolkningsutveckling Säter med utfall 2022-2024 och förslag till befolkningsprognos för reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027-2030. Utfall per 1 november året innan ger beräkningsgrund för budget.

6.3 Budgetförutsättningar kostnader

Utöver de finansiella målen och verksamhetsmålen styr även andra faktorer det ekonomiska utrymmet för kommunens verksamheter. I dagsläget är det framför allt omvärldsfaktorer som har stor påverkan på kommunens ekonomi. Kommunfullmäktige fastställer budgetförutsättningar och beräkningsgrunder som skall användas i beräkningen av kommunens kostnader.

Förutsättningar för personalomkostnadspålägg för beräkning av budget 2027-2030 kommer att uppdateras i samband med den skatteunderlagprognos som presenteras i slutet av februari 2026. Pensionskostnaderna för budget 2027-2030 kommer också att justeras utifrån Skandias nästa pensionsprognos per 2025-12-31.

Personalomkostnader

SKR ger rekommendationer för personalomkostnadspålägg (PO) per år för budgetändamål. De lagstadgade arbetsgivaravgifterna beräknas vara oförändrade och uppgår fortsatt till 31,42 procent.

SKR PO-pålägg i procent	2026	2027	2028	2029
PO-pålägg enligt SKR	40,03	39,58	40,31	40,31

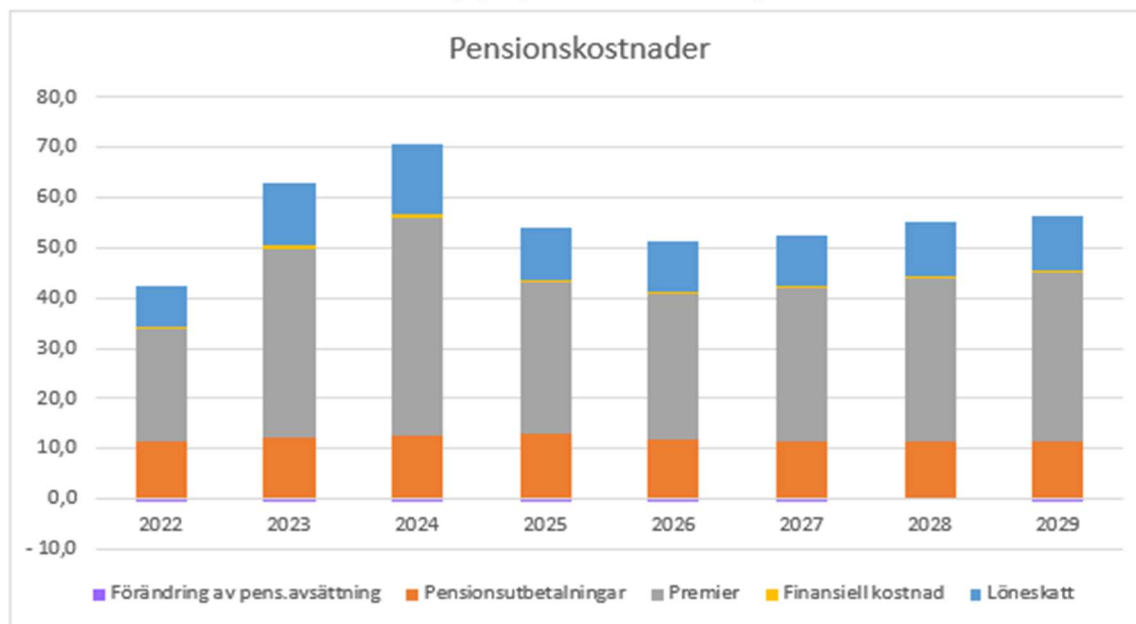
PO-påslaget är lägre för kommunen än den generella rekommendationen från SKR och sätts utifrån den beräkning av PO som erhålls från Skandia i samband med prognosen för pensionskostnader. Prognosen från Skandia är per 2024-12-31 utgör beräkningsgrund för budget 2026 och plan för 2027-2029 inom kommunen.

Kommunens prognos PO-pålägg i procent	2026	2027	2028	2029
PO-pålägg för Säters (per 2024-12-31)	39,22	39,42	39,62	39,62
varav arbetsgivaravgifter	31,42	31,42	31,42	31,42
varav pension/avtalsförsäkringar*	7,8	8,0	8,2	8,2

*) Avtalsförsäkringar ingår med 0,20% per år. Resterande del utgörs av kollektivavtalad pension.

Pensionskostnader Säters kommun enligt prognos från Skandia är per 2025-08-31:

Kommunens kostnader för pensioner ökade dramatiskt under 2023 och främst under 2024.

Enligt pensionsprognosen från Skandia ökade kostnader för pensioner och pensionsförsäkringar med ca 20 mkr för 2023, vilket motsvarar en ökning med ca 49%. För 2024 ökade kostnaderna med ca 8 mkr, vilket motsvarar en ökning med ca 13%. För 2025 beräknas pensionskostnaderna minska med ca 16,5 mkr (23%) samt minskar 2026 med ca 3 mkr (5,5%).

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Vid beräkning av budget 2026-2028 har SKR:s prognos per 2025-02-25 använts som beräkningsgrund. Beräknat exklusive förändringar av PO-pålägg beräknas arbetskraftskostnaderna öka med 3,5 % per år under perioden 2026-2028 och med antagande om 3,5 % även för 2029-2030.

Övrig förbrukning beräknas öka med 2,5 % för 2026 och med 2,6% under perioden 2027-2028 med antagande om 2,6 % även för 2029-2030.

Förutsättningar för beräkning av budget 2027-2030 kommer att uppdateras i samband med den skatteunderlagprognos som presenteras i slutet av februari 2026.

Tabell Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) exklusive PO-effekt (per 2025-02-25)

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2024	2025	2026	2027	2028
Arbetskraftskostnader*	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5
Övrig förbrukning	2,5	2,7	2,5	2,6	2,6
Prisförändring, %	3,3	3,3	3,2	3,2	3,2

**Exklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*

Källa: SKR

Räntekostnader

Räntekostnaderna har ökat kraftigt under 2022 och 2023 samt har fortsatt att öka under 2024 genom ökad upplåning. Extern räntesats är beräknad till 3,5 % för perioden 2026-2030 vilken är 0,5 procentenheter lägre än i budgetdirektiven med anledning av lägre räntenivåer.

Internränta

Intern räntesats för beräkning av kapitalkostnader ökar från 2 % år 2024 till 2,5% för 2025. För perioden 2026-2030 beräknas den årliga interna räntesatsen uppgå till 2,5%.

Avsättning för underhåll fastigheter

Enligt regelverket för komponentavskrivningar skrivs t ex komponenterna i en fastighet av på olika tidslängder. När den är avskriven och ska ersättas behandlas den som en ersättningsinvestering som skrivs av på samma tidslängd. Detta innebär att behovet av avsättning för underhåll kommer att minska med tiden och ersättas av investeringsmedel. Det kommer dock att finnas kvar vissa åtgärder som bokförs som underhåll. Avsättningen för underhåll har varit 80 kr/kvm de senaste åren. Avsättningen för underhåll ökar till 120 kr/kvm för 2026 samt att nivån därefter behöver ses över årligen.

Avgifter

Utrymmet för avgiftshöjningar i de kommunala verksamheterna är begränsat. För VA och Renhållning har kommunen sedan flera år en full avgiftsfinansiering. För äldreomsorg och barnomsorg finns maxtaxor som begränsar kommunens möjlighet att avgiftsfinansiera verksamheten. På övriga områden har avgifterna relativt liten effekt på kommunens ekonomi.

De möjligheter som finns att öka avgiftsfinansieringsgraden måste dock övervägas och förslag på reviderade avgifter skall där detta är möjligt lämnas i samband med budgetförslagen från nämnder och sektorer. Förslag till avgiftshöjningar skall även redovisas separat som egna ärenden och särskilt beslut om dessa skall tas i Kommunfullmäktige.

6.4 Nettokostnadsavvikelse

Vad kostar verksamheterna i vår kommun? Vart är vi på väg? Hur ser det ut i förhållande till andra kommuner? För politiker, tjänstepersoner och allmänhet kan det vara intressant att analysera kostnaderna i den egna kommunen. Jämförelser med andra kommuner bidrar till en bredare beskrivning av nuläget och jämförelser över tiden kan ge värdefull information om vart kommunen är på väg.

I Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) samlas olika nyckeltal för kommuners och regioners alla verksamheter. Kolada är en öppen och gratis databas för kommuner och regioner. Med drygt 6 000 nyckeltal tillgängliga i databasen har den ett brett utbud av mått som är lämpliga för jämförelser och analyser i kommunsektorn. Kolada är en tjänst som tillhandahålls av Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). RKA är en ideell förening bildad av staten och Sveriges Kommuner och Regioner i samarbete, och förvaltar och utvecklar Kolada, främjar jämförelser mellan kommuner och regioner samt främjar analyser av kommuners och regioners verksamheter och förhållanden.

Begreppsdefinitioner:

- Nettokostnad: Verksamhetens nettokostnad är vad verksamheten faktiskt kostar med hänsyn till verksamhetens intäkter.
- Nettokostnadsavvikelse: Nettokostnadsavvikelse är differensen mellan referenskostnaden för en verksamhet och faktisk nettokostnad för en verksamhet i en viss kommun.
- Referenskostnad: Referenskostnaden bygger på kostnadsutjämnningen och indikerar vad respektive verksamhet borde kosta enligt kostnadsutjämnningssystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet samt med hänsyn taget till respektive kommuns strukturella förutsättningar. Referenskostnaden rör sig relativt andra kommuner då den beror på kostnadsutvecklingen i rikets alla kommuner.

Nettokostnadsavvikelsen för Säter jämför nettokostnaden med referenskostnaden, dvs statistiskt förväntad kostnad utifrån Säter kommunens demografi och förutsättningar. Resultat över 0 indikerar högt kostnadsläge på grund av hög ambitionsnivå exempelvis till följd av politiska satsningar och/eller låg effektivitet. Nettokostnadsavvikelsen presenteras i procent eller i miljoner kronor.

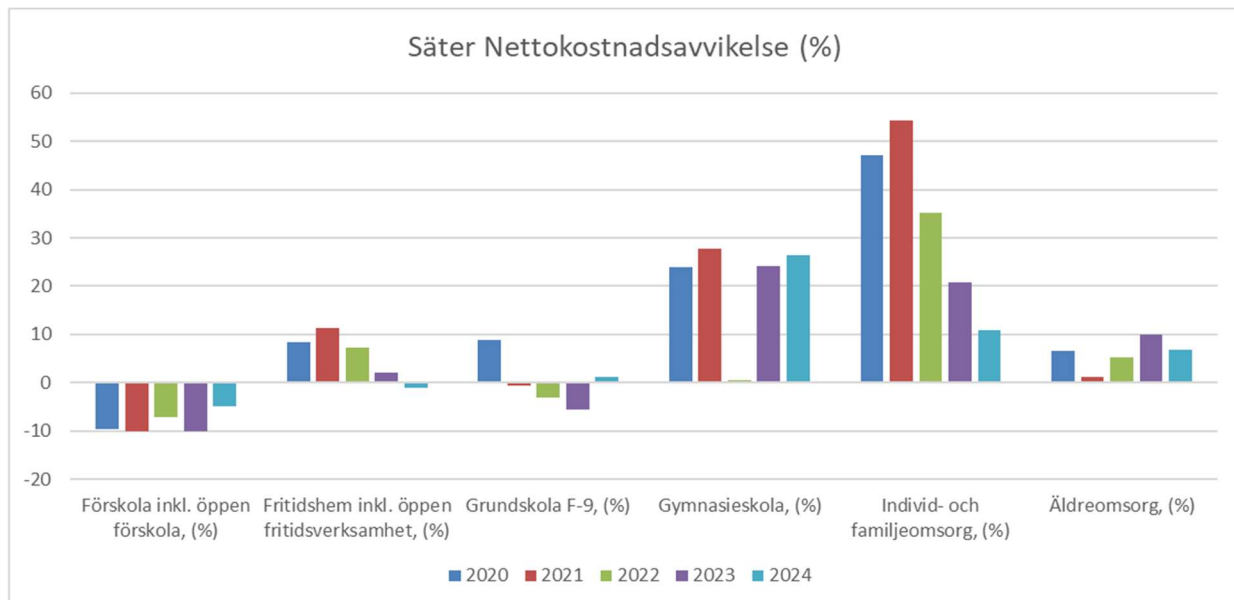
Viktigt att tänka på är att nettokostnadsavvikelse och budgetavvikelse inte är samma sak.

Nettokostnaderna är de sammanlagda kostnaderna för verksamheten under åren. Budgetavvikelsen är som det låter, dvs avvikelse mot lagd budget. Detta betyder att politiska satsningar medför att verksamheter får kosta mer än vad som är beräknat utifrån Säter kommunens förutsättningar.

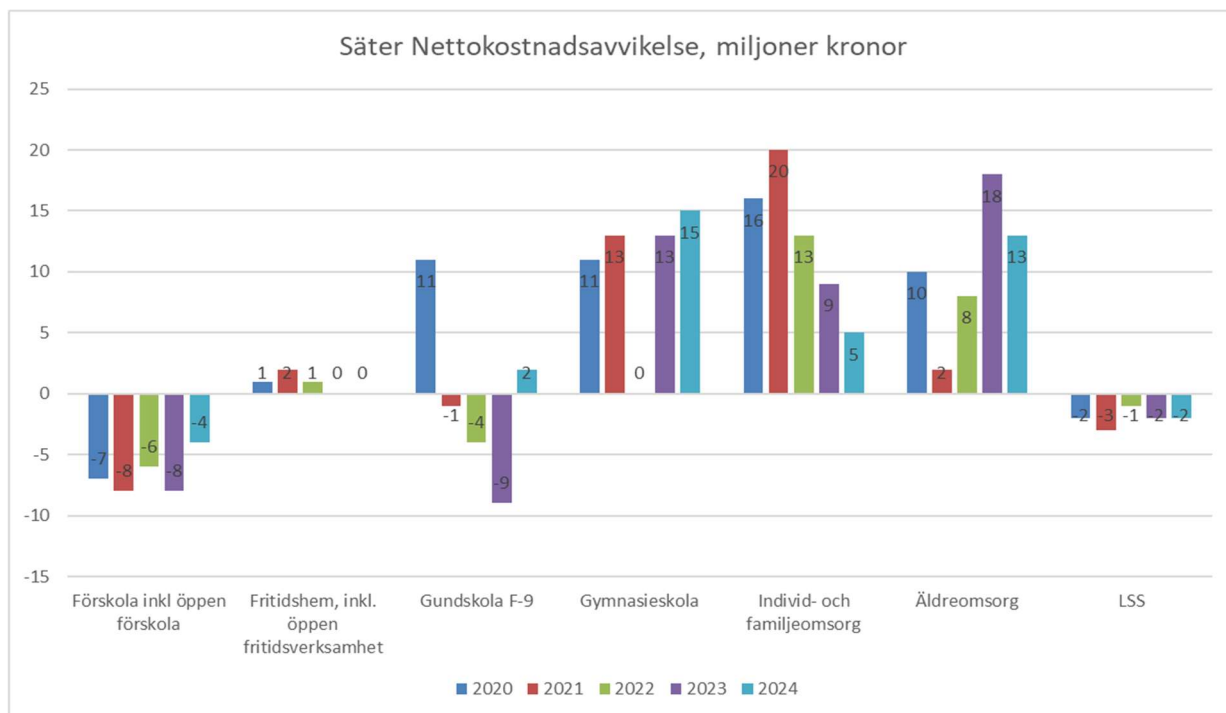
Nettokostnadsavvikelse, procent

Nettokostnadsavvikelsen jämför nettokostnaden med referenskostnaden ("strukturellt förväntad" kostnad).
Resultat över 0 indikerar högt kostnadsläge, pga. hög ambitionsnivå och/eller låg effektivitet.

Nettokostnadsavvikelse, miljoner kronor

Nettokostnadsavvikelsen jämför nettokostnaden med referenskostnaden ("strukturellt förväntad" kostnad).
Resultat över 0 indikerar högt kostnadsläge, pga. hög ambitionsnivå och/eller låg effektivitet. Redovisas i miljoner kronor.

7 God ekonomisk hushållning

Kommuner ska enligt kommunallagen (2017:725) ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Om kommunen har en resultatreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den. God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen uppnås samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda.

Balanskrav

Enligt 11 kap. 5 § andra stycket kommunallagen ska kommuner upprätta budgeten så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Balanskravsresultat

I förvaltningsberättelsen skall, enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning, en utvärdering göras om de mål och riktlinjer som avses i 11 kap 6 § kommunallagen uppnåtts och följts samt att den ekonomiska ställningen skall utvärderas. Dessutom är det obligatoriskt att sammanställa en balanskravsutredning som definierar "Årets resultat efter balanskravsjusteringar" och i förekommande fall redovisas förändringen av RUR/RER. Av denna balanskravsutredning skall balanskravsresultat framgå.

Negativt balanskravsresultat

Kommuner som vill ta hänsyn till andra bedömningar som man anser vara förenliga med god ekonomisk hushållning får hantera dessa inom ramen för kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop. 1996/97:52 s. 38 och 94). Sådana eventuella justeringar får emellertid hanteras på raderna efter balanskravsresultatet. Det handlar då om fall där ett frångående är mycket väl motiverat och där det grundläggande kravet i 11 kap. 1 § kommunallagen om god ekonomisk hushållning har beaktats.

Resultatreserver

Under 2023 beslutade riksdagen att resultatutjämningsreserven, RUR, ska avvecklas och ersättas med resultatreserven, RER. Ingen avsättning till RUR får ske från och med 1 januari 2024 men disponering från RUR får göras fram till utgången av 2033, på samma sätt som tidigare med utgångspunkt i ”att utjämna intäkter över en konjunkturcykel”. Reservering av medel till RER kan tidigast göras i bokslut/årsredovisning för 2024.

Ett preliminärt beslut om reservering till och disponering ur resultatreserver RER/RUR tas i samband med beslut om budget. Slutligt beslut tas i samband med beslut om årsredovisning för det aktuella året. Kommunens totala resultatutjämningsreserv har disponerats för år 2024.

Resultatreserv (RER)

I Kommunallagen, 11 kap 14 §, regleras kommunala resultatreserven, RER. I korthet innebär detta en möjlighet att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider och sedan använda

medlen för att uppnå god ekonomisk hushållning. Om medel från en resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts.

Reglerna för den nya reserven, RER, blir lite friare då reserven kan användas för att öka flexibiliteten i användningen av sparade medel. Den ska också kunna användas vid oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsbortfall så länge det bidrar till god ekonomisk hushållning. Reserveringen är begränsad till 5 procent av skatter och statsbidrag.

8 Säter kommun vision och strategiska mål

8.1 Vision

Säter är en välkomnande kommun.

- Vi bygger framtiden genom engagemang och samarbete.
- Vi skapar framtidstro och livskvalitet.
- Vi strävar mot ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

8.2 Strategiska mål 2024-2027

Rikare liv

- Inriktning 1. Alla invånare i Säter kommun ska ha förutsättningar för att göra val inför framtiden baserat på förmågor och intressen.
- Inriktning 2. De unga årens upplevelser och lärande ska öka barn och ungas förmåga och motivation att delta i samhällslivet och den demokratiska processen.
- Inriktning 3. Alla invånare i Säter kommun ska ha en egen försörjning, ett liv med god hälsa och framtidstro.
- Inriktning 4. Alla invånare i Säter kommun ska ha tillgång till en rik fritid med rekreation och social gemenskap.
- Inriktning 5. Fler ska kunna ta del av organiserade och spontana aktiviteter och fritidssysselsättningar

Hållbar framtid

- Inriktning 1. De globala, nationella och regionala hållbarhetsmålen ska ligga till grund för Säter kommuns ansvarsfulla och strategiska hållbarhetsarbete.
- Inriktning 2. Säter kommun ska öka kunskap, förmåga och motivation till ett socialt, ekonomiskt och miljömedvetet förhållningssätt.
- Inriktning 3. Det ska vara enkelt och möjligt att åka kollektivt till och från skolor, arbeten, vård och fritidsaktiviteter.

Omsorgsfull boendeutveckling

Inriktning 1. I Säters kommun ska det vara möjligt att bo i attraktiva miljöer som är hälsofrämjande och som passar den egna levnadssituationen.

Inriktning 2. I planering och byggnation ska hållbarhet vara prioriterad.

Inriktning 3. Det ska vara tryggt att bo och leva i Säters kommun. Människor ska kunna skapa och upprätthålla goda sociala relationer och kunna leva rika liv.

Serviceorienterad organisation

Inriktning 1. Säters kommun ska vara anpassad till vad som krävs för att nå globala, nationella, regionala och kommunala strategiska mål.

Inriktning 2. Verksamheten ska vara av hög kvalitet, professionell samt ha god förmåga att möta företag och medborgare och skapa förtroende för verksamheten.

Inriktning 3. I Säters kommun ska det vara möjligt att etablera, bedriva och utveckla många sorters företagande.

Inriktning 4. Säters kommun ska arbeta gemensamt med näringslivet för goda kommunikationer, kompetens och andra förutsättningar för ett framgångsrikt företagande.

9 Finansiella mål

9.1 Resultatmål

Målet över tid har varit att resultatet skall överstiga 2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. En översyn av resultatmålet har genomförts och kommunen kommer att behöva öka resultatmålet till minst 3% i genomsnitt av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för att kommunen skall kunna hantera ökade investeringsbehov de kommande åren och ökat lånebehov.

Plusresultatet är inte en vinst utan ett överskottsmål, som bl. a skall täcka:

- Inflationssäkring av eget kapital. Vid ett nollresultat minskar det egna kapitalet i reala värden med kostnaden för inflationen
- Finansiellt sparande för framtida behov som investeringar och pensionsåtaganden
- Marginaler för osäkerheter i intäkter och kostnader

Resultatmålet är lagt på det justerade resultatet, där hänsyn tagits till såväl avkastning som tillskott från kommunens pensionsmedelsförvaltning. Kommunens resultatmål anpassas så att en jämn utveckling av kommunens nettokostnad för verksamheten kan uppnås. Med fokus på långsiktighet så kommer beräkning och analys att göras för kommande tioårsperiod. I samband med budget och framtagning av budgetdirektiv kommer årliga resultatmål att föreslås vilka kan variera med anledning av omvärldsfaktorer och kommunens satsningar/fokusområden.

Resultatmål från 2026 och framåt:

Under perioden 2026-2030 beräknas det justerade resultatet uppgå till målet på 3 % per år.

För att kunna uppnå ett resultat på 3 % per år krävs effektiviseringar varje år. För reviderad budget 2026 föreslås effektiviseringar med 6 mkr.

Befolkningsutveckling och kommande skatteunderlagsprognoser kan komma att ge förändrade förutsättningar för kommande förväntade intäkter, driftbudgetramar och resultatnivåer. De höga investeringsnivåerna påverkar verksamheternas kostnader genom ökade kapitalkostnader som också kommer att utgöra en större andel av de totala kostnaderna vilket kan innebära effektiviseringar och besparingar.

Inget uttag av pensionsmedel har föreslagits under perioden.

Förslag mål för justerat resultat för reviderad budget och för perioden 2027-2030:

År	Belopp	Procent
2026	27,4 mkr	3,0%
2027	28,4 mkr	3,0%
2028	29,4 mkr	3,0%
2029	30,3 mkr	3,0 %
2030	31,2 mkr	3,0%

I resursfördelningsmodellen sätts resultatmålet utifrån årets resultat. Nivån på resultatmålet påverkar budgetram och investeringsutrymme.

9.2 Investeringar med mål för självfinansieringsgrad

Investeringar:

Investeringsbehovet är fortsatt stort. För att inte kostnaderna för investeringar ska ta alltför stort utrymme av den kommunala kakan behöver investeringsnivåerna anpassas i storlek och tid. Mål för självfinansieringsgrad är viktigt och med självfinansiering menas det likvida utrymme som skapas av kommunens resultat och nivån för avskrivningar. Exempel på investeringsbehov:

- Lokalöversyn, verksamhetslokaler
- Underhåll på befintliga lokaler
- Anläggningar vatten och avlopp
- Infrastruktur
- Digitalisering

I arbetet med framtagning av långsiktsprogno för Säters kommun framgår det att det finns stora kommande investeringsbehov men kommunen kommer att behöva prioritera och omfördela bland investeringsprojekt. Första fokus bör vara på effektiviseringsinvesteringar och kärnverksamhet.

I resursfördelningsmodellen läggs samtliga planerade investeringar in med belopp och beräknad avskrivningstid samt koppling görs till respektive verksamhet och strategiskt mål. I modellen görs uppdelning av investeringar på skattefinansierat och taxefinansierat. Det finns också möjlighet att specificera vilka investeringar som avses att självfinansieras eller som behöver lånefinansieras genom klassificering av mindre/större investeringar som har kort respektive lång avskrivningstid.

Resursfördelningsmodellen har dock inte stöd för att hantera en antagen upparbetsgrad vilket gör att förslag till investeringsbudget görs utan upparbetsgrad från 2025 och behöver baseras på en långsiktig investeringsplan för kommunen och kommunens bolag.

Kommunen har stora investeringsbehov som kraftigt ökar kommunens lånebehov. Detta påverkar verksamheternas kostnader genom ökade kapitalkostnader där också kapitalkostnaderna kommer att utgöra en större andel av de totala kostnaderna som kan innebära effektiviseringar och besparingar. Översyn och analys av konsekvenser behöver göras samt att även se på utvecklingen på lång sikt.

Ny investeringsmodell

Inom kommunen har en ny justerad investeringsmodell arbetats fram, där det i budgetberedningen är fokus på vilken ram (pott) som behövs inom respektive område. Stora projekt identifieras och följs upp/särredovisas enligt definierad process för uppsikt och styrning.

Effekter av investeringsbudget med ”pottar” utgör:

- Flexibla investeringsbudget
- Säkrare budgetbelopp som sätts senare
- Ökad årlig upparbetsgrad och minskat behov att flytta medel mellan åren
- KS får en tydligare roll som uppsiktspart över nämnderna

Självfinansieringsgrad

Målet för självfinansieringsgraden är att minst 60 % av investeringarna skall vara självfinansierade med beräkning per 4 år. Den nya resursfördelningsmodellen ger möjlighet att beräkna självfinansieringsgraden för de skattefinansierade investeringarna. Vid behov av större investeringar kommer självfinansieringsgraden att kunna variera och vara lägre eller högre vissa år, vilket tas fram i budgetarbetet.

Investeringar upp till 30 mkr med kortare avskrivningstid skall självfinansieras och investeringar med belopp över 30 mkr samt med en avskrivningstid på över 30 år utgör en större investering som inte behöver självfinansieras.

Taxefinansierat: VA-verksamheten står inför stora investeringsbehov de kommande åren och det finns flera större projekt som behöver lånefinansieras medan mindre projekt kan självfinansieras.

Anpassningar av taxan behöver göras över tid för att hantera ökade kostnader relaterat till höga investeringsnivåer.

Med anledning av de höga investeringsnivåerna de närmaste åren kommer inte målet på en självfinansieringsgrad på minst 60 % av investeringarna att uppnås under perioden 2026-2030. Översyn och analys av utvecklingen på lång sikt behöver göras och en långsiktig investeringsplan för kommunen och kommunens bolag skall tas fram i samband med budgetarbetet under våren 2026.

9.3 Skuldsättning

Säters kommun hade en låneskuld 2024-12-31 på 540 mkr. I budget för 2025 beräknas låneskulden öka upp till 590 mkr men ytterligare upplåning kan behöva göras med anledning av höga investeringsnivåer. Kommunens höga investeringsnivåer resulterar i kraftigt ökande lånebehov där upplåning behöver göras med 190 mkr år 2026 samt 1 010 mkr under perioden 2027-2029. Ökad upplåning resulterar i ökade räntekostnader som påverkas av ränteutvecklingen.

Säters kommun har haft en jämförelsevis låg skuldsättningsnivå. Det har även kommunens bostadsbolag, Säterbostäder AB. Både kommunen och bostadsbolaget står dock inför stora investeringar som kräver ökad upplåning, och skuldsättningen behöver styras. I riktlinjer för god ekonomisk hushållning har därför ett skuldsättningstak införts för kommunkoncernen. Översyn av mål för skuldsättning kommer att behöva göras med anledning av det ökade investeringsbehovet.

Mål för skuldsättning

Nytt mål för skuldsättning med ett lånetak har införts från 2023, vilket innebär att beräkning görs av den faktiska skuldsättningen inom kommunkoncernen i förhållande till kommunens invånare. Beräkningen görs på kommunkoncernens totala låneskulder per invånare.

Kommunfullmäktige fastställer låneram för Säters kommun och för kommunens bolag varje budgetår i samband med budgetbeslut i juni och uppgår till 1 275,4 mkr för 2026, varav 800 mkr utgör kommunens maximala låneram och krediten på 38 mkr på kommunens koncernkonto samt bolagenskoncernens högsta lånebelopp utgör 437,4 mkr. För 2026 beräknas låneramar uppgå till 113 400 kr per invånare samt kommer att behöva ökas under perioden.

Långsiktigt mål för kommunkoncernens totala lånetak är maximalt 110 000 kr per invånare. Förslag till reviderad budget 2026 är en ökning av kommunkoncernens totala lånetak till maximalt 120 000 kr per invånare med anledning av de höga investeringsnivåerna och det ökade lånebehovet. En översyn behöver göras av kommande lånebehov under vårens budgetarbete utifrån de långsiktiga investeringsplanerna för kommunen och kommunens bolag.

9.4 Pensionsförvaltning:

Vid försäljningen av Säters energiverk avsattes 70 mkr till kapitalförvaltning för framtida pensionskostnader. 1998 placerades dessa medel i aktiv kapitalförvaltning hos två förvaltare. I det reglemente som reglerar hur förvaltarna får placera kapitalet har angetts att huvuddelen skall vara placerat i räntebärande värdepapper. Aktiemarknadens svängningar har påverkat kapitalets utveckling. När kursutvecklingen har varit god har avkastningen bidragit till att förbättra kommunens kapital. Vid nedgången i börsen sjunker värdet. För att motverka svängningar i kapitalets värde, har kapitalet varit placerat i Statliga realränteobligationer samt övriga räntebärandevärdepapper. Detta ger en långsammare, men mer stabil värdeökning.

Kommunfullmäktige beslutade i februari 2025 om ny policy och ny hantering av kommunens pensionsmedel med kapitalförvaltning. Arbete med övergången tillsammans med utsedd kapitalförvaltare gjordes under våren 2025.

Kostnader för utbetalda pensioner finansieras upp till ca 7,5 mkr per år av skattemedel. För belopp över denna nivå kan medel från pensionsförvaltningen tillskjutas. Kommunen brukar för varje år ta ett beslut om hur mycket av kommunens pensionsmedel som skall utnyttjas för pensionsutbetalningar för att förstärka kommunens likviditet och på så sätt bidra till lägre lånebehov.

Ingen avkastning kommer att budgeteras med anledning av att den årliga förändringen av pensionsmedel främst kommer att utgöras av värdeförändring av kommunens innehav. Inga uttag av pensionsmedel föreslås under perioden med anledning av den nya hanteringen med kapitalförvaltning för att sträva efter att öka kommunens placerade tillgångar. Kommunen har pensionsåtaganden som uppgår till ca 208 mkr.

10 Driftbudgetramar per nämnd/sektor

Beslutad budget 2026

Beslutad driftsbudgetram per juni 2025 för budget 2026 uppgick till 883,6 mkr.

Den preliminära driftbudgetramen för 2026 i budgetdirektiven uppgick till 867 mkr. Den preliminära resursfördelningen med de tekniska ramarna per nämnd inför 2026-2029 presenterades i början på mars 2025 i samband med att skatteunderlagsprognos publicerades i februari 2025. De tekniska ramarna för 2026 uppgår till 822,4 mkr och prioriteringar utgör 61,3 mkr samt att de olika verksamheterna har budgetbehov på totalt 883,7 mkr. Detta är 16,7 mkr högre än den preliminära driftbudgetramen i budgetdirektiven. Effektiviseringar behöver göras och en generell besparing på 5,0 mkr finns med i beslutad budget per juni.

Skatteunderlagsprognosen per 29 april är beräkningsgrund för beslutad budget per juni och innebär en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning för 2026 med 4,9 mkr. I budget för år 2026 har denna ökning lagts till i driftsbudgeten som en reserv för oförutsedda kostnader. I beslutad driftsbudget för 2026 på 883,6 mkr ingår äskanden utöver uppräkningskostnader av löner och övriga kostnader på totalt 15,6 mkr.

Äskanden utöver uppräkningskostnader per nämnd/ sektor (belopp i tkr):

Nämnd/ sektor	Belopp	Kommentar
SBN	4 200	Ökade kapitalkostnader
MBN	1 200	Ökade kapitalkostnader, återläggning av tjänst inom miljö
KS	3 000	Återläggning utvecklingsmedel, återläggning av tjänst, ökade systemkostnader, kostnader för val mm
SN	800	Ökade kostnader sprinkler Skedvigården, trygghetslarm/ skalskydd
BUN	1 365	Ökning interkommunala kostnader, skolresor/ skolkort samt minskade intäkter och minskade kostnader pga demografi, rektortjänst mm
KN	80	Ökade kostnader underhåll och evenemang
Interna poster	5 000	Ökat underhåll, ökad taxa VA, fjärrvärme och ökad internränta, ökade livsmedelspriser mm
Total	15 645	

Reviderad budget 2026

Förslag till reviderad budget 2026 har framtagits med skatteunderlagsprognos per 2025-10-03. De förväntade intäkterna för år 2026 beräknas uppgå till 912,8 mkr, en ökning med 3,9 mkr jämfört med beslutad budget. Förslag till ny driftsbudgetram för reviderad budget 2026 uppgår till 887,5 mkr, vilket är en ökning med totalt ca 3,9 mkr från beslutad budget på 883,6 mkr.

Till reviderad budget har äskande inkommit med totalt 4,0 mkr, där Socialnämnden äskar 2,3 mkr, Barn- och utbildningsnämnden 1,2 mkr och Kommunstyrelsen 0,5 tkr. Förslag från Samhällsbyggnadsnämnden att avsätta medel i kommunstyrelsens budget 2026 om 3 mkr för genomförande av arkitektävling samt genomförande av Planprogram för Alga- och Ljusterns strand i enlighet med beslut i SBN 2024-12-18 SBN 2024/090.

Äskanden utöver uppräkningskostnader per nämnd/ sektor (belopp i tkr):

Nämnd/ sektor	Belopp	Kommentar
KS	500	Ökade kostnader ekonomisystem och digitalisering
SN	2 270	Ökade kostnader sprinkler Enbackagården, MiniMaria, Personlig assistans och köp av boendeplats
BUN	1 200	Ökning skolresor/ skolkort samt Skolbibliotekarie
Total	3 970	

Tjänstemannaförslag Reviderad budget - Driftsbudget 2026:

Totala äskanden utöver uppräknade av löner och övriga kostnader uppgår till totalt 19,6 mkr, varav vårens äskanden på 15,6 mkr och äskanden till reviderad budget på 4,0 mkr. I tjänstemannaförslaget föreslås att de generella besparingarna på 5,0 mkr som finns med i den beslutade budgeten återläggs samt att nya effektiviseringar på 6,0 mkr föreslås utifrån en genomgång av äskanden under våren och tillkommande äskanden till reviderad budget. De besparingar som behöver göras är således kopplade till specifika äskanden för respektive verksamhet samt att det även finns behov av generella besparingar. Genom ökade skatteintäkter och generella bidrag/utjämning kan reserven ökas med 1,0 mkr till 5,9 mkr. Omfördelning av interna poster på 3,6 mkr kommer att göras till respektive verksamhet utifrån framtagna översyn av internhyror.

SBN:s förslag att avsätta medel i kommunstyrelsens budget 2026 om 3 mkr för genomförande av arkitekttävling föreslås att ej beviljas.

Effektiviseringar per nämnd/sector (belopp i tkr) föreslås enligt:

Nämnd/sector	Belopp	Kommentar
SBN	-500	Minskade kapitalkostnader
MBN	-43	Generell besparing
KS	-750	Minskade utvecklingsmedel och återhållsamhet av digitalisering
SN	-1 500	Minskade kostnader sjukfrånvaro, sprinkler Enbackagården kostnad från 2027
BUN	-1 700	Minskade lokalkostnader, utflytt av lokaler, minskade kostnader sjukfrånvaro
KN	-130	Inget äskande för ökade kostnader underhåll/evenemang, generell besparing
Interna poster	-1 400	Lägre underhåll än äskat, lägre beräknad internränta mm
Revision	-7	Enligt beslutad budget
Total	-6 030	

Tjänstemannaförslag reviderad budget 2026 – redovisning av förändringar

	BESLUT KF BUDGET 2026	Äskande Reviderad budget 2026	Återföring besparingar beslutad budget	Nya besparingar	Justeringar/ Omföringar	Justeringar reviderad budget	FÖRSLAG REVIDERAD BUDGET 2026
NÄMNDER/STYRELSE							
Barn- och utbildningsnämnd	349 835	1 200	2 080	-1 700		1 580	351 415
Socialnämnd	341 109	2 270	2 028	-1 500		2 798	343 907
Kommunstyrelsen	71 784	500	428	-750		178	71 962
Samhällsbyggnadsnämnd	51 605	0	307	-500		-193	51 412
Miljö & Byggnadsnämnd	6 271	0	37	-43		-6	6 265
Kulturnämnden	19 065	0	113	-130		-17	19 048
Räddningstjänsten Dala Mitt	15 120		0			0	15 120
Gemensam nämnd för upphandling	1 290		0			0	1 290
Overförmyndare i samverkan	1 120		0			0	1 120
Revision	1 213		7	-7		0	1 213
Interna poster utöver 2,5% ökning	5 000		0	-1 400		-1 400	3 600
Övrigt reserv mm	4 850				1 010	1 010	5 860
VA & Återvinning	0					0	0
SUMMA NETTOKOSTNADER	868 262	3 970	5 000	-6 030	1 010	3 950	872 212
Summa pension	15 300	0	0	0	0	0	15 300
TOTAL	883 562	3 970	5 000	-6 030	1 010	3 950	887 512

Majoritetens förslag Reviderad budget - Driftsbudget 2026:

Utifrån tjänstemannaförslaget till reviderad budget föreslås att fördela ut 3,9 mkr från reserven för oförutsedda kostnader till verksamheterna. Ökning av ram för Barn- och utbildningsnämnd med 2,0 mkr, Socialnämnd med 0,8 mkr, Kommunstyrelsen med 0,5 mkr, Samhällsbyggnadsnämnd med 0,5 mkr och Kulturnämnd med 60 tkr. Kvarvarande reserv uppgår till 2,0 mkr.

Omföring av hyror

En omfördelning av ram för hyror behöver göras i reviderad budget utifrån den översyn av hyror som har gjorts som är en anpassning till prislappsmodellen. Det har tagits fram en modell som ger en mer korrekt fördelning av kostnaderna per verksamhet. Detta sker via beräkning med en kvadratmeterfördelning av OH-kostnad, grönyteskötsel och vinterväghållning som tidigare fördelats via en schablon.

Utfördelning av interna poster

I beslutad budget per juni finns ökning av interna poster på 5,0 mkr som en separat post som utgörs av ökade kostnader utöver generell uppräknings på 2,5%. Det avser ökade kostnader för underhåll, ökad taxa VA, fjärrvärme och ökad internränta samt ökade livsmedelspriser för kommunen som behöver fördelas ut på de olika verksamheterna. I reviderad budget föreslås effektiviseringar med 1,4 mkr. Interna poster att fördela i reviderad budget uppgår till 3,6 mkr.

Reviderad budget – Majoritetens förslag inklusive omföring av interna poster och omföring av hyror

Driftsbudget 2026 per nämnd/styrelse:

Säters kommun	Tjänstemannaförslag	Majoritetens förslag		Majoritetens förslag inkl omföringar		
	FÖRSLAG REVIDERAD BUDGET 2026	Justeringar reviderad budget	FÖRSLAG REVIDERAD BUDGET 2026	Omföring interna poster	Omföring av hyror	FÖRSLAG REVIDERAD BUDGET 2026
NÄMNDER/STYRELSE						
Barn- och utbildningsnämnd	351 415	2 000	353 415	1 790	-3 000	352 205
Socialnämnd	343 907	800	344 707	650	1 200	346 557
Kommunstyrelsen	71 962	500	72 462	800	1 560	74 822
Samhällsbyggnadsnämnd	51 412	500	51 912	130	180	52 222
Miljö & Byggnadsnämnd	6 265		6 265			6 265
Kulturnämnden	19 048	60	19 108	230	60	19 398
Räddningstjänsten Dala Mitt	15 120		15 120			15 120
Gemensam nämnd för upphandling	1 290		1 290			1 290
Överförmyndare i samverkan	1 120		1 120			1 120
Revision	1 213		1 213			1 213
Interna poster utöver 2,5% ökning	3 600		3 600	-3 600		0
Övrigt reserv mm	5 860	-3 860	2 000			2 000
VA & Återvinning	0		0			0
SUMMA NETTOKOSTNADER	872 212	0	872 212	0	0	872 212
Summa pension	15 300	0	15 300	0	0	15 300
TOTAL	887 512	0	887 512	0	0	887 512

Förslag till reviderad budget för 2026 uppgår till 887,5 mkr där de tekniska ramarna för 2026 utgör 822,4 mkr och prioriteringar inklusive justeringar och omföringar utgör 65,1 mkr.

Reviderad budget – Majoritetens förslag inklusive omföring av interna poster och omföring av hyror.

Driftsbudget 2026 per nämnd/styrelse uppdelat på tekniska ramar & prioriteringar:

NÄMNDER/STYRELSE	TEKNISK RAM 2026	Prioriteringar inkl Justeringar/ omföringar	FÖRSLAG REVIDERAD BUDGET 2026
Barn- och utbildningsnämnd	332 135	20 070	352 205
Socialnämnd	334 674	11 883	346 557
Kommunstyrelsen	68 956	5 866	74 822
Samhällsbyggnadsnämnd	35 105	17 117	52 222
Miljö & Byggnadsnämnd	7 922	-1 657	6 265
Kulturnämnden	8 825	10 573	19 398
Räddningstjänsten Dala Mitt	14 366	754	15 120
Gemensam nämnd för upphandling	1 291	-1	1 290
Overförmyndare i samverkan	874	246	1 120
Revision	893	320	1 213
Interna poster utöver 2,5% ökning	0	0	0
Ovrigt reserv mm	2 060	-60	2 000
VA & Återvinning	0	0	0
SUMMA NETTOKOSTNADER	807 101	65 111	872 212
Summa pension	15 300	0	15 300
TOTAL	822 401	65 111	887 512

Budgetramar 2027-2030

Skatteunderlagsprognosen per 25 februari är beräkningsgrund för beslutad budget per juni för åren 2027-2029. Inga förändringar föreslås av driftbudgetramar för plan 2027-2029 till reviderad budget. Beslutad driftsbudget för 2027 uppgår till 902,6 mkr, för 2028 till 919,4 mkr och för 2029 till 941,9 mkr. För att kunna uppnå ett resultat på 3 % per år krävs effektiviseringar varje år. För budget 2027 finns effektiviseringar med 7,5 mkr, för år 2028 med 17,8 mkr och för 2029 med 22,2 mkr.

Enligt den senaste skatteunderlagsprognosen per 2025-10-03 ökar skatteintäkter och generella bidrag/utjämning för åren 2027-2029. Förändringar av driftbudgetramarna föreslås att hanteras i budgetarbetet under våren 2026. Preliminär driftbudgetram för 2030 föreslås uppgå till 999 mkr.

Driftbudgetramar kommer att behöva justeras utifrån förändrade förutsättningar och kommer att påverkas av den nya befolkningsprognosen och kommande skatteunderlagsprognoser.

Till budgetprocessen för budget 2027 och plan för 2028-2030 kommer uppdaterade nya tekniska ramar att presenteras utifrån skatteunderlagsprognosen per februari 2026 samt förutsättningar för budgetberäkningar kommer att uppdateras. De höga investeringsnivåerna påverkar verksamheternas kostnader genom ökade kapitalkostnader som också kommer att utgöra en större andel av de totala kostnaderna.

Beslutade tekniska ramar och budgetbehov 2027-2029 med effektiviseringar per nämnd/styrelse:

Säter kommun	2027			2028			2029		
NÄMNDER/STYRELSE	TEKNISK RAM 2027	PRIORITET 2027	BEHOV PLAN 2027	TEKNISK RAM 2028	PRIORITET 2028	BEHOV PLAN 2028	TEKNISK RAM 2029	PRIORITET 2029	BEHOV PLAN 2029
Barn- och utbildningsnämnd	340 093	21 799	361 892	347 489	24 650	372 139	355 025	27 628	382 653
Socialnämnd	354 322	-973	353 349	375 358	-11 494	363 864	396 979	-22 290	374 689
Kommunstyrelsen	70 038	3 821	73 859	72 785	3 286	76 071	77 537	813	78 350
Samhällsbyggnadsnämnd	37 387	17 839	55 226	38 661	18 356	57 017	39 580	19 709	59 289
Miljö & Byggnadsnämnd	8 767	-2 322	6 445	9 065	-2 479	6 586	9 456	-2 738	6 718
Kulturnämnden	9 178	10 496	19 674	9 431	10 837	20 268	9 697	11 183	20 880
Räddningstjänsten Dala Mitt	14 805	753	15 558	15 257	737	15 994	15 720	722	16 442
Gemensam nämnd för upphandling	1 329	-2	1 327	1 372	-8	1 364	1 417	-15	1 402
Överförmyndare i samverkan	900	252	1 152	927	257	1 184	955	262	1 217
Revision	920	335	1 255	948	342	1 290	977	349	1 326
Interna poster utöver 2,5% ökning		5 130	5 130		5 263	5 263		5 400	5 400
Övrigt pensioner, reserv mm	2 122	-2 122	0	2 190	-2 190	0	2 263	-2 263	0
VA & Återvinning	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA NETTOKOSTNADER	839 863	55 004	894 867	873 484	47 556	921 040	909 607	38 759	948 366
Pension	14 100		14 100	14 150		14 150	14 200		14 200
Pensionsförsäkringar	1 100		1 100	2 000		2 000	1 500		1 500
Summa pension	15 200	0	15 200	16 150	0	16 150	15 700	0	15 700
TOTAL	855 063	55 004	910 067	889 634	47 556	937 190	925 307	38 759	964 066
Effektiviseringar			-7 500			-17 800			-22 200
TOTAL (Inkl effektiviseringar)			902 567			919 390			941 866

11 Investeringsbudget per nämnd/sector

Förslag till investeringsbudgetramar 2026 med plan för 2027-2029 för nämnder och Kommunstyrelsesektor presenteras.

Förslag till investeringsramar till reviderad budget för år 2026 uppgår till 262,7 mkr, vilket är oförändrat jämfört med beslutat budget per juni på total nivå. Omföring av budget med 800 tkr föreslås göras från Kommunstyrelsen IT-enhet till Barn- och utbildningsnämnden för investeringar som avser IT-utveckling i skolan med reinvesteringar och digitala verktyg.

Investeringar för budget för perioden 2027-2029 föreslås vara oförändrade. Förslag till investeringar för 2030 tas fram i budgetarbetet under våren 2026.

Investeringsplaner kan komma att behöva uppdateras utifrån förändrade förutsättningar samt att en långsiktig investeringsplan skall tas fram i samband med budgetarbetet under våren 2026.

Förslag Investeringsbudget 2026-2029 per nämnd/styrelse:

Nämnd/styrelse	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
<i>Belopp i tkr</i>				
<u>Skattefinansierat:</u>				
Kulturnämnd	850	250	250	250
Barn- och utbildningsnämnd	2 800	2 800	2 800	2 800
Socialnämnd	1 000	1 000	1 000	1 000
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansierat, självfinansieras	58 700	48 000	56 500	41 600
Miljö- och byggnämnd	0	0	0	0
Kommunstyrelsen (exkl IT-enhet)	2 800	2 100	2 100	2 100
Kommunstyrelsen IT-enhet	700	700	700	700
Total skattefinansierat, självfinansieras	66 850	54 850	63 350	48 450
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansiering, ej självfinansiering	12 000	37 000	78 000	68 000
Projekt verksamhetslokaler	71 000	160 000	270 000	29 000
Total skattefinansierat	149 850	251 850	411 350	145 450
<u>Taxefinansierat:</u>				
SBN VA/Återvinning, självfinansieras	49 300	39 800	38 500	23 500
SBN VA/Återvinning, ej självfinansiering	63 500	43 500	114 000	181 000
SBN VA/Återvinning, taxefinansierat	112 800	83 300	152 500	204 500
Total	262 650	335 150	563 850	349 950
<i>varav Total självfinansieras</i>	<i>116 150</i>	<i>94 650</i>	<i>101 850</i>	<i>71 950</i>
<i>varav Total ej självfinansiering</i>	<i>146 500</i>	<i>240 500</i>	<i>462 000</i>	<i>278 000</i>

12 Finansiella rapporter

12.1 Resultaträkning

RESULTATRÄKNING

	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
VERKSAMHETENS NETTOKOSTN.	-862 711	-887 894	-905 232	-922 011	-945 420
Skatteintäkter	657 903	684 054	711 427	741 780	770 989
Generella statsbidrag och utjämning	254 867	262 795	267 008	267 485	269 715
VERKSAMHETENS RESULTAT	50 059	58 955	73 203	87 254	95 284
Finansiella intäkter	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Finansiella kostnader	-24 675	-32 550	-45 850	-58 975	-66 063
Pensionsförvaltning	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	27 384	28 405	29 353	30 279	31 221
Justerat resultat	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Resultat	27 384	28 405	29 353	30 279	31 221
Avkastning pensionsmedel	0	0	0	0	0
Tillskott pensionsmedel	0	0	0	0	0
Justerat resultat	27 384	28 405	29 353	30 279	31 221
<i>Resultat i % av skatteintäkter/ generella bidrag</i>	<i>3,0%</i>	<i>3,0%</i>	<i>3,0%</i>	<i>3,0%</i>	<i>3,0%</i>
Skatteintäkter	912 770	946 849	978 435	1 009 265	1 040 704

12.2 Balansräkning

BALANSRÄKNING

	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	1 294 385	1 572 535	2 073 685	2 347 635	2 453 735
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	246 272	256 757	285 559	292 051	372 383
SUMMA TILLGÅNGAR	1 540 657	1 829 292	2 359 244	2 639 686	2 826 118
Årets resultat	27 384	28 405	29 353	30 279	31 221
Övrigt eget kapital	494 054	521 438	549 843	579 196	609 475
EGET KAPITAL	521 438	549 843	579 196	609 475	640 696
Pensionsavsättning	14 677	14 907	15 506	15 669	15 880
Långfristiga skulder	816 452	1 076 452	1 576 452	1 826 452	1 981 452
Kortfristiga skulder	188 090	188 090	188 090	188 090	188 090
SKULDER	1 004 542	1 264 542	1 764 542	2 014 542	2 169 542
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 540 657	1 829 292	2 359 244	2 639 686	2 826 118
Soliditet	34%	30%	25%	23%	23%

13 Tidplan 2026

Tidplan för budget 2027-2030 inklusive budgetuppföljning mm 2026 – våren 2026

2026-02-17	KSAU - Bokslutsprognos 2025, Överföring investeringsmedel per nämnd till 2026
2026-feb	SKR-Skatteunderlagsprognos med Cirkulär/EkonomiNytt
2026-feb	Uppstart budget 2027 – förberedelser tekniska ramar 2027-2030/budgetbehov per nämnd
2026-02-28	Interna poster skall vara klara. Hyror, städ- och kostkostnader, telefon, årsavgifter för myndighetsutövning, etc.
2026-03-03	KS - Bokslutsprognos 2025, Överföring investeringsmedel per nämnd till 2025
2026 - mars	KLG - Sektorberedning/Ekonomigrupp Budget 2027-2030 tekniska ramar/förslag ramar
2026 - mars	Budgetsamtal 2027-2030 med verksamhetsgenomgångar 2025 samt inför 2026
2026-03-24	KSAU - Årsredovisning 2025 och verksamheternas bokslut och övrig information, Budget 2027-2030 för KS, Budgetuppföljning februari 2026 med årsprognos
2026-03-31	KS - Årsredovisning 2024 och verksamheternas bokslut och övrig information, Budget 2027-2030 för KS, Budgetuppföljning februari 2026 med årsprognos
2026-04-23	KF - Årsredovisning 2025 & verksamheternas bokslut & övrig information
2026-april	Regeringens Vårproposition
2026-april	SKR-Skatteunderlagsprognos, prognos utjämningsystemen/LSS, Cirkulär/EkonomiNytt
2026-04-28	KSAU - Budgetuppföljning mars 2026 med årsprognos
2026-04-28	KS - Budgetuppföljning mars 2026 med årsprognos
v 10-19	Nämndbehandling av budgetförslag 2027-2030
2026-05-11/12	Budgetberedning/KSAU - Budget 2027 och plan 2028-2030
2026-maj	Ekonomirapporten, maj 2025
2026-05-19	KSAU - Budgetuppföljning april 2026 med årsprognos 2026
2026-05-26	KS - Behandlar budgetförslag 2027-2030, Budgetuppföljning april 2026 med årsprognos 2025
2026-juni	Central budgetförhandling 11 § MBL
2026-06-11	KF - Beslutar om budget för 2027-2030
2026-06-16	KSAU - Budgetuppföljning maj 2025 med årsprognos 2026

Tidplan för budget 2027-2030 inklusive budgetuppföljning 2026 – hösten 2026

v33-52	Nämnder och KS - Behandling reviderad budget 2027 och plan 2028-2030
2026-aug	<i>SKR-Skatteunderlagsprognos, Cirkulär, MakroNytt</i>
2026-08-25	KSAU - Skattesats 2027
2026-09-08	KS - Skattesats 2027
2026-sep	<i>Regeringens budgetproposition / SKR Cirkulär om budgetpropositionen</i>
2026-09-24	KF - Skattesats 2027
2026-09-29	KSAU - Budgetuppföljning/Delårsrapport 2026 augusti, Reviderad budget 2027 för KS
2026-09-30	Deadline för inlämning av reviderad budget 2027
2026-okt	Sektorberedning av reviderad budget 2027 och budgetdirektiv 2028-2031
2026-okt	<i>SKR-Skatteunderlagsprognos</i>
2026-10-06	KS - Budgetuppföljning/Delårsrapport 2026 augusti, Reviderad budget 2027 för KS
2026-10-15	KF - Budgetuppföljning/Delårsrapport 2026 augusti
2026-okt	<i>SKR Ekonomirapport oktober 2026</i>
2026-10-27	KSAU - Beredning reviderad budget 2027, budgetdirektiv 2028-2031 med preliminära ramar, Budgetuppföljning 2026 september med årsprognos 2026
2026-11-10	KS - Behandlar reviderad budget 2027, budgetdirektiv 2028-2031 med preliminära ramar, Budgetuppföljning 2026 september med årsprognos 2026
v 46	MBL 11 § reviderad budget
2026-11-24	KSAU - Budgetuppföljning oktober 2026 med årsprognos 2026
2026-11-26	KF - Beslut om reviderad budget 2027, budgetdirektiv 2028-2031 preliminära ramar, tidplan
2026-dec	<i>SKR-Skatteunderlagsprognos, cirkulär och MakroNytt, PO-pålägg mm</i>
2026-12-20	BUN/SN-Lämnar beställning till kostenheten
2026-12-31	Detaljbudget 2027 och ev. reviderade nämndplaner inlämnas till ekonomienheten

Plats och tid BUNs sammanträdesrum, kl. 08:30-12.00

Beslutande
Fredrik Andrén, ordförande
Torbjörn Gunnarsson
Anders Johansson
Sofie Byatt
Anders Wikström

Övriga deltagare
Johan Malm, Azets AB

Utses att justera
Justeringens
plats och tid
Sofie Byatt

Underskrifter

Sekreterare

Johan Malm

Paragrafer 1

Ordförande

Fredrik Andrén

Justerande

Sofie Byatt

Anslag/Bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ
Förbundsrevisionen

Sammanträdesdatum
2025-11-13

Datum för
anslags uppsättande
2025-11-18

Datum för
anslags nedtagande
2025-12-10

Förvaringsplats
för protokollet

Underskrift

Utdragsbestyrkande

§ 1

Budgetäskande inför år 2026

Kommunrevisionens beslut

Att till kommunfullmäktige lämna in budgetäskande för år 2026 om 1 213 000 kronor.

S.B. F

Moderaternas förslag Reviderad Budget (justering)

Driftsbudget 2026 per nämnd/styrelse

Säters kommun	Beslutad budget 2026	Tjänstemannaförslag		Moderaternas förslag inkl omföringar				
NÄMNDER/STYRELSE	BESLUT KF BUDGET 2026	Justeringar reviderad budget	FÖRSLAG REVIDERAD BUDGET 2026	Justeringar reviderad budget	FÖRSLAG REVIDERAD BUDGET 2026	Omföring interna poster	Omföring av hyror	FÖRSLAG REVIDERAD BUDGET 2026
Barn- och utbildningsnämnd	349 835	1 580	351 415	2 000	353 415	1 790	-3 000	352 205
Socialnämnd	341 109	2 798	343 907		343 907	650	1 200	345 757
Kommunstyrelsen	71 784	178	71 962		71 962	800	1 560	74 322
Samhällsbyggnadsnämnd	51 605	-193	51 412		51 412	130	180	51 722
Miljö & Byggnadsnämnd	6 271	-6	6 265		6 265			6 265
Kulturnämnden	19 065	-17	19 048		19 048	230	60	19 338
Räddningstjänsten Dala Mitt	15 120	0	15 120		15 120			15 120
Gemensam nämnd för upphandling	1 290	0	1 290		1 290			1 290
Overförmyndare i samverkan	1 120	0	1 120		1 120			1 120
Revision	1 213	0	1 213		1 213			1 213
Interna poster utöver 2,5% ökning	5 000	-1 400	3 600		3 600	-3 600		0
Ovrigt reserv mm	4 850	1 010	5 860	-2 000	3 860			3 860
VA & Återvinning	0	0	0		0			0
SUMMA NETTOKOSTNADER	868 262	3 950	872 212	0	872 212	0	0	872 212
Summa pension	15 300	0	15 300	0	15 300	0	0	15 300
TOTAL	883 562	3 950	887 512	0	887 512	0	0	887 512

Kf § 8 Höjning av VA-taxa

KS2025/0401

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att en höjning av bruksningsavgiften (samtliga parametrar i § 14.1) i TAXA för Säters kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning med 15 % från och med den 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning

Den allmänna VA-verksamheten ska vara självfinansierande genom avgifter vilka regleras i VA-taxan. Som VA-huvudman är Samhällsbyggnadssektorn skyldig att se över VA-taxan så att den speglar de utgifter och inkomster som föreligger både för att bygga ut den allmänna VA-anläggningen och för att på ett säkert sätt sköta och underhålla den.

För att balansera ökade utgifter i verksamheten som till största delen utgörs av kapitalkostnader, föreslås en höjning av bruksningsavgiften med 15 % den 1 jan 2026.

Vid en höjning enligt förslaget ser bruksningsavgiften från 1 januari 2026, §14.1 ut som följande:

		Utan moms	Med moms
a)	En fast avgift per år	Om 5 552 kr	Om 6 940 kr
b)	En avgift per m3 levererat vatten	Om 37 kr	Om 46 kr
c)	En avgift per bostadsenhet (250 m2) och år	Om 1 850 kr	Om 2 313 kr
d)	En avgift för varje påbörjat 100-tal m2 tomtyta och år för annan fastighet	Om 1 592 kr	Om 1 990 kr

Kommunstyrelsens arbetsutskotts kom överens om att få information om kostnader för olika konsumenter i VA-kollektivet vid kommunstyrelsens sammanträde den 4 november 2025.

Konsekvensbeskrivning

Säters kommun har som avsikt att VA-kollektivet bär sina nödvändiga kostnader. En höjning av taxan i enlighet med förslaget ger förutsättningar för VA-verksamheten att täcka nödvändiga kostnader under 2026.

Efter höjningen får Typhus A (1 villa, tomt 800 m², förbrukning 150 m³/år, anslutning till vatten, spillvatten, dagvatten) en kostnad för VA- tjänsterna på 1 346 kr/månad (eller 16 153 kr/år).

Höjningen motsvarar en ökning på 176 kr/månad (eller 2 108 kr/år).

Vid en jämförelse i länet ligger Säter på 6e plats över dyraste VA-taxa. Älvdalen, Orsa, Rättvik, Vansbro och Leksand ligger högre. Flera kommuner planerar för fortsatta höjningar, men få beslut finns ännu.

Beslutsunderlag

Taxestatistik från Svenskt Vatten juni 2025

Tjänsteutlåtande från samhällsbyggnadssektorn den 4 september 2025

Bilaga, kompletterande uppgifter från samhällsbyggnadssektorn den 19 september 2025

Samhällsbyggnadsnämnden den 24 september 2025 § 101

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 172

Kommunstyrelsen den 4 november 2025 § 183

Höjning av VA-taxan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå
Kommunfullmäktige besluta:

- En höjning av bruksningsavgiften (samtliga parametrar i §14.1) i TAXA för Säter kommun allmänna vatten- och avloppsanläggning med 15% från och med den 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning

Den allmänna VA-verksamheten ska vara självfinansierande genom avgifter vilka regleras i VA- taxan. Som VA-huvudman är Samhällsbyggnadssektorn skyldig att se över VA- taxan så att den speglar de utgifter och inkomster som föreligger både för att bygga ut den allmänna VA- anläggningen och för att på ett säkert sätt sköta och underhålla den.

För att balansera ökade utgifter i verksamheten som till största delen utgörs av kapitalkostnader, föreslås en höjning av bruksningsavgiften med 15 % den 1 jan 2026.

Vid en höjning enligt förslaget ser bruksningsavgiften från 1 januari 2026, §14.1 ut som följande:

		Utan moms	Med moms
a)	En fast avgift per år	Om 5 552 kronor	Om 6 940 kronor
b)	En avgift per m3 levererat vatten	Om 37 kronor	Om 46 kronor
c)	En avgift per bostadsenhet (250 m2) och år	Om 1 850 kronor	Om 2 313 kronor
d)	En avgift för varje påbörjat 100-tal m2 tomtyta och år för annan fastighet	Om 1 592 kronor	Om 1 990 kronor

Konsekvensbeskrivning

Säter kommun har som avsikt att VA- kollektivet bär sina nödvändiga kostnader. En höjning av taxan i enlighet med förslaget ger förutsättningar för VA-verksamheten att täcka nödvändiga kostnader under 2026.

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post

kommun@sater.se

Webbplats

sater.se

Efter höjningen får Typhus A (1 villa, tomt 800m², förbr 150 m³/år, anslutning till vatten, spillvatten, dagvatten) en kostnad för VA- tjänsterna på 1 346 kr/månad (eller 16 153 kr/år).

Höjningen motsvarar en ökning på 176 kr/månad (eller 2 108 kr/år).

Vid en jämförelse i länet ligger Säter på 6e plats över dyraste VA- taxa. Älvdalen, Orsa, Rättvik, Vansbro och Leksand ligger högre. Flera kommuner planerar för fortsatta höjningar, men få beslut finns ännu.

Underskrifter

Liv Almstedt
Enhetschef Vatten & Återvinning

Andreas Mossberg
Sektorschef

SBN § 101 Höjning av VA-taxa

SBN2025/0405

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta:

- En höjning av bruksavgiften (samtliga parametrar i §14.1) i TAXA för Säters kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning med 15% från och med den 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning

Den allmänna VA-verksamheten ska vara självfinansierande genom avgifter vilka regleras i VA-taxan. Som VA-huvudman är Samhällsbyggnadssektorn skyldig att se över VA-taxan så att den speglar de utgifter och inkomster som föreligger både för att bygga ut den allmänna VA-anläggningen och för att på ett säkert sätt sköta och underhålla den.

För att balansera ökade utgifter i verksamheten som till största delen utgörs av kapitalkostnader, föreslås en höjning av bruksavgiften med 15 % den 1 jan 2026.

Vid en höjning enligt förslaget ser bruksavgiften från 1 januari 2026, §14.1 ut som följande:

		Utan moms	Med moms
a)	En fast avgift per år	Om 5 552 kronor	Om 6 941 kronor
b)	En avgift per m3 levererat vatten	Om 37 kronor	Om 46 kronor
c)	En avgift per bostadsenhet (250 m2) och år	Om 1 850 kronor	Om 2 310 kronor
d)	En avgift för varje påbörjat 100-tal m2 tomtyta och år för annan fastighet	Om 1 592 kronor	Om 1 991 kronor

Konsekvensbeskrivning

Säters kommun har som avsikt att VA-kollektivet bär sina nödvändiga kostnader. En höjning av taxan i enlighet med förslaget ger förutsättningar för VA-verksamheten att täcka nödvändiga kostnader under 2026.

Efter höjningen får Typhus A (1 villa, tomt 800m², förbr 150 m³/år, anslutning till vatten, spillvatten, dagvatten) en kostnad för VA- tjänsterna på 1 170 kr/månad (eller 14 045 kr/år).

Höjningen motsvarar en ökning på 54 kr/månad (eller 653 kr/år).

Vid en jämförelse i länet ligger Säter på 6e plats över dyraste VA-taxa. Älvdalen, Orsa, Rättvik, Vansbro och Leksand ligger högre. Flera kommuner planerar för fortsatta höjningar, men få beslut finns ännu.

Kompletterande uppgifter baserat på frågor från SBNau 9 sept 2025

Nedan följer förtydliganden kring från som uppkom på SBNau, gällande den föreslagna ökningen av VA-taxan till första januari 2026.

Historiska höjningar av va- taxan

Under 2020 gjorde VA- verksamheten ett underskott pga ersättningar vid källaröversvämningar som inträffade 2019. Underskottet togs delvis tillbaks mha höjningen 2021. Under 2022 gjordes ingen höjning, istället gjordes en genomlysning av VA- verksamhetens ekonomi. I slutet av 2022 och under 2023 skenade råvarupriser globalt och el- priser steg kraftigt i Sverige. Redan hösten 2022 stod det klart att den prognostiserade höjningen var otillräcklig i det rådande omvärldsläget.

Tabellen nedan visar föreslagna höjningarna i rapporten 2022 till vänster, och till höger visas den verkliga höjningen.

Intäkter					
Enligt WSP		Verkligt läge			
2021			16%		
2022			0%	28 553	
2023	9%	32 266	10%	31 269	
2024	3%	33 454	15%	36 799	
2025	3%	34 723	4,60%	37 000	
2026	5%	36 479			
2027	10%	40 195			
2028	10%	44 289			
2029	10%	48 745			

Ökade utgifter för 2026

För 2026 ökar kapitalkostnaderna med 3 – 5 mkr. Mest troligt landar vi åt den lägre nivån, beroende på hur snabbt pågående investeringar avslutas.

De ökade kapitalkostnaderna beror på att investeringsnivåerna har stigit under 2024 & 2025. VA- verksamheten har stora lånevolymer och är räntekänsligt. En ökning av internräntan med 0,5 % till 2026 påverkar kapitalkostnaderna med 0,7 mkr.

Investeringsnivåer					
				Prognos	Budget
	2022	2023	2024	2025	2026
Enligt WSP	41 882	43 800	38 100	48 600	71 600
Utfall	29 400	19 900	52 200	88 900	96 800
Avv	-12 482	-23 900	14 100	40 300	25 200

Som framgår av tabellen ovan har investeringsnivåerna ökat under 2024 och 2025. När dessa investeringar färdigställs startar avskrivningarna, vilket ökar utgifterna.

VA- verksamheten har under 2025 sett minskade volymer sålt vatten. Något som minskat intäkterna med 1,5 mkr. Prognosen är att volymen sålt vatten ligger kvar på den lägre nivån under 2026.

Åtgärder för att reglera underskott

De direkta utgifter som verksamheten kan hålla igen utan att orsaka direkta driftavbrott är resurser för planering och administration. VA verksamheten har en minimal organisation, med stor sårbarhet för personalbortfall. I dagsläget finns inte resurser att utföra den långsiktiga planering som lagen om allmänna vattentjänster kräver av va- huvudmannen. Säter kommun till exempel ännu inte någon Vattentjänstplan. Säter har även hållit igen den långsiktiga förnyelseplaneringen, utredningar för dagvattenutbyggnad och arbete med vattenskyddsområden. Dock driver kommunens exploatering på behovet av att utreda status på befintliga anläggningar, förnya och bygga ut va-nätet.

Idag har VA- driften har en beredskap som går runt på tre personer, vilket är sårbart då sjukdom kan göra att vi inte har personal för akuta insatser. Att vänta med återbesättning ger en direkt besparing och är ett sätt att parera ökade utgifter. På administrationen råder en ännu mer akut resursbrist. En långtidssjukskrivning förvärrar situationen ytterligare. Även här sparas pengar genom att vakansen inte ersatts fullt ut. Som kortsiktig lösning är organisationen beroende av konsulter för att utföra det mest akuta i den löpande faktureringen. Planer på att minska sårbarheten genom utökad samverkan finns. Ordinarie personal är fortsatt stressad och sårbarheten är stor. I det akuta läget har löpande arbetet med att byta ut vattenmätare pausats, vilket ger en ytterligare besparing i verksamhetens drift.

Fortsatta besparingar på den löpande driften riskerar framtida problem och dyrare omkostnader för att komma ifatt senare. För att åtgärda den mest akuta personalbristen inom administrationen föreslås en utökning med en tjänst till 2026.

Omvärldsbevakning

I Svenskt Vattens rapport "2025 års taxestatistik" beskrivs hur kostnaden för VA-tjänster utvecklas i landet. I rapporten beskrivs att den genomsnittliga ökningen är

fortsatt stor i landet. Dessa ökningar beror på stigande kostnader för råvaror, energi, kapitalkostnader och arbetskraft. Rapporten lyfter att skillnaderna mellan landets kommuner är stora, och ökande. Svenskt Vattens rapport tittar närmare på varför skillnaderna mellan kommuner kan vara så stora som 600%. Det tydligast samband som påverkar va- taxan är att ju fler personer som bor i VA- kollektivet desto lägre är taxan. Antalet medlemmar i kollektivet behöver även sättas i proportion till antalet anläggningar och antalet meter ledning en kommun har.

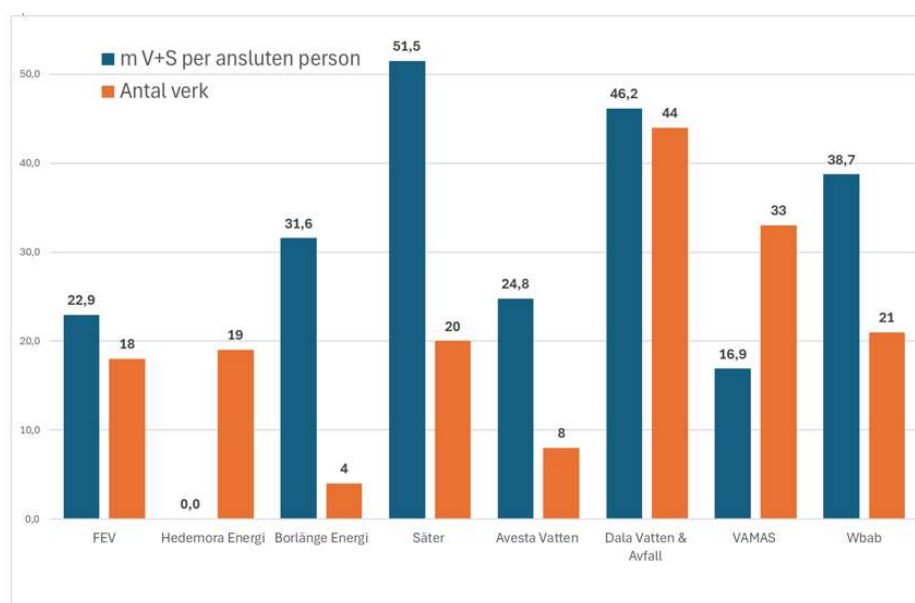
Vidare pekar Svenskt Vatten på fortsatta behov av taxeökningar, kopplade till EU-direktiv, klimatanpassning och den underhållsskuld som finns i va- anläggningarna.

Höjningar i grannkommuner

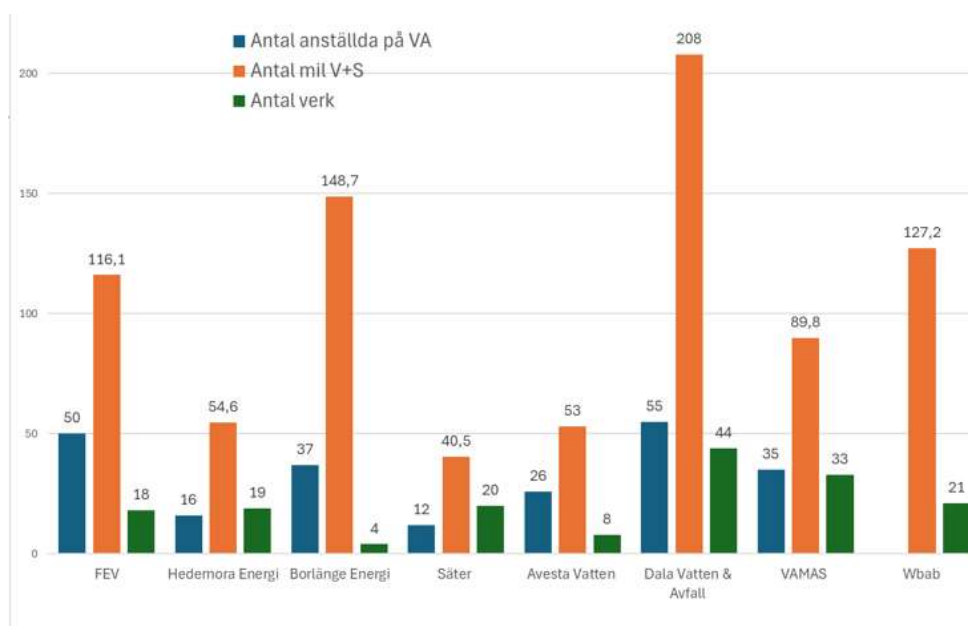
Även i övriga Dalarna sker höjningar av bruksavgiften. I dialog med kollegor i Dala VA har det framkommit att de planerade höjningarna ligger mellan 5 – 20% i regionen. Nedan finns en tabell från Svenskt Vattens taxestatistik för 2025 över bruksavgiften i dalakommunerna. Här ser man att Säter har krupit ner på topp-listan över dyraste va- avgift.

Län	Kommun	Namn	Folkmängd	En normalvilla "Typhus A"	
				Månadskostnad kr/månad	Literkostnad öre/liter
Dalarnas län	2029	Leksand	16 137	1 502	12,0
Dalarnas län	2021	Vansbro	6 752	1 490	11,9
Dalarnas län	2031	Rättvik	10 998	1 279	10,2
Dalarnas län	2034	Orsa	6 851	1 237	9,9
Dalarnas län	2039	Älvdalen	6 882	1 167	9,3
Dalarnas län	2082	Säter	11 223	1 167	9,3
Dalarnas län	2061	Smedjebacken	10 823	1 055	8,4
Dalarnas län	2026	Gagnef	10 384	1 049	8,4
Dalarnas län	2083	Hedemora	15 281	1 039	8,3
Dalarnas län	2023	Malung-Sälen	10 254	964	7,7
Dalarnas län	2080	Falun	59 945	830	6,6
Dalarnas län	2085	Ludvika	26 634	771	6,2
Dalarnas län	2084	Avesta	22 417	739	5,9
Dalarnas län	2062	Mora	20 540	734	5,9
Dalarnas län	2081	Borlänge	51 425	648	5,2

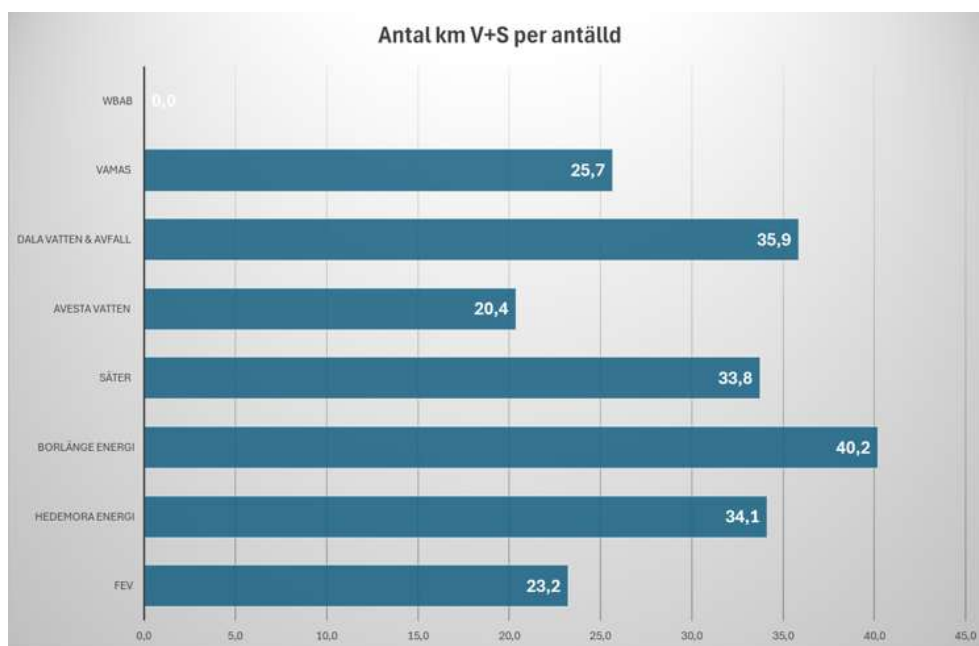
Under våren 2025 gjorde Dala VA en översiktlig jämförelse av några nyckeltal som belyser skillnader i va-verksamheternas förutsättningar. Dessa skillnader har byggts in i VA- systemen under många generationer tillbaka, med de har fortfarande stor påverkan på VA- taxan idag. Nedan visas ett diagram som antalet meter ledning i förhållande till antal anslutna personer.

Nedan visas antalet anställda, mot längd på ledningsnät och antal verk.

Vidare kan antalet km ledning delas upp på antal anställda.

Sammanfattningsvis kan sägas att Säter har högst antal km ledning per anslutna kunder i Dala VAs jämförelse. Samtidigt ligger vi i topp vid en jämförelse av km ledning per anställd. I denna siffra syns inte att samma personalgrupp även ansvarar för kundtjänst och fakturering i Säter, vilket ligger utanför VA- organisationen hos våra grannar. Dessa nyckeltal ger en bild av hur slimmad VA-organisationen i Säter är.

Svenskt
Vatten

Rapport
Juni
2025

2025 års taxestatistik

Vad kostar VA-tjänsterna i Sverige?
Statistik, trender och exempel från landets 290 kommuner.

Svenskt Vatten

Svenskt Vatten AB

POSTADRESS BOX 14057, 167 14 Bromma

BESÖKSADRESS Gustavslundsvägen 12, 167 51 Bromma

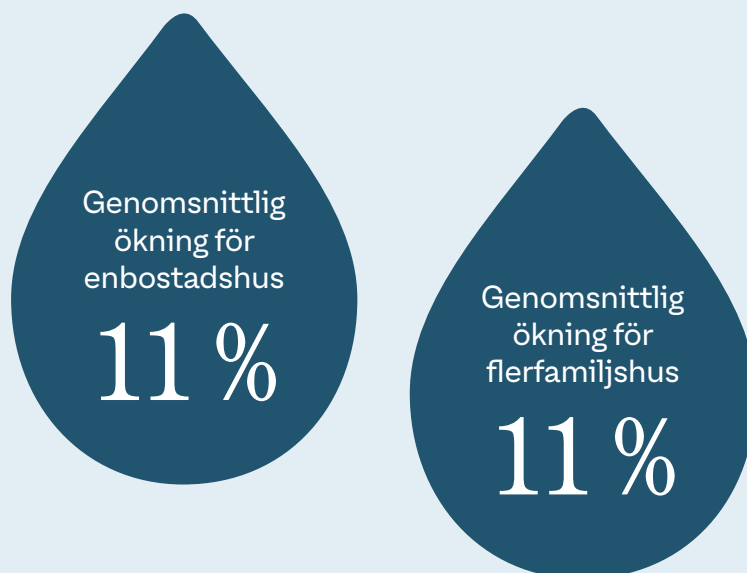
TELEFON 08-506 002 00

E-MAIL svensktvatten@svensktvatten.se

www.svensktvatten.se

Innehåll

Sammanfattning: Stigande kostnader för råvaror, energi och kapitalkostnader	3
Kartläggning av VA-taxorna	4
Kommentar: Varför ökar taxorna och vart vi är på väg	5
VA-taxor – så funkar det.....	7
Resultat: Så mycket kostar kommunalt VA i Sverige 2025	8
Brukningsavgifter.....	8
Är toppen nådd?	8
Analys: Varför kostar det olika i olika kommuner?	12
Vägen framåt: Vad är viktiga faktorer att följa?	13
Metodbeskrivning	14

Sammanfattning:

Stigande kostnader för råvaror, energi och kapitalkostnader

Denna rapport om VA-taxor 2025 ger en omfattande analys av vatten- och avloppsavgifternas utveckling i Sverige. Undersökningen avser spegla avgiftsnivåer vid årsskiftet. I enskilda fall kan en kommun revidera sin taxa under året, men i huvudsak speglar dessa taxenivåer den taxa som kommer gälla under 2025. Rapporten kartlägger förändringar i både bruksavgifter och anläggningsavgifter, samt undersöker skillnader mellan kommuner.

Viktiga faktorer som Svenskt Vatten ser påverkar taxorna är stigande kostnader för råvaror, energi och kapitalkostnader som genereras av ett allt ökande investeringsbehov.

Rapporten belyser även VA-taxorna ska belysa VA-kollektivens kostnader då verksamheten ska vara kostnadsneutral enligt självkostnadsprincipen. Oavsett om verksamheten bedrivs i förvaltnings- eller bolagsform får verksamheten inte göra positivt resultat. Dock förekommer att vissa kommuner använder skattetillskott för att mildra effekterna av ökade kostnader på taxorna.

Undersökningen visar att de procentuella förändringarna för bruksavgifter under 2025

har varit betydande, med en genomsnittlig ökning på 11 % för både enbostadshus och flerfamiljshus. Anläggningsavgifter har också stigit, med medelvärden på 196 290 kr för enbostadshus och 630 144 kr för flerfamiljshus. Skillnaderna mellan kommunernas taxor fortsätter att växa, med skillnader upp till 618 % mellan högsta och lägsta taxa.

Slutligen betonar rapporten vikten av att anpassa VA-taxor till framtida behov och utmaningar, inklusive EU-direktiv, klimatförändringar och ekonomiska förutsättningar. Den föreslår också att vatten- och avloppsorganisationer bör arbeta mer strategiskt med taxorna för att säkerställa långsiktig hållbarhet och rättvisa.

Kartläggning av VA-taxorna

Inför denna rapport har Svenskt Vattens medlemmar fått svara på 16 olika frågor kopplade till taxan. Resultatet från frågor har även genererat fyra nyckeltal, kopplade till bruksavgift och anläggningsavgift. För den som vill ta del av allt underlag hänvisar vi till Svenskt Vattens webb där material för respektive kommun finns publicerat. För Svenskt Vattens medlemmar finns alla frågor och nyckeltal tillgängliga i Svenskt Vattens statistikinsamlingssystem, VASS.

Rapporten följer samma upplägg som tidigare taxerapporter och publiceras årligen.

Huvudsyftet med rapporten är:

- att kartlägga och kommentera den faktiska utvecklingen av VA-taxorna, förändringar av bruks- och anläggningsavgifter i enskilda kommuner och sammantaget för hela landet
- att på ett enkelt sätt redovisa den totala kostnaden för kommunalt VA för ett vanligt enbostadshus i ett antal kommuner
- att ge exempel från kommuner kring hur de arbetar med taxeökningar.

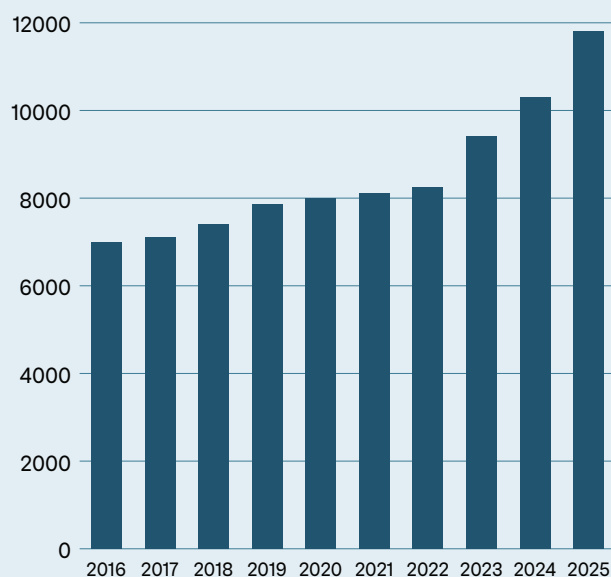
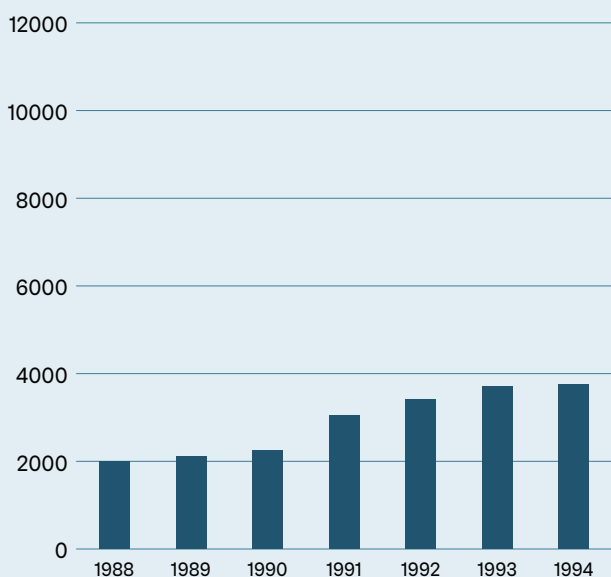
Kommentar:

Varför ökar taxorna och vart vi är på väg

Svenskt Vatten har sedan år 2002 digitalt samlat in och hanterat statistik kring VA-taxor genom sitt statistikinsamlingssystem VASS. Utöver detta finns även äldre data bevarad i analog form, vilket sträcker sig tillbaka ända till 1960-talet. Denna historiska information utgör en värdefull bas för att följa utvecklingen av VA-taxor och relaterade kostnader över tid.

Under de senaste åren har taxenivåerna ökat i snabb takt, på ett sätt som inte setts sedan 1990-talet då inflationen hade en omfattande påverkan på hela Sveriges ekonomi. Dessa höjningar är ett resultat av flera samverkande faktorer, däribland ökande kostnader för råvaror, energianvändning och ett allt större

investeringsbehov inom VA-sektorn. Den ekonomiska pressen på kommuner att möta både dagens och framtida krav har lett till att taxenivåernas utveckling blivit en central fråga för att säkerställa hållbara och långsiktiga lösningar.

Varför ökar avgifterna just nu?

Under de senaste åren har priserna för tjänster kopplade till VA-sektorn ökat markant. Under Covid-pandemin skedde ett skarpt uppsving i kostnaderna, och sedan dess har dessa priser förblivit på höga nivåer. Samtidigt har elpriserna stigit kraftigt, och många kommuner har behövt ta stora lån för att möta framtida krav och inte minst reinvesteringar i åldrande infrastruktur, vilket ytterligare har drivit upp kostnaderna för vattenförsörjningen. Dessa faktorer tillsammans pressar VA-taxorna uppåt och gör frågan om hållbar finansiering av VA-tjänster alltmer angelägen.

Många kommuner är beroende av att köpa dricks-vattenproduktion och avloppsrening från andra kommuner, vilket ytterligare komplicerar kostnadsbildningen. När priserna stiger i de kommuner som producerar och säljer dessa tjänster, överförs kostnadsökningen till de köpande kommunerna. Detta innebär att förändringar i taxan inte bara påverkas av lokala faktorer utan även av externa prisökningar, vilket skapar en dubbel ekonomisk påfrestning för vissa kommuner. Denna dynamik förstärker behovet av att analysera och förstå taxehöjningarna som en del av ett större nationellt sammanhang.

Finansiering av vattentjänster sker nästan alltid genom VA-taxa

Vatten- och avloppshantering finansieras i regel genom avgifter som kallas VA-taxor. Dessa avgifter är direkt kopplade till verksamhetens kostnader och syftar till att täcka drift, underhåll och investeringar utan att generera långsiktiga överskott. Enligt lagen ska VA-taxor sättas så att ett nollresultat eftersträvas över tid. Detta innebär att kommunerna inte får använda VA-verksamheten som en inkomstkälla för andra

ändamål, vilket säkerställer att avgifterna är rättvisa och baserade på faktiska behov och kostnader. Denna princip har varit central för att upprätthålla transparens och hållbarhet inom VA-sektorn.

En del kommuner har valt att hantera de ökande kostnaderna inom VA-verksamheten genom att tillåta att verksamheten gör ett underskott. För att täcka detta underskott används skattetillskott från den kommunala budgeten. Detta kan vara ett sätt att mildra de direkta effekterna på VA-taxorna för kommuninvånarna, men det innebär också att kostnaderna sprids ut över hela kommunens skattebetalare. Strategin kan vara användbar i kortare perioder eller i särskilda situationer där investeringarna är ovanligt stora, men den väcker frågor om långsiktig hållbarhet och rättvisa eftersom VA-verksamheten traditionellt sett ska vara självfinansierande enligt lagstiftningen.

Vad händer med taxan framåt?

Vi ser att det finns ett ökande fokus på vatten- och avloppshantering från flera håll. EU har beslutat om flera nya direktiv som påverkar Sveriges VA-organisationers uppdrag och framtida arbete. På nationell nivå ökar också uppmärksamheten kring vattenförsörjningsfrågor. Exempelvis presenterades VA-beredskapsutredningens betänkande i slutet av 2024, och Riksrevisionen har genomfört en granskning av statens insatser på området. Dessutom är branschen starkt beroende av lån för investeringar samtidigt som låga kapitalkostnader råder, vilket sannolikt kommer leda till att en ökande kostnadsvolym behöver fördelas på VA-avgifterna. Sammantaget pekar detta mot att framtida taxor för VA-sektorn kommer att behöva reflektera dessa förändrade förutsättningar.

Har kommunen/VA-huvudmannen full kostnadstäckning med fastställd VA-taxa?

Ja 77%
Nej 16%
Inget svar 7%

Tillförs VA-huvudmannen ett generellt skattetillskott som löper över flera år?

Ja 4%
Nej 89%
Inget svar 7%

VA-taxor – så funkar det

Kommunalt va finansieras av avgifter (taxor) och inte av kommunalskatt. Det är kommunfullmäktige i varje kommun som beslutar om taxans utformning och nivåerna.

Lagstiftningen säger att avgifterna ska vara rättvisa och skäliga, utgå från självkostnadsprincipen och att de får ta hänsyn till den nytta som brukaren/kunden har av anslutningen till kommunalt VA. Självkostnadsprincipen gäller över tre år; om en verksamhet gör ett positivt resultat år ett kan detta jämnas ut genom en förlust kommande två åren. Verksamheten ska göra ett nollresultat över en treårsperiod.

Taxan hanteras olika i kommunerna

Taxorna delas upp i löpande bruksavgifter och en anläggningsavgift som betalas vid inträde i VA-kollektivet (oftast vid anslutningen). Båda dessa kan innehålla olika delavgifter för dricksvatten, avlopp respektive dagvattenhantering. Dessa olika avgifter kan också innehålla både fasta och rörliga delar.

En kommun kan också skjuta till skattemedel, låta intäkter från bruksavgifter finansiera utbyggnad eller vice versa. I teorin skulle en kommun kunna ha en enda fast avgift, oavsett förbrukning – en "flat rate". De kan också enbart ha en rörlig avgift per kubikmeter förbrukat vatten.

Jämförelser mellan kommuner svårt

Kommunernas olika upplägg gör exakta jämförelser svåra. Taxorna är också komplicerade att förklara och en stor kommunikativ utmaning för många VA-huvudmän. För att ändå kunna jämföra taxorna och få en uppfattning om skillnader mellan kommunerna, använder vi två typhus – A och B:

- Typhus A motsvarar ungefär ett normalt enbostadshus med förbrukning för två vuxna och två barn.
- Typhus B är ett flerfamiljshus med 15 lägenheter och en antagen vattenförbrukning.

Svenskt Vattens förslag på VA-taxa

Svenskt Vatten har tagit fram ett normalförslag för kommunal VA-taxa, P120, som finns att köpa via Svenskt Vattens Vattenbokhandel. Förslaget baserar sig på lagstiftning (lagen om allmänna vattentjänster, LAV) och rättspraxis och en kommun kan alltså välja att utgå från förslaget i sitt arbete med taxor. Svenskt Vatten driver också mer långsiktiga utvecklingsprojekt för hur taxan ska utformas i framtiden liksom alternativa modeller för finansieringen.

Resultat:

Så mycket kostar kommunalt VA i Sverige 2025

Brukningsavgifter

	Årskostnad medel 2025 (2024)	Förändring jämfört med föregående års taxa (2024)	Månadskostnad per hushåll 2025 (2024)
Typhus A (enbostadshus)	11 658 kr (10 515 kr)	11% (14%)	972 kr (876 kr)
Typhus B (flerfamiljshus)	108 455 kr (97 817 kr)	11 % (14%)	602 kr (543 kr)

Är toppen nådd?

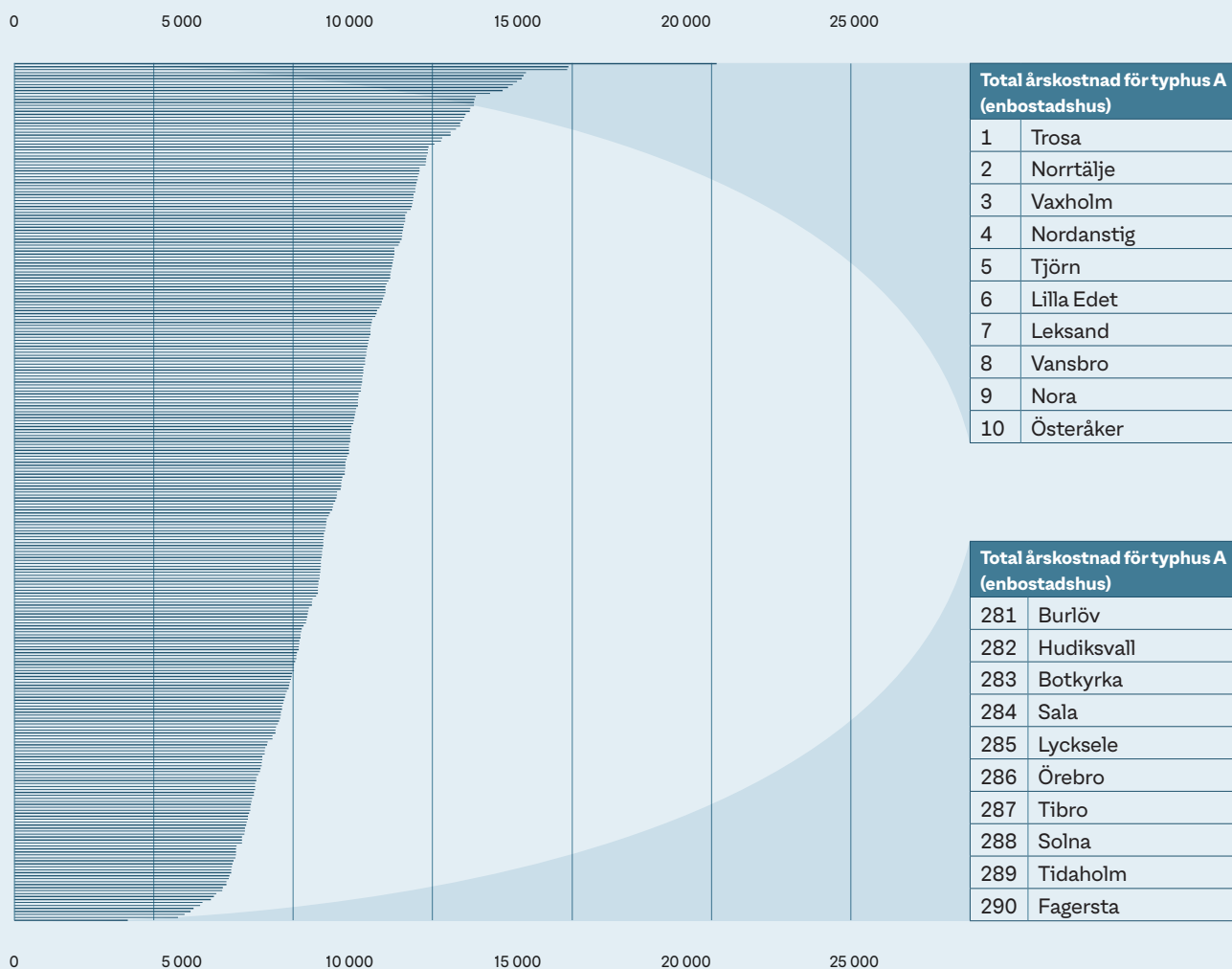
2024 års undersökning presenterar en procentuell ökning för typhus A som är den högsta på över tre decennier, trots att den genomsnittliga förändringen historiskt sett legat på 14 %. Årets ökning, som uppgår till 11 %, innebär en kostnad på 11 658 kr för ett enbostadshus, typhus A. För typhus B, flerfamiljshus, är den procentuella förändringen densamma, men kostnaden per hushåll skiljer sig markant. Undersökningen visar att den månatliga kostnaden för ett enbostadshus är 972 kr, medan motsvarande kostnad per lägenhet i ett flerfamiljshus är 602 kr.

Under de senaste åren har inflationen varit en drivande faktor bakom ökade kostnader för vatten och avlopp. Denna påverkan har förstärkts av höjda energipriser och stigande kostnader för material och arbetskraft, vilket i sin tur har belastat hushåll och kommuner. För närvarande har inflationen stabiliserats till mer normala nivåer, och det blir intressant att följa hur detta kan komma att påverka kostnadsutvecklingen framöver. Samtidigt befinner vi oss i en turbulent makroekonomisk situation, där faktorer som handelstullar, globala leveranskedjeproblem och kriget i Ukraina kan ha en oförutsägbar inverkan på konjunktureren och därmed på kostnadsnivåer för samhällsviktiga tjänster.

Tabell 1

Årskostnad för kommunalt VA för boende i enbostadshus och flerfamiljshus år 2025 och förändring jämfört med tidigare år (brukningsavgift för typhus A och typhus B). Motsvarande värden för år 2024 inom parentes. Medelvärden baseras på VASS taxa 2024.

Total årskostnad för typhus A (enbostadshus, kr/år)

Skillnaderna ökar mellan kommunerna

Vi ser stora och ökande skillnader mellan kommunernas taxor runt om i landet. När bruksavgifterna för Sveriges samtliga kommuner presenteras som här i Figur 1 framgår det tydligt hur stora skillnaderna är. Från 530 procents skillnad år 2020, har skillnaden ökat till 618 procent för 2025.

Vad beror det på?

För det första är detta en trend som vi har kunnat observera under flera år – skillnaderna mellan kommunernas taxor har successivt ökat. Årets ökning beror till stor del på att den kommun som nu har den högsta taxan har genomfört en betydande höjning, samtidigt som den kommun med lägst taxa har gjort en revidering men i jämförelse påverkat avgiftsnivån förhållandevis lite. Denna dynamik förstärker skillnaden ytterligare och bidrar till den betydande procentuella ökningen som presenteras i Figur 1.

Figur 1

Årskostnad kommunalt VA för ett enbostadshus år 2025 (bruksavgift typhus A). Spridning samtliga Sveriges kommuner enligt VASS taxa 2025. Medianvärdet 11 646 kr.

Anläggningsavgifter

	Medel 2025 (2024)	Förändring jämfört med föregående års taxa (2024)
Typhus A (enbostadshus)	196 290 kr (186 343 kr)	5 % (8 %)
Typhus B (flerfamiljshus)	630 144 kr (595 517 kr)	6 % (9 %)

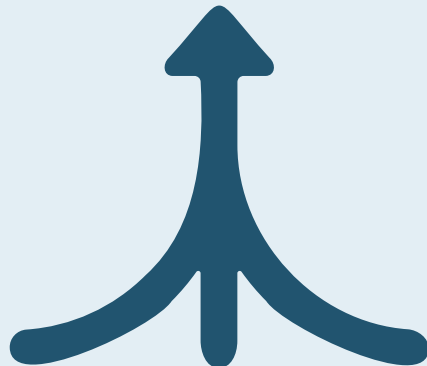
Tabell 2

Kostnad för att ansluta ett enbostadshus och ett flerfamiljshus med 15 lägenheter till kommunalt VA år 2025. (anläggningsavgift typhus A och typhus B). Medelvärden baseras på VASS taxa 2025. Motsvarande värden för år 2024 inom parentes.

Så fungerar anläggningsavgifterna

Anläggningsavgiften är den engångsavgift som en fastighetsägare betalar vid formellt inträde i VA-kollektivet, vilket i praktiken är vid anslutningen. Beräkningen av den här avgiften brukar vara ganska komplicerad eftersom den tar hänsyn till en rad faktorer och till stor del handlar om att "titta in i framtiden".

Kostnadstäckningsgraden är en viktig del i det här arbetet. Kommunen behöver hålla koll på vilka kostnader som anläggningsavgifterna ska täcka och sen ska kostnaderna fördelas rättvist och skäligt i avgifter. Det är svårt att jämföra anläggningsavgifter mellan kommunerna. Vissa kommuner eftersträvar en kostnadstäckningsgrad på 100 procent (de vill alltså få igen alla sina kostnader genom avgiftsuttag) medan andra kommuner har en lägre kostnadstäckningsgrad samtidigt som bruksavgiften då i stället täcker upp underskottet.

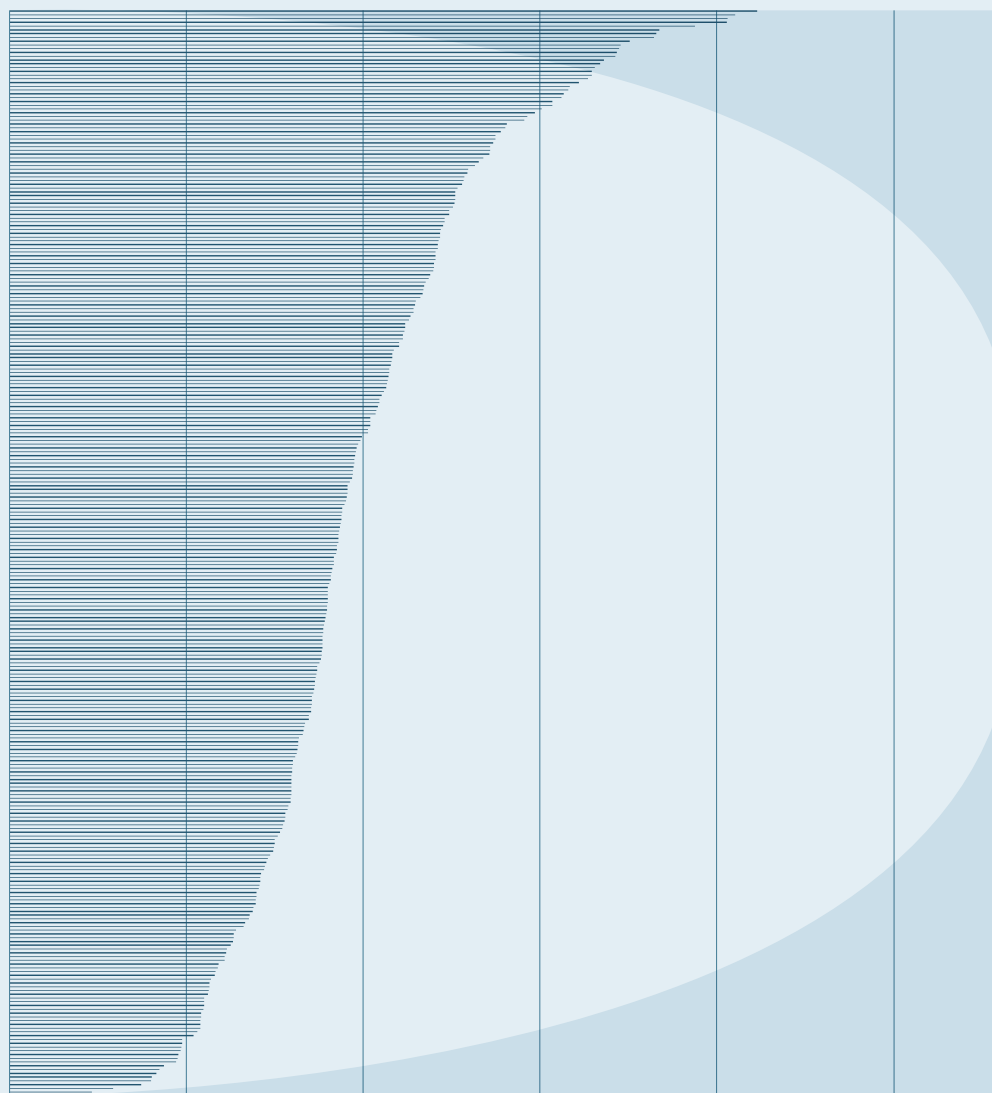

Genomsnittlig
höjning typhus A
(enbostadshus):

9 947 kr

Anläggningsavgift för typhus A (enbostadshus, kr)

0 100 000 200 000 300 000 400 000 500 000

Högst anläggningsavgift för typhus A (enbostadshus)

1	Sotenäs
2	Norrtälje
3	Uddevalla
4	Vaxholm
5	Orust
6	Värmdö
7	Göteborg
8	Munkedal
9	Tjörn
10	Danderyd

Figur 2

Kostnad för att ansluta ett enbostadshus till kommunalt VA år 2025 (anläggningsavgift typhus A). Spridning samtliga Sveriges kommuner enligt VASS taxa 2025. Medianvärde 184 779 kr.

Lägst anläggningsavgift för typhus A (enbostadshus)

281	Arvidsjaur
282	Tidaholm
283	Ragunda
284	Munkfors
285	Skara
286	Storuman
287	Perstorp
288	Sorsele
289	Åmål
290	Överkalix

0 100 000 200 000 300 000 400 000 500 000

Skillnader i
anläggningsavgift:

900 %

Analys:

Varför kostar det olika i olika kommuner?

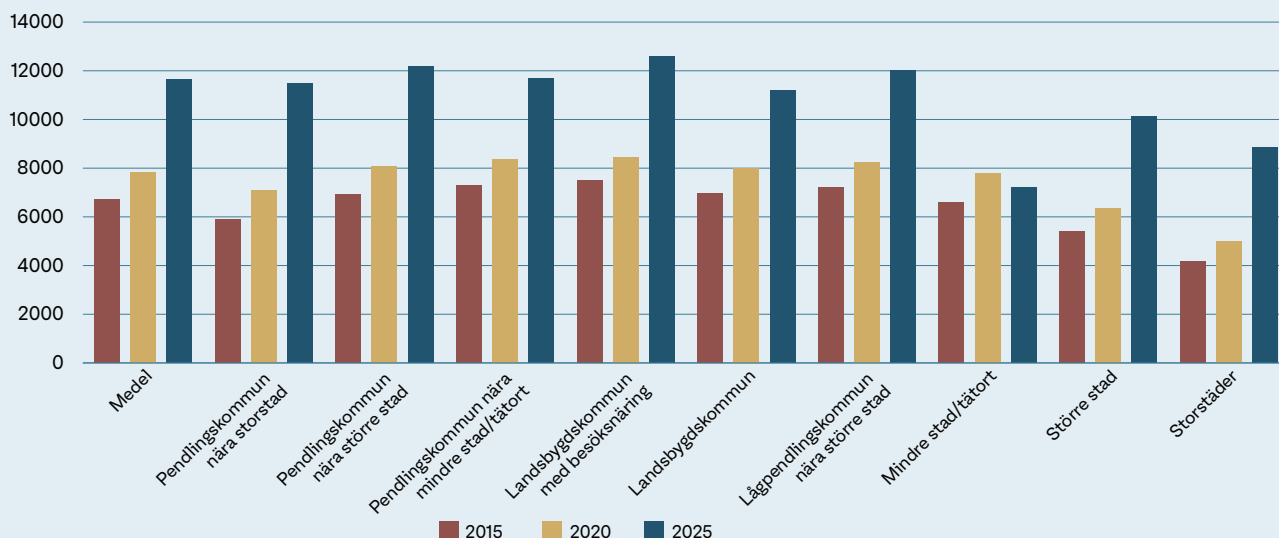
Inledningsvis är det inte alltid helt lätt att förklara varför en kommun är billigare än en annan, men den absolut viktigaste parametern för taxan storlek är VA-kollektivets för året budgeterade driftskostnader. Syftet med taxan är att genom antagande av vilken vattenmängd som kommer förbrukas i en kommun, hur stor nederbördspåverkan avloppsverksamheten kommer att få, hur kostnader som personal eller elförbrukning kommer utvecklas under året och såklart även hur genomförda investeringar kommer att påverka driftkostnaden, både genom kapitalkostnader men även genom att driftkostnader förändras.

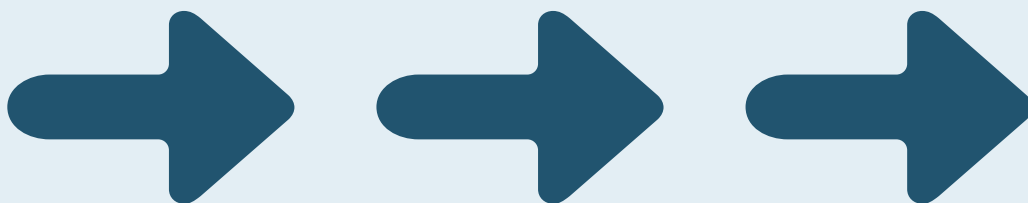
VA-kollektivet ska även vara kostnadsneutralt. Detta innebär inte att intäkter och kostnader behöver ta ut vartannat varje år, men ska jämnas över i ett flerårs-perspektiv. Ett VA-kollektiv kan därmed ena året göra ett underskott för att följande år eller åren hämta hem underskottet med överskott.

Alla dessa faktorer gör att det är svårt att analysera varför det kostar mer i vissa kommuner än andra. Faktorer som vi dock vet påverkar är till exempel hur många anläggningar en kommun har. Ju fler anläggningar, ju högre kostnad per producerad eller renad kubikmeter. Även längden ledningsnät per person spelar in. Ju lägre ledningsnät, desto större sannolikhet för driftstörningar samt att det behövs fler elförbrukande pumpstationer och så vidare.

Sveriges kommuner och regioner, SKR, har delat in Sveriges kommuner i nio olika kategorier. Med ovan resonemang bör det finnas stordriftsfördelar, att ju fler personer som bor i ett VA-kollektiv ju lägre taxa. Just denna parameter stämmer, för typhus A är medelvärdet för kategorin storstäder lägst, 8 858 kr. Övriga kategorier är väldigt jämnt fördelade, mellan 10 112 kr/år för större städer till 12 598 kr/år för landsbygdskommuner med besöksnäring. Sett över de senaste tio åren har dessutom skillnaden blivit mindre. Taxan har procentuellt sett höjts mest i de kategorier som ligger i anslutning till de större städerna.

Fördelning SKR-kategori

Vägen framåt:

Vad är viktiga faktorer att följa?

VA-försörjningen står inför stora förändringar. I dagsläget uppnår investeringsvolymerna inte de nivåer som Svenskt Vattens investeringsrapport ser som en långsiktigt hållbar nivå där framför allt kostnaderna för reinvesteringar behöver öka.

Samtidigt kommer VA-försörjningen behöva anpassas efter de nya direktiv som beslutats om i EU, säkerhetsnivåerna behöver i många fall gå upp för att säkerställa att försörjningen är resiliënt vid störningar och VA-anläggningarna behöver anpassas för att stå emot de konsekvenser som kommer av ett förändrat klimat. Sammantaget kommer dessa förändringar att innebära ökade kostnader för Sveriges VA-kollektiv, kostnader som behöver täckas genom ökade VA-taxor.

Under de senaste åren har vi sett de största förändringarna av taxenivåer på flera decennier. Många kommuner har skapat rutiner för att årligen se över sin taxa, något som inte var självklart för fem år sedan. Utmaningarna branschen står inför medför att vi behöver fortsätta arbeta med våra taxor, både internt för att skapa förståelse för hur taxan är uppbyggd men även externt gentemot såväl politik som kommuninvånare. Vatten kommer sannolikt att kosta mer men höjningarna sker från än så länge moderata nivåer.

Metodbeskrivning

Svenskt Vatten genomför årligen en taxeundersökning tillsammans med sina medlemmar VA-organisationerna. Samtliga kommuners aktuella VA-taxor ingår i underlaget. VA-organisationerna rapporterar själva in taxorna i statistiksystemet VASS. Svenskt Vatten sammanställer, granskar och korigerar uppenbara felaktigheter och följer upp större avvikelser. Svenskt Vatten ansvarar ej för att samtliga uppgifter är korrekta. Statistiken i VASS ger dock den mest aktuella och kompletta bilden av tillståndet i VA-Sverige.

Vill du veta mer?

Medlemmar: Medlemmar i Svenskt Vatten kan logga in i [statistiksystemet VASS](#) och ta del av det kompletta underlaget.

Övriga: Kontakta Erik Karlsson, erik.karlsson@svensktvatten.se, för frågor och synpunkter eller gå in på [Svenskt Vattens webb](#) och hämta hem de viktigaste siffrorna för alla kommuner.

Svenskt Vatten

Svenskt Vatten AB

POSTADRESS BOX 14057, 167 14 Bromma

BESÖKSADRESS Gustavslundsvägen 12, 167 51 Bromma

TELEFON 08-506 00200

E-MAIL svensktvatten@svensktvatten.se

www.svensktvatten.se

Kf § 9 Rapport ej verkställda beslut, kvartal 2 2025

KS2025/0218

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige besluta godkänna rapporten.

Ärendebeskrivning

Socialförvaltningen har till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) lämnat en rapport över ej verkställda beslut, kvartal 2 2025. Förvaltningen har även rapporterat de beslut som verkställts och som tidigare har rapporterats som ej verkställda.

Ej verkställda beslut

Biståndsbeslut som inte verkställts inom 3 månader ska enligt 34 kap 1 § Socialtjänstlagen rapporteras till IVO.

Det gäller beslut enligt 9 § Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlag (2001:453) (SoL).

Verkställda beslut

Socialnämnden ska även till IVO anmäla när nämnden har verkställt ett gynnande beslut som enligt 34 kap 2 § SoL har rapporterats som ej verkställt.

Rapport till revisorer och kommunfullmäktige

Enligt 34 kap 3 § SoL ska kommunens revisorer och kommunfullmäktige informeras om ej verkställda/verkställda beslut.

Beslutsunderlag

Sammanställning rapport, kvartal 2 2025

Socialnämnden den 11 september 2025 § 83

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 13 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025

Kommunstyrelsen den 4 november 2025 § 185

Rapport ej verkställda beslut, kvartal 2 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta godkänna rapporten.

Ärendebeskrivning

Socialförvaltningen har till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) lämnat en rapport över ej verkställda beslut kvartal 2, 2025. Förvaltningen har även rapporterat de beslut som verkställts och som tidigare har rapporterats som ej verkställda.

Ej verkställda beslut

Biståndsbeslut som inte verkställts inom 3 månader ska enligt 34 kap 1 § Socialtjänstlagen rapporteras till IVO.

Det gäller beslut enligt 9 § Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlag (2001:453) (SoL).

Verkställda beslut

Socialnämnden ska även till IVO anmäla när nämnden har verkställt ett gynnande beslut som enligt 34 kap 2 § SoL har rapporterats som ej verkställt.

Rapport till revisorer och kommunfullmäktige

Enligt 34 kap 3 § SoL ska kommunens revisorer och kommunfullmäktige informeras om ej verkställda/verkställda beslut.

Underlag till beslut

Sammanställning rapport kvartal 2, 2025

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post

kommun@sater.se

Webbplats

sater.se

Sn § 83 Ej verkställda beslut kvartal 2, 2025

SN2025/0137

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen och översänder den till kommunfullmäktige och kommunrevisionen för kännedom.

Ärendebeskrivning

Socialförvaltningen har till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) lämnat en rapport över ej verkställda beslut kvartal 2, 2025. Förvaltningen har även rapporterat de beslut som verk-ställts och som tidigare har rapporterats som ej verkställda.

Ej verkställda beslut

Biståndsbeslut som inte verkställts inom 3 månader ska enligt 34 kap 1 § Socialtjänstlagen rapporteras till IVO.

Det gäller beslut enligt 9 § Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlag (2001:453) (SoL).

Verkställda beslut

Socialnämnden ska även till IVO anmäla när nämnden har verkställt ett gynnande beslut som enligt 34 kap 2 § SoL har rapporterats som ej verkställt.

Rapport till revisorer och kommunfullmäktige

Enligt 34 kap 3 § SoL ska kommunens revisorer och kommunfullmäktige informeras om ej verkställda/verkställda beslut.

Underlag till beslut

Sammanställning rapport kvartal 2, 2025

Delges

Kommunfullmäktige
Kommunrevisionen

Rapport till IVO 2025-06-30 (avser kvartal 2 2025)

Nedan redovisas uppgifter som är inrapporterade till IVO. Inrapporteringen avser både ej verkställda beslut samt beslut som nu verkställts men som tidigare rapporterats som ej verkställda beslut.

I kommentarskolumnen är uppgifter som är nya markerad som fet text.

Beslut om särskild boende enligt 4 kap 1 § SOL

Rapport om:

- 2 ej verkställda beslut
- 1 avslutat beslut

Beslutsdatum	Verkställt	Kommentar
2025-03-24		Erbjuden 2025-06-13, tackat nej pga ej önskat boende. Har avlösarservice
2024-01-18	2025-04-25	Har tackat nej till erbjuden lägenhet. Väntar på ledig lägenhet i förstahandsvalet. Tackar nej till sitt önskemål. Är sedan tidigare informerad om att beslutet avslutas om personen tackar nej till önskad plats.
2025-03-19		Platsbrist. Har kompenserande hemtjänstinsatser samt dagverksamhet

Beslut om särskilt anpassad bostad enligt 9 kap 9 § LSS

Rapport om:

- 2 ej verkställda beslut

2024-06-03		Saknar ledig lägenhet. Den enskilde har kompenserande insatser i form av boendestöd
2025-03-27		Vill bo på ett specifikt boende. Vill vänta tills lägenhet är ledig.

Beslut om korttidsvistelse enligt 9 kap 6 § LSS

Rapport om:

- 2 ej verkställda beslut

2024-12-20		Är erbjuden en plats men anhörig har inte bestämt sig än om hon ska säga ja till erbjudandet
2025-03-25		Insats från individ och familjeomsorgen. Är familjehemsplacerad

Kf § 10 Kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden 2026

KS2025/0152

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att kungörelsen för fullmäktiges sammanträden 2025 anslås på kommunens officiella anslagstavla och införs i tidningen Lokalt I Hedemora och Säter.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige skall senast i december besluta om kungörelse av fullmäktiges sammanträden under kommande år.

Kungörelsen har under 2025 kungjorts på kommunens officiella anslagstavla och i tidningen Lokalt I Hedemora och Säter.

Kf § 11 Interpellationer/frågor

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 12 Valärenden

1. Fyllnadsval efter Marie Åkesson (M)
2. Val av revisorer till sociala stiftelsen

Kf § 13 Rapporter

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 14 Delgivningar

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige har tagit del av delgivningarna.

Följande delgivningar presenteras

SBN2025/0428

Samhällsbyggnadsnämnden den 5 november 2025 § 113, beslut att medborgarförslaget gällande upprustning av lekplats på Vitsippsvägen i Gustafs anses besvarad

KS2025/0430

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel 2025-10-07 § 106, revidering av reglemente för 2023–2026

KS2025/0437

Revisorernas bedömning av Räddningstjänsten Dala Mitts delårsrapport 2025 den 23 oktober 2025

KS2025/0231

Protokollsutdrag från kommunstyrelsen den 4 november 2025 gällande att medborgarförslag om att ta sig till Säters vårdcentral avslås.

SBN2025/0428

Protokollsutdrag från samhällsbyggnadsnämnden den 5 november 2025 gällande att medborgarförslag om upprustning av lekplats i Gustafs anses vara besvarad.

SBN2025/0430

Protokollsutdrag från samhällsbyggnadsnämnden den 5 november 2025 gällande att medborgarförslag om tidpunkt och metodik för slätter av vägkanter anses vara besvarad

Protokoll från kommunstyrelsen den 4 november 2025

Yttrande om delårsrapport

Till revisorerna i Räddningstjänsten Dala Mitt, Org.nr 222000-1099

Inledning

Vi har utfört en översiktlig granskning av utfall och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, samt noter för Räddningstjänsten Dala Mitt för perioden 2025-01-01-2025-08-31 avgiven av direktionen den 2025-10-23. Det är direktionen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Med undantag för att vad som framgår av stycket Grund för en slutsats med reservation har vi utfört vår översiktliga granskning i enlighet med *Standard för kommunal räkenskapsrevision, Översiktlig granskning av delårsrapport*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Det sakkunniga bitrådets granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen och den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet

Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av drift- och investeringsredovisning" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen och den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet har en annan inriktning och betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande

Grund för en uttalad slutsats med reservation

Som en konsekvens av att förbundet inte har slutfört sin utredning och beräkning som visar hur balansräkningen och resultaträkningen eventuellt skulle förändras om vissa av förbundets leasingkontrakt skulle redovisas bland tillgångar och långfristiga skulder i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendation RKR R5 Leasing har vi inte kunnat fullfölja vår översiktliga granskning inom detta område. Hade vi kunnat fullfölja vår översiktliga granskning avseende redovisning av leasing skulle det ha kunnat komma fram omständigheter som visar att ändringar av delårsrapporten skulle ha varit nödvändiga.

Slutsats med reservation

Med reservation för den ändring av delårsrapporten som vi skulle ha kunnat få kunskap om, ifall den situation som beskrivits ovan avseende leasingkontrakt inte varit för handen, har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

En översiktlig beskrivning av förbundets drift- och investeringsverksamhet har upprättats.

Borlänge 2025-10-23

Azets Revision & Rådgivning AB

Adam Eriksson Levd

Auktoriserad revisor

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

ADAM ERIKSSON LEVD

Undertecknare

Serienummer: 541f88b6a254ee[...]0e795a9402361

IP: 78.68.xxx.xxx

2025-10-23 14:00:59 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se <https://eutl.penneo.com>.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Översiktlig granskning Delårsrapport per 2025-08-31

Räddningstjänsten Dala Mitt

2025-10-16

Innehåll

1.	Inledning	3
2.	Räkenskapsrevision	9
3.	God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat	13
4.	Sammanfattning	18

Inledning

Inledning

Av 13 kap. 1§ lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597), hädanefter LKBR, framgår att kommuner ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, det vill säga minst sex månader och högst åtta månader.

Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av kommunfullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Förbundets revisorer ska enligt 12 kap. 2§ kommunallagen (2017:275), hädanefter KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som direktionen beslutat. Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till kommunfullmäktige.

Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten och årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om förbundets delårsrapport och årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Syftet är även att bedöma om resultatet är förenliga med de av direktionen beslutade målen för god ekonomisk hushållning samt att de är förenliga med balanskravet.

Den översiktliga granskningen av delårsrapporten ska besvara följande revisionsfrågor:

Räkenskapsrevision

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de av direktionen fastställda målen för god ekonomisk hushållning, det vill säga finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Kommer förbundet att efterleva balanskravet och har åtgärder presenterats vid ett eventuellt prognostiserat negativt balanskravsresultat?

Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2025-08-31, antagen av direktionen den 2025-10-23.

Vår granskning av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Den översiktliga granskningen har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning än den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standard on Audit, ISA, har. En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av redovisningen utgår från en bedömning av väsentlighet och risk. Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, till exempel förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Övriga delar har enbart granskats med utgångspunkt från att informationen är förenlig med informationen i de finansiella delarna.

Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKRs God revisionssed i kommunal verksamhet 2022. Vad gäller mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt efterlevnad av balanskrav så har granskningen utförts enligt Skyrevs (Föreningen Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer) rekommendation R5 Granskning av delårsrapport och årsredovisning.

Denna rapport sammanfattar främst i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende delårsrapport räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning på:

- God redovisningssed i kommunal verksamhet 2022 (SKR)
- Rekommendation R5 Granskning av delårsrapport och årsredovisning (Skyrev)
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Beaktande av relevanta dokument
- Dialog med berörda tjänstepersoner
- Översiktlig analys och granskning av balans- och resultaträkningen samt resultatprognos
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av direktionen beslutade målen

Ansvarig nämnd

Granskningen avser direktionens delårsrapport som enligt 11 kap. 16§ KL ska behandlas av respektive kommunfullmäktige.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

Räkenskapsrevision

Delårsrapportens räkenskaper

Enligt 13 kap. 2§ LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. RKR preciserar i rekommendation RKR R17 Delårsrapport vad förvaltningsberättelsen ska innehålla minimum för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse.

Utöver vad som preciseras gällande den förenklade förvaltningsberättelsen ska en delårsrapport även innehålla resultaträkning, balansräkning, översiktlig beskrivning av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter.

Förbundet gör i delårsrapporten avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Förbundet har per delåret redovisat samtliga hyresavtal gällande fastigheterna som operationell leasing.

Hyreskontrakt av fastigheter ses normalt som finansiell leasing vilket innebär att en fiktiv anläggningstillgång och skuld skall redovisas och skrivas av över återstående hyresperiod. Kommunen hanterar alla hyreskontrakt som operationell leasing vilket enligt vår bedömning sannolikt är ett avsteg från RKR R5 och god redovisningssed. Det lämnas i delårsrapporten inte någon upplysning kring vilka resultateffekter detta avsteg medför, vilket enligt LKBR ska finnas.

- I driftredovisningen inkluderas avskrivningar, driftredovisningen ska summera till verksamhetens nettokostnader exklusive avskrivningar, varav detta kan ses som ett mindre avsteg. Avskrivningarna är tydligt separerade i uppställningen, varav vi anser att en rättvisande bild av avdelningarna presenteras.

Delårsrapportens räkenskaper

Vidare har det i samband med granskningen även noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- I driftredovisningen inkluderas avskrivningar, driftredovisningen ska summera till verksamhetens nettokostnader exklusive avskrivningar, varav detta kan ses som ett mindre avsteg. Avskrivningarna är tydligt separerade i uppställningen, varav vi anser att en rättvisande bild av avdelningarna presenteras.
- Vid utvärdering av förbundets attestrutin så noterar vi att en faktura haft samma mottagsattestant som beslutsattestant. Samt att det i attestförteckningen saknas beloppsgränser och tydliga regler kopplat till beloppsgränser. Vi rekommenderar att regler sätts så att en person inte kan mottagsattestera och beslutsattestera samma faktura och att det på avdelning och förbunds nivå sätts beloppsgränser för vad respektive ansvarig får attestera och när överordnad måste gå in och attestera.
- Vid kontroll av behörigheter i banken så noterades det att anställda på ekonomiavdelningen har behörighet att göra egna betalningar utan godkännande från en andra part. Vi rekommenderar att alla utbetalningar sker genom principen om två i förening.

Delårsrapportens räkenskaper – Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR. Utöver att inga hyresavtal har klassificerats som finansiell leasing.

Förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet har upprättats.

God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

God ekonomisk hushållning

Enligt 11 kap. KL ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Förbundsdirektionen har i delårsrapporten redovisat tre inriktningsmål med fyra verksamhetsmål och ett finansiellt mål. Målen, utfall och prognos redovisas nedan i tabellform.

Bedömning

Eftersom utfall saknas i alla fyra verksamhetsmål är det inte möjligt för oss att bedöma om det redovisade prognostiserade resultatet är förenligt med de mål som direktionen beslutat. När det gäller det finansiella målet är det vår bedömning att resultatet är förenligt med det av direktionen fastställda målet.

Inriktningsmål: Mitt RDM

Verksamhetsmål	Måltal	Utfall	Prognos helår
Vi arbetar som ett lag och får allt mer nöjda medarbetare.	eNPS +5	Saknas	Uppfylls
Vi speglar samhället	Öka andelen kvinnor i operativa tjänster varje år.	Saknas	Uppfylls

God ekonomisk hushållning

Inriktningsmål: Dynamisk och stabil organisation

Verksamhetsmål	Måltal	Utfall	Prognos helår
Vi har en ekonomi i balans	Nettokostnader mindre eller lika med 184,5 mnkr	Per 250831 -117,7 mnkr (budget -120,5 mnkr)	Uppfylls
Vi har en god förmåga att hantera kriser och störningar	Upprätta 5 planer för Räddningstjänst under höjd beredskap. Vi följer upp 2% av våra insatser inom RDM	Saknas	Uppfylls

Inriktningsmål: Förtroende och kvalitet

Verksamhetsmål	Måltal	Utfall	Prognos helår
Medborgarna och samarbetspartners ska känna förtroende för RDM i arbetet vi utför.	Egen enkätundersökning till samarbetspartners görs under året. Mer än 80% är nöjda med vårt samarbete.	Saknas	Uppfylls

Balanskravsresultat – Bedömning och rekommendation

Ett förbund ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

I delårsrapportens förvaltningsberättelse återfinns ett särskilt avsnitt benämnt "Balanskravsresultat".

Förbundet har inga negativa balanskravsresultat att återställa.

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att direktionen bedömer att det lagstadgade balanskravet kommer att uppfyllas. Vi ser ingen anledning, till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär.

Balanskravsutredning

Periodens resultat enligt resultaträkningen
Reducering av samtliga realisationsvinster
Periodens resultat efter balanskravsjusteringar
Periodens balanskravsresultat

Prognos 2025

2,1 mnkr
-1,2 mnkr
0,9 mnkr
0,9 mnkr

Sammanfattning

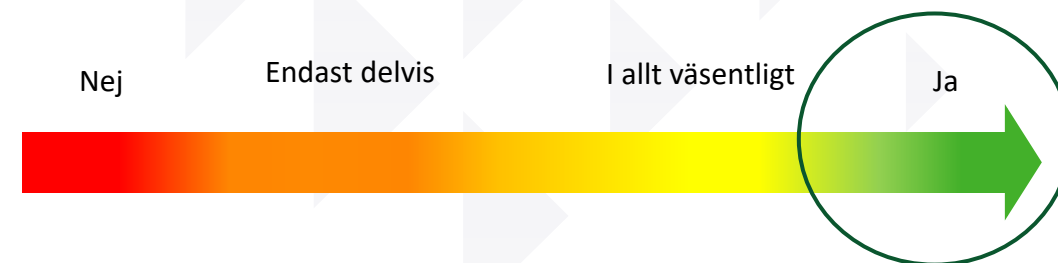
Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Är det prognostiserade resultatet i delårsrapporten förenligt med de av direktionen fastställda målen för god ekonomisk hushållning?

Kommer kommun att efterleva balanskravet och har åtgärder presenterats vid ett eventuellt prognostiserat negativt balanskravsresultat?

Tack!

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Karl Johan Henrik Malm

Undertecknare

Serienummer: e0f6a54fcf0241[...]90c1ebb9b0b02

IP: 78.77.xxx.xxx

2025-10-16 09:43:14 UTC

ADAM ERIKSSON LEVD

Undertecknare

Serienummer: 541f88b6a254ee[...]0e795a9402361

IP: 78.77.xxx.xxx

2025-10-16 11:05:41 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se <https://eutl.penneo.com>.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

**§ 106 Revidering av reglemente för den
gemensamma nämnden för alkohol, tobak och
receptfria läkemedel 2023-2026 (ATL0008/23)**

Beslut

Förslag till respektive kommuns kommunfullmäktige:

1. Revidering av reglemente för den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel 2023-2026 godkänns.

Sammanfattning

Förslaget till revidering av reglemente innehåller tre ändringar:

I punkt 2 om reglementets giltighetstid har ett tillägg gjorts att reglementet gäller tills vidare. Reglementet ska beslutas för varje ny mandatperiod, förslaget att reglementet ska gälla tills vidare är för att undvika att oklarheter om beslut av reglementet sker efter att den nya mandatperioden trätt i kraft.

En korrigerings behöver göras i punkt 3.1 då en ändring har skett i lag om tobak och liknande produkter som innebär att paragrafen om tillsyn av rökfria miljöer i 7 kap. 3 § ändrats från punkt 5 till punkt 4.

Förslag till en ny punkt 5.16 om att den gemensamma nämnden får besluta om redaktionella ändringar i reglemente och samarbetsavtal som inte påverkar nämndens uppdrag eller kommunernas samarbete. Det innebär att redaktionella ändringar kan beslutas av den gemensamma nämnden och inte behöver beslutas av samtliga kommuners kommunfullmäktige. Exempel på detta är ändringen i lagtexten som beskrivs under punkt 2 ovan.

Beslut är enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Revidering av reglemente för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel
- Reglemente för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel 2023-2026, revidering 2025

Skickas till

Samtliga samverkande kommuner i gemensamma nämnden för alkohol, tobak
och receptfria läkemedel

Reglemente

Gemensamma nämnden för alkohol,
tobak och receptfria läkemedel

2023-2026

Reglementet har reviderats enligt nedan

Beslutsdatum och instans	Diarienummer och paragraf	Punkt i reglementet
7 oktober 2025, gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel	ATL0008/23,	2, 3.1 och 5.16

Innehåll

1. Parter	4
2. Giltighet och ikraftträdande	4
3. ATL-nämndens verksamhet och uppgifter	4
3.1 ATL-nämnden	4
3.2 Samrådsskyldighet	5
3.3 Taxor	5
3.4 Talan	5
3.5 Budget- och ekonomisk uppföljning	5
3.6 Besvara yttranden och remisser	5
3.7 Personal	5
3.8 Personuppgiftsansvar	5
4. Allmänna handlingar, handlingars undertecknande och delgivning	6
4.1 Allmänna handlingar och diarieföring	6
4.2 Handlingars undertecknande	6
4.3 Delgivning	6
5. ATL-nämndens arbetsformer	6
5.1 Sammansättning	6
5.2 Ersättares tjänstgöring	7
5.3 Om jäv och växelvis tjänstgöring	7
5.4 Anmälan av förhinder	7
5.5 Ersättare för ordföranden	7
5.6 Tidpunkt för sammanträden	7
5.7 Kallelse	7
5.8 Beslutsförhet	8
5.9 Justering och anslag av protokoll	8
5.10 Reservation	8
5.11 Särskilt om närvarorätt och närvaroplikt i vissa fall	8
5.12 Ersättning till ledamot och ersättare	8
5.13 Deltagande på distans	8
5.14 Mandatperioden	9
5.15 Förbud att inrätta utskott	9
5.16 Redaktionella ändringar	9

1. Parter

Detta reglemente gäller mellan de kommuner som ingår i gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel (nedan ATL-nämnden). Värdkommun för ATL-nämnden är Falu kommun.

Reglementet gäller nedanstående parter.

Borlänge Kommun	210000–2239
Falu kommun	212000–2221
Gagnef kommun	212000–2155
Hedemora kommun	212000–2254
Ludvika kommun	212000–2270
Säters kommun	212000–2247
Smedjebackens kommun	212000–2205

Utöver vad som föreskrivs om gemensamma nämnder i kommunallagen gäller bestämmelserna i detta reglemente samt det som överenskommits i ett särskilt samarbetsavtal mellan kommunerna.

2. Giltighet och ikraftträdande

Reglemente har antagits av samtliga kommunfullmäktige som deltar i den gemensamma nämnden och gäller tills vidare.

Kommun	Datum för när reglementet antagits av kommunfullmäktige	Diarienummer och paragraf
Borlänge Kommun	2023-05-02	
Falu kommun	2023-10-12	
Gagnef kommun	2023-12-11	
Hedemora kommun	2023-05-23	
Ludvika kommun	2023-05-29	
Säters kommun	2023-06-15	
Smedjebackens kommun	2023-06-26	

Utöver det som är föreskrivet i kommunallagen gäller bestämmelserna i detta reglemente. Vid sidan om detta reglemente gäller för var tid gällande styrdokument.

Skulle bestämmelserna i detta reglemente och gällande styrdokument strida mot varandra gäller vad som står skrivet i detta reglemente.

3. ATL-nämndens verksamhet och uppgifter

3.1 ATL-nämnden

ATL-nämnden ska svara för kommunernas lagliga skyldigheter enligt:

- alkohollag (2010:1622)

- lag om tobak och liknande produkter (2018:2088) exklusive tillsyn av rökfria miljöer
(7 kap 3 § p 5) (7 kap 3 § p 4)
- lag om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730)
- lag om tobaksfria nikotinprodukter (2022:1257)

Nämnden ska besluta om delegering av nämndens uppgifter.

Nämnden ska, i enlighet med värdkommunens ekonomiska styrprinciper, redovisa till respektive kommunfullmäktige hur verksamheten bedrivits och utvecklats samt det ekonomiska utfallet.

3.2 Samrådsskyldighet

Innan beslut fattas i nämnden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska kommunikering ske till samtliga samverkande kommuner för att ges tillfälle att ta ställning.

Vid ordförandebeslut gällande ett serveringsställe eller försäljningsställe i en kommun som inte är den egna ska kontakt tas med ledamoten från den aktuella kommunen innan beslut fattas.

Nämnden ska vid behov samråda med styrelser och nämnder i de samverkande kommunerna, andra myndigheter och enskilda organisationer som berörs av nämndens verksamhetsområde.

3.3 Taxor

Beslut om avgifter inom verksamhetsområdet ska inte ingå i den gemensamma nämndens uppgifter.

3.4 Talan

Värdkommunen, genom kommunstyrelsen, för nämndens talan i alla mål och ärenden vid muntlig förhandling om ATL-nämnden inte beslutat annat genom delegation.

3.5 Budget- och ekonomisk uppföljning

ATL-nämnden ska:

1. upprätta förslag till budget för ATL-nämndens verksamhet,
2. svara för uppföljningen av ATL-nämndens verksamhet och budget

3.6 Besvara yttranden och remisser

ATL-nämnden ska avge nämndens yttranden och svar på remisser som följer av nämndens ansvarsområde.

3.7 Personal

Personal som arbetar under ATL-nämnden är anställda på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Falu kommun.

3.8 Personuppgiftsansvar

Nämnden är personuppgiftsansvarig för den personuppgiftsbehandling som sker inom dess verksamhetsområde. Nämnden ska som personuppgiftsansvarig upprätta

instruktioner för den personuppgiftsbehandling som ska hanteras av personuppgiftsbiträden och deras underbiträden. Detta gäller exempelvis personuppgiftsbehandlingar som kommunstyrelseförvaltningen ska utföra i nämndens system gällande drift, säkerhet och support.

Kommunstyrelsen är personuppgiftsbiträde till personuppgiftsansvarig nämnd för denna behandling. När nämnden hanterar kommunövergripande personuppgiftsbehandlingar exempelvis i kommungemensamma system, ska detta ske enligt instruktioner som kommunstyrelsen upprättat som personuppgiftsansvarig.

När nämnden behandlar personuppgifter i system som annan nämnd är personuppgiftsansvarig för ska detta ske enligt instruktioner som den personuppgiftsansvariga nämnden upprättat.

Om gemensamt personuppgiftsansvar förekommer ska fördelningen av ansvar regleras skriftligt mellan parterna (kommunstyrelse/nämnd eller nämnd/nämnd).

4. Allmänna handlingar, handlingars undertecknande och delgivning

4.1 Allmänna handlingar och diarieföring

Handlingar som inkommer till ATL-nämnden ska hanteras och diarieföras i enlighet med bestämmelserna i lag och författning såsom tryckfrihetsförordningen (1949:105) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

4.2 Handlingars undertecknande

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av ATL-nämnden ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denne av den som erhållit delegation.

I övrigt bestämmer ATL-nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Den som genom delegation har erhållit beslutanderätten har även rätt att underteckna erforderliga handlingar enligt beslutet.

4.3 Delgivning

Delgivning med ATL-nämnden sker med ordföranden eller annan nämndledamot eller anställd som nämnden bestämmer.

5. ATL-nämndens arbetsformer

5.1 Sammansättning

- Varje deltagande kommun i ATL-nämnden ska utse en ledamot och en ersättare var.
- Ordförandeskapet åligger utsedd person i Falu kommun, vice ordförande är utsedd person i Borlänge kommun
- Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

5.2 Ersättares tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare från den kommun som valt ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe. Om även kommunens ersättare är förhindrad att inställa sig kallas annan ersättare in till tjänstgöring från övriga kommuner enligt ett rullande schema med ordningen: Borlänge, Falun, Gagnef, Hedemora, Ludvika, Smedjebacken och Säter. Under 2023 kallas i första hand ersättaren från Borlänge, under 2024 ersättaren från Falun och sedan fortsätter det med ett år i taget för varje kommun.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Ersättarna har rätt att närvara och yttra sig på sammanträde även när de inte tjänstgör.

5.3 Om jäv och växelvis tjänstgöring

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra sedan ärendet handlagts.

5.4 Anmälan av förhinder

En ledamot eller ersättare som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde ska snarast anmäla detta till miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens nämndsekreterare och som inkallar ersättare som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in.

5.5 Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den med längst tjänstgöringstid i nämnden ordförandens uppgifter. Vid lika tjänstgöringstid för flera ledamöter utses den som är till åldern äldst.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

5.6 Tidpunkt för sammanträden

Nämnden sammanträder på den dag och tid som nämnden bestämmer senast vid årets sista sammanträde. Utöver de sammanträden som finns på årsplanen ska sammanträde hållas när ordföranden anser det behövs eller om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det.

Nämnden sammanträder i Falu kommun om inte nämnden själv bestämmer annat.

5.7 Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig eller elektronisk och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Sammanträdet är normalt fysiskt, men ordföranden kan besluta att sammanträdet ska ske på distans.

Kallelsen ska på lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare senast sju dagar före sammanträdesdagen. Kallelsen ska även tillställas respektive kommun för kännedom.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning

handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den ledamot som har längst tjänstgöringstid i ATL-nämnden göra detta, och vid lika tjänstgöringstid för flera ledamöter den som är till åldern äldst.

5.8 Beslutsförhet

För beslutsförhet erfordras att en majoritet av antalet utsedda ledamöter är närvarande. Ersättare som tjänstgör är att betrakta som ledamot.

5.9 Justering och anslag av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot. Ersättare som tjänstgör är att betrakta som ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Nämndens protokoll ska tillkännages på var och en av de samverkande kommunernas anslagstavlor. Protokollen ska tillställas samtliga samverkande kommuner och de samverkande kommunernas revisorer.

5.10 Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Reservation ska anmälas innan sammanträdet avslutas och motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som fastställts för justering av protokollet.

5.11 Särskilt om närvarorätt och närvaroplikt i vissa fall

Förvaltningschefen och chefen på ATL-kontoret får närvara vid sammanträden med rätt att delta i överläggningarna i ärenden som berör vederbörandes verksamhetsområde, om inte ATL-nämnden för särskilt fall beslutar annat.

Förvaltningschefen och chefstjänstemännen vid ATL-nämnden har en skyldighet att närvara vid nämndens sammanträden där så är föreskrivet eller när nämnden eller nämndens ordförande så anser för att föredra ärenden.

5.12 Ersättning till ledamot och ersättare

Ledamot och ersättare i nämnden ska erhålla ersättning för uppdraget från den kommun som valt ledamoten och ersättaren i enlighet med den kommunens ersättningsregler för förtroendevalda.

Även kostnader i samband med inställelse och tjänstgöring i den gemensamma nämnden bekostas av den kommun som valt ledamoten och ersättaren.

5.13 Deltagande på distans

Om särskilda skäl föreligger får deltagande ske på distans. Deltagande på distans ska ske genom ljud- och bildöverföring i realtid samt på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor. En ledamot som deltar på distans ska anses närvarande på ATL-nämndens sammanträde (5 kap. 16 § och 6 kap. 24 § kommunallagen). Nämndens ordförande godkänner vilka ärenden som får hanteras på distans och ordföranden

godkänner vilka ledamöter som får delta på distans.

5.14 Mandatperioden

Mandatperioden ska följa de ordinarie mandatperioderna.

Nämndens verksamhet ska upphöra under löpande mandatperiod om parternas överenskommelse upphör att gälla före periodens utgång.

5.15 Förbud att inrätta utskott

Gemensamma nämnden får inte inrätta utskott.

5.16 Redaktionella ändringar

Gemensamma nämnden får besluta om att genomföra redaktionella ändringar i reglemente och samarbetsavtal som inte har någon betydelse för nämndens uppdrag eller kommunernas samarbete.

Kommunstyrelsen 2025-11-04

Innehållsförteckning

Ks § 175	Budgetuppföljning september 2025 för kommunstyrelsen	4
Ks § 176	Budgetuppföljning september 2025, Säters kommun	5
Ks § 177	Information om kapitalförvaltning, september 2025.....	8
Ks § 178	Reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027 - 2030	9
Ks § 179	Verksamhetsinformation från barn- och utbildningsnämnden ..	13
Ks § 180	Länsplan 2026 - 2037	14
Ks § 181	Yttrande över INFRAMs förslag till yttrande på Nationell plan för transportinfrastrukturen 2026 – 2037	15
Ks § 182	Tillfällig modell avseende personalparkering	17
Ks § 183	Höjning av VA-taxa.....	19
Ks § 184	Ungdomsledarstipendium 2025	21
Ks § 185	Ej verkställda beslut, kvartal 2	22
Ks § 186	Årsrapport från dataskyddsombudet Xeeda	23
Ks § 187	Systematiskt arbetsmiljöarbete för förtroendevalda	25
Ks § 188	Medborgarförslag gällande att ta sig till Säters vårdcentral	26
Ks § 189	Medborgarförslag gällande flytt av verksamheter till Lidéns möbler.....	26
Ks § 190	Aktuellt från kommundirektören.....	33
Ks § 191	Anmälan av delegationsbeslut.....	28
Ks § 192	Delgivningar	29
Ks § 193	Inbjudan kurser och konferenser	32

Plats och tid:	Kommunstyrelsens sammanträdesrum på Rådhuset, tisdag den 4 november 2025 kl. 8.15 – 12.10
Beslutande:	Mats Nilsson (S), ordf. Karin Frejd, vice ordf. Caroline Willfox Byström (M), 2:e vice ordf. Annika Karlsson (S) Mattias Almroth (S) August Louthander (M) Tommy Bivesjö (M) Louise Lissel (SD) Marie Javanainen (C) Daniel Ericgörs (KD) Christina Evaldsson (V)
Ej tjänstgörande ersättare:	Magnus Gabrielson (MP) Håkan Karlsson (S) Helena Selander (S) Liv Erichsen (KD)
Övriga deltagare:	John Steen, kommundirektör Susanne Hoffman, kommunsekreterare Catherine Hellgren, ekonomichef Ingrid Nord, sektorchef barn- och utbildning Andreas Mossberg, sektorchef samhällsbyggnad Liv Almstedt, vatten- och återvinningschef Veronica Carlsson, ekonom Malin Lilja Altörn, enhetschef fritid Kerstin Sinha, medborgarförslagställare
Utses att justera:	Marie Javanainen (C)
Justeringens plats och tid:	2025-11-04, direktjustering
Paragrafer:	175 - 193

Underskrifter:

Kommunsekreterare

Ordförande

Susanne Hoffman

Mats Nilsson (S)

Justerande

Marie Javanainen (C)

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ: Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum: 2025-11-04

Datum för anslags uppsättande: 2025-11-04

Datum för anslags nedtagande: 2025-11-26

Förvaringsplats för protokollet: Kommunstyrelsesektorn

Ks § 175 Budgetuppföljning september 2025 för kommunstyrelsen

KS2025/0243

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar lägga budgetuppföljning för september 2025 för kommunstyrelsen till handlingarna.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Verksamhetens nettokostnader

Kommunstyrelsesektorn har ackumulerat per sista september förbrukat 71 % av årsbudgeten och ett överskott på +2,8 mkr redovisas. Störst överskott finns inom ekonomi på +1,1 mkr och överskott redovisas även för IT (+804 tkr), Näringsliv (+695tkr), Kansli (+432 tkr) och Kommunikation (+69 tkr). Underskott redovisas inom personal (-217 tkr) samt fritid (-91 tkr). Ackumulerat utfall per sista september för Kommunstyrelsen inklusive reserv och pensioner uppgår till ett underskott på -105 tkr. Pensionerna gör ett underskott på ca -4,4 mkr och reserv för oförutsedda kostnader uppgår till +1,5 mkr.

Kommunstyrelsesektorns prognos för helår 2025 beräknas uppgå till ett överskott på +950 tkr.

Prognosen för pensioner reviderades i augusti ner till -3,5 mkr i och med pensionsprognosen från Skandia per 2025-08-31. Reserv avseende oförutsedda händelser på 2 010 tkr har återlagts i prognosen för att möta underskott. Total prognos för året för Kommunstyrelsen inklusive reserv och pensioner beräknas uppgå till ett underskott -540 tkr.

Investeringar

Totala ackumulerade investeringar per sista september uppgår till 0,853 mkr och uppgår till 6% av årsbudget, varav IT-enhetens uppgår till 154 tkr (10% av årsbudget) och Kansli med flera uppgår till 699 tkr (6% av årsbudget).

Beslutsunderlag

Budgetuppföljning september 2025 för kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 10 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 161

Ks § 176 Budgetuppföljning september 2025, Säters kommun

KS2025/0143

Beslut

Kommunstyrelsen uppdrar till kommundirektören att nämnd/styrelse med ett prognostiserat underskott för 2025 att skyndsamt ta fram besparingsåtgärder för budget i balans samt att lägga budgetuppföljning för september 2025 till handlingarna.

Bakgrund och ärendebeskrivning

I samband med budgetuppföljningen per februari 2025 fattade Kommunstyrelsen beslut att uppdra till de sektorer som har ett minusresultat att lämna en åtgärdsplan för att komma i balans till nästkommande kommunstyrelse. Arbete med budget i balans pågår. Det är glädjande att Socialnämnden har en prognos med budget i balans.

Resultatprognos

Prognos för årets resultat uppgår till ett överskott 16,4 mkr jämfört med budget på 15,7 mkr, vilket är en avvikelse på ca +0,6 mkr. Det är en förbättring med 1,1 mkr jämfört med föregående prognos.

Prognos för justerat resultat för år 2025, där avkastning och tillskott från pensionsförvaltningen samt VA-enhetens resultat av- och tillräknas, beräknas uppgå till ett överskott på +17,6 mkr (+2,0% av skatteintäkter och generella bidrag) jämfört med budget på 26,0 mkr (3,0%). Uttag från pensionsmedelsförvaltningen är budgeterat med 11,3 mkr.

Verksamheternas nettokostnader

Utfall för verksamhetens nettokostnader ackumulerat per september är totalt 9,9 mkr lägre än budget, dvs ett överskott på 9,9 mkr redovisas. Avvikelse jämfört med budget beror främst på periodiseringsavvikelser.

Prognos för verksamhetens nettokostnader för helår 2025 är ett underskott på totalt -3,2 mkr. Kostnaderna beräknas bli 5,3 mkr högre än budget men minskas med reserven för oförutsedda kostnader på 2,0 mkr. Det är en försämring med 425 tkr jämfört med föregående prognos.

Forts. Ks § 176

Underskott prognostiseras för Barn- och utbildningsnämnden på -7,0 mkr vilket är en försämring med 625 tkr mkr jämfört med föregående prognos.

Underskotten som tillkom i föregående prognos för Miljö- och byggnämnden på -200 tkr och för pensioner på -3,5 mkr är oförändrade jämfört med föregående prognos.

I föregående prognos tillkom överskott för Samhällsbyggnadsnämnden med 3,8 mkr som har ökat till 4,0 mkr. Överskott för SBN skattefinansierat ökade med 0,2 mkr till +3,0 mkr och prognos för VA/Återvinning är oförändrad på +1,0 mkr, varav +1,5 mkr avser Återvinning och VA har ett underskott på -0,5 mkr.

Överskott beräknas också för Kommunstyrelsesektorn på +950 tkr och för kulturnämnden på +500 tkr, vilket är oförändrat jämfört med föregående prognos.

Socialnämndens prognos för 2025 är i linje med budget sedan prognosen per april.

Prognos för övriga verksamheter beräknas vara linje med budget.

Skatte- och statsbidragsintäkterna

Prognos för skatteintäkter och generella bidrag enligt skatteunderlagsprognos från SKR per 2025-10-03 är 7,7 mkr lägre än budget, vilket är 0,1 mkr lägre jämfört med föregående skatteunderlagsprognos per 21 augusti.

Prognos med avvikelse mot budget

Allmän kommunalskatt	+0,3 mkr
Slutavräkning 2024	-0,4 mkr
Slutavräkning 2025	-5,3 mkr
Inkomstutjämning	-3,0 mkr
Kostnadsutjämning	-0,1 mkr
LSS-utjämning	+0,2 mkr
Regleringsbidrag	+0,2 mkr
Fastighetsavgift	+0,4 mkr
Total	-7,7mkr

Investeringar

Totala ackumulerade investeringar tom september uppgår till 95,5 mkr och uppgår till 45% av årsbudget. Årets beslutade investeringsbudget ligger på 158,1 mkr samt att det

Forts. Ks § 176

tillkommer beslutade överförda investeringsmedel från 2024 med 52,2 mkr. Total budget 2025 inklusive överförda medel uppgår till 210,3 mkr.

Prognos för årets investeringar är en upparbetningsgrad på 78 % vilket skulle innebära investeringar på 164 mkr till årets slut.

Finansiella intäkter och kostnader

Prognos för finansiella intäkter är i enlighet med budget. Prognos för året för finansiella kostnader beräknas bli 2,0 mkr lägre än budget med anledning av lägre räntenivåer samt att behov av upplåning kommer senare under året än beräknat.

Pensionsmedelsförvaltning

Kommunfullmäktige beslutade i februari 2025 om ny policy och ny hantering av kommunens pensionsmedel med kapitalförvaltning. Övergång till ny lösning med kapitalförvaltning slutfördes under maj och 100 mkr placerades.

Total avkastning på pensionsmedel uppgår till 10,6 mkr per sista september. Huvuddelen utgörs av orealiserade vinster i form av en positiv värdeförändring av placerade medel på 9,6 mkr. Därtill tillkommer realiserade vinster på ca 1,0 mkr som utgörs av avkastning och realisationsvinst vid avyttring avseende tidigare placeringar.

Det är dock svårt att göra en bedömning av hur portföljen kommer att utvecklas under året. Prognos för helår är lagd i enlighet med värdeförändringen per september.

Uttag från pensionsmedelsförvaltningen är budgeterat med 11,3 mkr för 2025.

Beslutsunderlag

Budgetuppföljning september 2025 för Säters kommun

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 10 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 162

Ks § 177 Information om kapitalförvaltning, september 2025

KS2025/0303

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att tacka för informationen och lägga den till handlingarna.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Vid kommunfullmäktige den 21 februari 2025 beslutades om nya placeringsriktlinjer för Säters kommun och om en ny kapitalförvaltningslösning med en utvald kapitalförvaltare.

Under våren har arbete med övergång till ny lösning för kapitalförvaltning gjorts i etapper som slutfördes under maj månad. Anskaffningsvärde uppgår till 100 miljoner.

Totalt placerat kapital har ökat under året och uppgår per sista september till 109,6 miljoner kronor. Värdeförändringen hittills under året är positiv och uppgår till +9,6 miljoner.

Beslutsunderlag

Portföljsammanställning 2025-09-30 för Säters kommun

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 13 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 162

Ks § 178 Reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027 - 2030

KS2025/0379

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta fastställa förslag till reviderad budget 2026 enligt:

1. Fastställa driftsbudgetram för reviderad budget 2026 per nämnd i enlighet med majoritetens förslag.
2. Fastställa investeringsbudget för 2026 i enlighet med majoritetens förslag.
3. Fastställa finansiella mål för 2026 i enlighet med majoritetens förslag.
4. Fastställa budgetdirektiv för 2027–2030 i enlighet med majoritetens förslag
5. Upphäva kommunfullmäktiges beslut § 76 2025 punkt 9.
6. Bemyndiga kommunstyrelsen under år 2026 att omsätta och uppta nya lån upp till 800 000 000 kr, samt utnyttja krediten om 38 000 000 kr på kommunens koncernkonto.

Förslag till beslut på sammanträdet

Mats Nilsson (S) yrkar bifall till majoritetens förslag till reviderad budget 2026.

Caroline Willfox Byström (M) yrkar bifall till Moderaternas förslag till reviderad budget 2026 med ett tillägg om ytterligare en miljon (totalt två miljoner) till barn- och utbildningsnämnden, kostnaden tas från budgetreserven.

Beslutsgång

Ordförande ställer yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar bifalla majoritetens förslag.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Förslag till budgetramar för 2026 har tagits fram gemensamt av sektorerna vid sektorberedning av reviderad budget 2026. Nämndernas beslut bygger på kommunfullmäktiges beslutade ram från juni 2025 samt nya äskanden.

Säters kommun använder en resursfördelningsmodell som baseras på prislappar, även kallad prislappsmodellen. Budget för 2025 var första året med en förändrad budgetprocess och den nya prislappsmodellen.

Under våren 2025 beställdes en ny befolkningsprognos från SCB för kommunen som erhöles under juni. Säters befolkning har ökat under 2025. Enligt den senaste

Forts. Ks § 178

statistiken från SCB hade Säter en befolkning per sista augusti på 11 267, vilket är en ökning med 44 invånare hittills under året. Beräkningsgrunden för reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027–2030 baseras på SCB:s nya prognos per juni med en nivåjustering utifrån årets ökade utfall och föreslås uppgå till 11 250 invånare för budget 2026, 11 242 för budget 2027, 11 235 för budget 2028, 11 227 för budget 2029 samt 11 221 för budget 2030.

Skatteunderlagsprognosen från SKR per 2025-04-29 ligger till grund för beslutad budget per juni för år 2026 och förväntade intäkter för år 2026 uppgick till 908,9 mkr. Beslutad driftsbudgetram per juni 2025 för budget 2026 uppgick till 883,6 mkr. I beslutad budget per juni fanns extra äskanden utöver uppräknade av löner och övriga kostnader på totalt 15,6 mkr. De tekniska ramarna för 2026 uppgår till 822,4 mkr och prioriteringar utgör 61,3 mkr samt att de olika verksamheterna har budgetbehov på totalt 883,7 mkr.

I beslutad budget finns effektiviseringar med en generell besparing på 5,0 mkr samt en reserv för oförutsedda kostnader på 4,9 mkr. Reserven har lagts till genom ökade skatteintäkter och generella bidrag/utjämning i skatteunderlagsprognosen per 29 april.

Tjänstemannaförslag reviderad budget 2026

Förslag till reviderad budget 2026 har framtagits med skatteunderlagsprognos per 2025-10-03. De förväntade intäkterna för år 2026 beräknas uppgå till 912,8 mkr, vilket är en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning med 3,9 mkr jämfört med skatteunderlagsprognosen per 2025-04-29 på 908,9 mkr som ligger till grund för beslutad budget per juni.

Förslag till ny driftsbudgetram för reviderad budget 2026 uppgår till 887,5 mkr, vilket är en ökning med totalt 3,9 mkr från beslutad budget i juni på 883,6 mkr.

Till reviderad budget har äskande inkommit med totalt 4,0 mkr, där Socialnämnden äskar 2,3 mkr, Barn- och utbildningsnämnden 1,2 mkr och Kommunstyrelsen 0,5 mkr. Totala äskanden utöver uppräknade av löner och övriga kostnader uppgår till 19,6 mkr, varav vårens äskanden 15,6 mkr och äskanden i reviderad budget 4,0 mkr. I tjänstemannaförslaget föreslås att de generella besparingarna på 5,0 mkr som finns med i den beslutade budgeten återläggs samt att nya effektiviseringar på 6,0 mkr föreslås utifrån en genomgång av äskanden under våren och tillkommande äskanden till reviderad budget. De besparingar som behöver göras är således kopplade till specifika äskanden för respektive verksamhet samt att det även finns behov av generella besparingar. Genom ökade skatteintäkter och generella bidrag/utjämning

Forts. Ks § 178

kan reserven ökas med 1,0 mkr till 5,9 mkr. Omfördelning av interna poster på 3,6 mkr kommer att göras till respektive verksamhet utifrån framtagna översyn av internhyror.

Förslag till investeringsramar till reviderad budget för år 2026 uppgår till 262,7 mkr, vilket är oförändrat jämfört med beslutad budget per juni på total nivå. Omföring av budget föreslås med 800 tkr från kommunstyrelsen IT-enhet till barn- och utbildningsnämnden för investeringar som avser IT-utveckling i skolan med reinvesteringar och digitala verktyg.

Budgetposten för Räddningstjänsten Dala Mitt inkluderar budget för förbundsrevisionen i enlighet med förbundsrevisionens äskande.

Budgetdirektiv 2027–2030

Skatteunderlagsprognosen per 25 februari är beräkningsgrund för beslutad budget per juni för åren 2027–2029. Inga förändringar föreslås av driftbudgetramar för plan 2027–2029 till reviderad budget. Preliminär driftbudgetram för 2030 föreslås uppgå till 999 mkr. Driftbudgetramar kommer att behöva justeras utifrån förändrade förutsättningar och kommer att påverkas av den nya befolkningsprognosen och kommande skatteunderlagsprognoser. Till budgetprocessen för budget 2027 och plan

för 2028–2030 kommer uppdaterade nya tekniska ramar att presenteras utifrån skatteunderlagsprognosen per februari 2026 samt förutsättningar för budgetberäkningar kommer att uppdateras.

Investeringar för budget för perioden 2027–2029 föreslås vara oförändrade. Investeringsplaner kan komma att behöva uppdateras utifrån förändrade förutsättningar samt att en långsiktig investeringsplan behöver tas fram i samband med budgetarbetet under våren 2026.

Förslag finansiella mål

Med anledning av de höga investeringsnivåerna de närmaste åren kommer inte målet på en självfinansieringsgrad på minst 60 % av investeringarna att uppnås under perioden 2026–2030. Översyn och analys av utvecklingen på lång sikt behöver göras och en långsiktig investeringsplan för kommunen och kommunens bolag behöver tas fram i samband med budgetarbetet under våren 2026.

Långsiktigt mål för kommunkoncernens totala lånetak är maximalt 110 000 kr per invånare. Förslag till reviderad budget 2026 är en ökning av kommunkoncernens

Forts. Ks § 178

totala lånetak till maximalt 120 000 kr per invånare med anledning av de höga investeringsnivåerna och det ökade lånebehovet. En översyn behöver göras av kommande lånebehov under vårens budgetarbete.

Sammantaget innebär förslag till reviderad budget 2026 att årets resultat för 2026 beräknas uppgå till 27,4 mkr. Justerat resultat beräknas uppgå till 27,4 mkr och utgör 3 % av skattetäkter och generella bidrag/utjämning. Långsiktigt mål för justerat resultat på 3% beräknas kunna uppnås för perioden 2026–2030. Inget uttag av pensioner föreslås.

I kommunfullmäktiges beslut den 12 juni 2025 avseende budget 2026 och plan för 2027 – 2029 är punk 9 felformulerad. I beslutet anges år 2025, korrekt år ska vara 2026 och beslutet ska således lyda:

Bemyndiga kommunstyrelsen att under år 2026 omsätta och uppta nya lån upp till 800 000 000 kr, samt utnyttja krediten om 38 000 000 kr på kommunens koncernkonto.

I kommunfullmäktiges beslut den 12 juni 2025 avseende budget 2026 och plan för 2027 – 2029 är punk 9 felformulerad. I beslutet anges år 2025, korrekt år ska vara 2026 och beslutet ska således lyda:

Bemyndiga kommunstyrelsen att under år 2026 omsätta och uppta nya lån upp till 800 000 000 kr, samt utnyttja krediten om 38 000 000 kr på kommunens koncernkonto.

Beslutsunderlag

Tjänstemannaförslag - Säters kommun reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027–2030

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 10 oktober 2025

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 14 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025

Förslag till reviderad budget från Moderaterna den 28 oktober 2025

Förslag till reviderad budget från majoriteten den 29 oktober 2025

Ks § 179 Verksamhetsinformation från barn- och utbildningsnämnden

KS2025/0130

Beslut

Kommunstyrelsen tackar för informationen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning

Sektorchef på barn- och utbildningssektorn och ordförande för barn- och utbildningsnämnden informerar om verksamheten.

Beslutsunderlag

Presentation från barn- och utbildningsnämnden den 4 november 2025

Ks § 180 Länsplan 2026 - 2037

KS2025/0425

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att delegera till kommunstyrelsens arbetsutskott att yttra sig över rubricerad remiss.

Ärendebeskrivning

Region Dalarna har tagit fram ett remissförslag till Länsplan för regional transportinfrastruktur avseende perioden 2026–2037. Regionen har remitterat planen för synpunkter och sista datum för yttrande är den 28 november.

Länsplanen anger den strategiska inriktningen för utvecklingen av länets transportinfrastruktur för kommande tolvårsperiod. Länsplanen avser investeringar i det regionala vägnätet vilket omfattar de statliga riksvägar och länsvägar inom länet som inte ingår i det nationella stamvägnätet. Länsplanen består av både större namngivna investeringar och mindre investeringar för ökad tillgänglighet och trafiksäkerhet. Länsplanen är också viktig för medfinansiering av infrastruktur på det kommunala och enskilda vägnätet.

Planeringsramen utgör ca. 1,4 Mdkr där den stora andelen, ca. 0,8 Mdkr, fördelas till namngivna och större vägprojekt. Resterande medel fördelas till det som kallas trimningsåtgärder inom väg och trafiksäkerhet, satsningar på kollektivtrafikåtgärder i statligt vägnät, statlig medfinansiering till kommunala anläggningar samt bidrag till enskilda vägar.

Beslutsunderlag

Region Dalarnas remissförslag den 29 september 2025

Tjänsteutlåtande från samhällsbyggnadssektorn den 10 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 167

Ks § 181 Yttrande över INFRAMs förslag till yttrande på Nationell plan för transportinfrastrukturen 2026 – 2037

KS2025/0413

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att yttra sig till INFRAM enligt ställt förslag.

Yttrande

Säters kommun har tagit del av INFRAM:s förslag till yttrande över Nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037 och ser att förslaget är väl genomarbetat. Förslaget belyser de viktigaste frågorna för att regionens transportinfrastruktur ska kunna bidra till önskvärd nationell utveckling, men också leda till regional utveckling. Säters kommun har inget att erinra avseende de skrivningar som finns i förslaget till yttrande utan ställer sig bakom innehållet.

Ärendebeskrivning

Trafikverket har tagit fram ett remissförslag till Nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037. Förslaget har remitterats för att hämta in synpunkter från bland annat Sveriges kommuner.

INFRAM, infrastruktur för framtiden är en samverkan mellan Partnerskapen Bergslagsbanan, Bergslagsdiagonalen, E16 och Intresseföreningen Dalabanan, är en organisation som Säters kommun är indirekt medlem i. INFRAM har tagit fram ett förslag till remissvar, vilket representerar ett trafikstråk med 7 regioner, 38 kommuner och berör 1,2 miljoner invånare. INFRAM:s föreslagna remissvar har skickats på remiss och svar vara INFRAM tillhanda senast 6 november.

Detta ärende handlar alltså inte om att besvara Trafikverkets remiss av Nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037 utan om att ge inspel på det yttrande INFRAM har för avsikt att lämna in.

Yttrande

Karin Frejd (C) ställer sig bakom förslaget.

Forts. Ks § 181

Beslutsunderlag

Remissmassiv, Trafikverket den 30 september 2025

Utkastversion av remissvaret, INFRAM den 2 oktober 2025

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 9 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 168

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 27 oktober 2025

Delges

Samhällsbyggnadsnämnden

Ks § 182 Tillfällig modell avseende personalparkering

KS2025/0392

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att

- Anta den föreslagna tillfälliga modellen avseende Säter kommuns personalparkeringar
- De som har haft parkeringsplats tidigare debiteras under 2025
- Ge kommundirektör i uppdrag att fortsätta dialogen med Borlänge kommun kopplat till framtagandet av en fungerande e-tjänst

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen fattade tidigare beslut om att införa ett nytt system för personalparkeringar, där en central del av implementeringen är en ny, stödjande e-tjänst för uthyrning av personalparkeringar

E-tjänsten är i dagsläget inte framtagen eller implementerad. Detta beror primärt på resurs- och tidsbrist hos vår samverkanspartner, Borlänge kommuns IT-verksamhet. De har bekräftat att de har förutsättningar att stödja framtagandet, men att det är ett tidskrävande arbete som kräver betydande resurser.

Då vi nu går in i vinterperioden uppstår ett behov av att skyndsamt etablera en fungerande, enhetlig och rättvis lösning för tilldelning och hantering av personalparkeringar, innan den digitala e-tjänsten är på plats.

För att hantera parkeringsbehovet under vintern och fram tills e-tjänsten är implementerad föreslås en tillfällig modell avseende Säter kommuns personalparkeringar:

Förslag på tillfällig modell:

- Alla platser frigörs för att kunna nyttjas av personal eller förtroendevalda invalda i styrelser eller nämnder
- Motorvärmaren får nyttjas utan kostnad
- Principen ”först till kvarn gäller” och inga platser kan bokas av enskilda
- Alla som parkerar ska ha kvitterat ut en giltig framtagen P-lapp
- De som haft plats sedan tidigare debiteras inte för 2025 men får inte heller behålla sin enskilda plats

Forts. Ks § 182

Bakgrund

Kommunstyrelsen den 3 december 2024-12- 03 § 177

Kommunalstyrelsen beslutar 1. Om en avgift med 100 kronor/ månad per kalenderår avseende personalparkering med motorvärmare. Den nya avgiften gäller fr o m 2025-01-01. 2. Beslutet ersätter tidigare beslut KS§172 2023-05-30.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande från samhällsbyggnadssektorn den 14 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 185

Delges

Nämnder och styrelser

Ks § 183 Höjning av VA-taxa

KS2025/0401

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att en höjning av bruksavgiften (samtliga parametrar i § 14.1) i TAXA för Säters kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning med 15 % från och med den 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning

Den allmänna VA-verksamheten ska vara självfinansierande genom avgifter vilka regleras i VA-taxan. Som VA-huvudman är Samhällsbyggnadssektorn skyldig att se över VA-taxan så att den speglar de utgifter och inkomster som föreligger både för att bygga ut den allmänna VA-anläggningen och för att på ett säkert sätt sköta och underhålla den.

För att balansera ökade utgifter i verksamheten som till största delen utgörs av kapitalkostnader, föreslås en höjning av bruksavgiften med 15 % den 1 jan 2026.

Vid en höjning enligt förslaget ser bruksavgiften från 1 januari 2026, §14.1 ut som följande:

		Utan moms	Med moms
a)	En fast avgift per år	Om 5 552 kr	Om 6 940 kr
b)	En avgift per m3 levererat vatten	Om 37 kr	Om 46 kr
c)	En avgift per bostadsenhet (250 m2) och år	Om 1 850 kr	Om 2 313 kr
d)	En avgift för varje påbörjat 100-tal m2 tomtyta och år för annan fastighet	Om 1 592 kr	Om 1 990 kr

Kommunstyrelsens arbetsutskotts kom överens om att få information om kostnader för olika konsumenter i VA-kollektivet vid kommunstyrelsens sammanträde den 4 november 2025.

Konsekvensbeskrivning

Säters kommun har som avsikt att VA-kollektivet bär sina nödvändiga kostnader. En höjning av taxan i enlighet med förslaget ger förutsättningar för VA-verksamheten att täcka nödvändiga kostnader under 2026.

Efter höjningen får Typhus A (1 villa, tomt 800 m², förbrukning 150 m³/år, anslutning till vatten, spillvatten, dagvatten) en kostnad för VA- tjänsterna på 1 346 kr/månad (eller 16 153 kr/år).

Höjningen motsvarar en ökning på 176 kr/månad (eller 2 108 kr/år).

Vid en jämförelse i länet ligger Säter på 6e plats över dyraste VA-taxa. Älvdalen, Orsa, Rättvik, Vansbro och Leksand ligger högre. Flera kommuner planerar för fortsatta höjningar, men få beslut finns ännu.

Beslutsunderlag

Taxestatistik från Svenskt Vatten juni 2025

Tjänsteutlåtande från samhällsbyggnadssektorn den 4 september 2025

Bilaga, kompletterande uppgifter från samhällsbyggnadssektorn den 19 september 2025

Samhällsbyggnadsnämnden den 24 september 2025 § 101

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 172

Ks § 184 Ungdomsledarstipendium 2025

KS2025/0429

Beslut

Kommunstyrelsen utser mottagare av Ungdomsledarstipendiet 2025 vilken offentliggörs i samband med utdelningen på kommunfullmäktiges sammanträde 27 november 2025.

Ärendebeskrivning

Det har inkommit elva nomineringar till årets ungdomsledarstipendium. Samtliga kandidater uppfyller kriterierna för att kunna motta stipendiet.

Bakgrund

Säters kommuns ungdomsledarstipendium har instiftats för att kommunen en gång årligen ska ha möjlighet att på ett tydligt sätt visa sin uppskattning av en ungdomsledarinsats som bedöms vara så meriterande att en officiell belöning är befogad. Stipendiet ska uppmuntra till fortsatt gott engagemang för ungdomar och deras fritid. Förslag till mottagare av ungdomsledarstipendiet kan lämnas av föreningar och privatpersoner. Förslaget skall åtföljas av en skriftlig motivering.

Kriterier för stipendiet är följande:

- mottagaren ska det året stipendiet utdelas fylla minst 18 år
- mottagaren ska under minst 3 år ha verkat aktivt som ungdomsledare inom en ideell organisation med verksamheten förlagd till Säters kommun
- mottagaren ska ha visat goda ledaregenskaper samt förmåga att få ungdomar delaktiga i beslut och verksamhet
- mottagaren ska ha varit ett gott föredöme för unga människor när det gäller tolerans inför oliktankande och allas rätt att vara med
- mottagaren ska företräda demokratiska värden och visat stort engagemang i sitt arbete med ungdomar med glädje och gemenskap

Stipendiesumman är 10 000 kronor.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 14 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025

Ks § 185 Ej verkställda beslut, kvartal 2

KS2025/0218

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta godkänna rapporten.

Ärendebeskrivning

Socialförvaltningen har till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) lämnat en rapport över ej verkställda beslut, kvartal 2 2025. Förvaltningen har även rapporterat de beslut som verkställts och som tidigare har rapporterats som ej verkställda.

Ej verkställda beslut

Biståndsbeslut som inte verkställts inom 3 månader ska enligt 34 kap 1 § Socialtjänstlagen rapporteras till IVO.

Det gäller beslut enligt 9 § Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlag (2001:453) (SoL).

Verkställda beslut

Socialnämnden ska även till IVO anmäla när nämnden har verkställt ett gynnande beslut som enligt 34 kap 2 § SoL har rapporterats som ej verkställt.

Rapport till revisorer och kommunfullmäktige

Enligt 34 kap 3 § SoL ska kommunens revisorer och kommunfullmäktige informeras om ej verkställda/verkställda beslut.

Beslutsunderlag

Sammanställning rapport, kvartal 2 2025

Socialnämnden den 11 september 2025 § 83

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 13 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025

Ks § 186 Årsrapport från dataskyddsombudet Xeeda

KS2025/0312

Beslut

1. Kommunstyrelsen lägger årsrapporten 2025 från dataskyddsombudet till handlingarna.
2. Kommunstyrelsen uppdrar till kommundirektör att arbeta utifrån dataskyddsombudets årsrapport 2025 samt att arbetet följs upp i årsrapport 2026.

Ärendebeskrivning

Säters kommun har sedan 2024 Xeeda som externt dataskyddsombud för samtliga nämnder och för Säterbostäder. Xeeda har under perioden bistått kommunkoncernen med stöd i efterlevnaden av dataskyddsförordningen. Arbetet innebär att informera, övervaka och ge råd till kommunen om deras skyldigheter samt om den faktiska efterlevnaden av dataskyddsförordningen. Xeeda har utifrån en mognadsanalys gjort en bedömning av kommunstyrelsens arbete och kommit fram till att det fortsatta arbetet med dataskydd bör arbetet främst fokusera på ett par områden, utöver det som genomförs kontinuerligt:

1. **Personuppgiftshantering:** Nämnden upplever en lägre mognadsgrad inom detta område i jämförelse med andra områden. Nämnden upplever inte heller samma ökning av mognadsgrad inom detta område som övriga. Man bör därav prioritera arbete med personuppgiftsbehandlingar. Efter granskning av registerförteckningen fastslog dataskyddsombudet att det saknades uppgifter i registerförteckning. Till följd av att verksamheten implementerar ett nytt system kommer arbetet med registerförteckningen vara svårt att genomföra för tillfället, trots att det finns ett behov. Ett löpande arbete med registerförteckningen är grunden till ett gott dataskyddsarbete och skulle öka mognaden inom området.
2. **Styrning och organisation:** Dataskyddsombudet bedömer att verksamheten bör utbildas. Utbildningar har under året varit begränsade till gruppen med dataskyddshandläggare. Framgent bör man starta kunskapsspridning inom organisationen på lämpliga nivåer. Samtliga medarbetare som arbetar med verktyg såsom e-post, teams eller att hantera information i någon grad, bör utbildas och ha kännedom om personuppgiftshantering. Utöver detta bör det säkerställas att det finns uppföljning av dataskyddsarbetet hos nämnden.
3. **Leverantörsrelationer:** Mognadsgraden inom området har ökat sedan tidigare år men ligger fortsatt bakom i jämförelse med övriga områden och bör därav

Forts. Ks § 186

prioriteras. Det bör göras en ordentlig inventering av leverantörsrelationer och om det saknas PUB-avtal. Efter inventeringen har kommunen möjlighet att upprätta avtal där det saknas, men enbart kunskapen om vart det saknas kan öka kommunens riskhantering.

4. **Registrerades rättigheter:** Nämnden upplever en lägre mognadsgrad i området. Därav bör fokus ligga på just registrerades rättigheter. Vad mognadsanalysen inte mäter är hur väl den teoretiska strukturen sedan fungerar i praktiken. Registrerades rättigheter har behandlats tidigare i rapporten. Dataskyddsombudet gör bedömningen att den rutin som finns på plats inte kommer att fungera praktiskt i dagsläget. Samt att flera av de registrerades rättigheter inte har en rutin på plats. Verksamheten har inte fått någon begäran från registrerade och det är därför svårt att förutspå exakt hur väl den praktiska mognaden motsvarar den teoretiska, något som sätts på prov först vid en begäran. Dataskyddsombudets rekommendation är att uppdatera rutinen så den fungerar i verkligheten eller att uppdatera registerförteckningen så att informationen framgår. Utöver detta bör fler rutiner tas fram för resterande rättigheter.

Tillsammans med Xeeda har kommunstyrelsesektorn tagit fram, och uppdaterat ett årshjul förbättrat arbete utifrån dataskyddsförordningen. Uppföljning av arbetet sker genom dataskyddsombudet, Xeedas årsrapport 2026.

Beslutsunderlag

Årsrapport 2025 från Xeeda den 10 juni 2025

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 9 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 171

Ks § 187 Systematiskt arbetsmiljöarbete för förtroendevalda

KS2025/0352

Beslut

Kommunstyrelsen antar Rutin för skydd mot hot och våld för förtroendevalda.

Ärendebeskrivning

Den 25 september 2025 beslutade kommunfullmäktige om riktlinjerna för Systematiskt arbetsmiljöarbete för förtroendevalda vilken tog sikte på kommunallagens krav kring för skydd mot hot och våld för förtroendevalda

I enlighet med riktlinjen så har kommunstyrelsen det politiska övergripande ansvaret för att säkerställa att skyddet för förtroendevalda är tillräckligt. Utifrån detta ansvar föreslår kommundirektör en rutin.

Enligt den föreslagna rutinen ska kommundirektör under mandatperiodens första år anordna en utbildning som tillgodoser berörda förtroendevaldas behov av kunskap för att för att undgå riskerna för hot och våld.

Om ny förtroendevald inom målgruppen tillkommer under mandatperioden ska kommundirektör tillse att även denne får möjlighet till motsvarande utbildning.

Vidare ska kommundirektör en gång per år ha ett uppföljningssamtal avseende hot och våld med var och en av de berörda förtroendevalda. Vid behov kan kommundirektör eller berörd ord förtroendevald påkalla ytterligare uppföljningssamtal.

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut ska kommundirektör dessutom 1 gång per år återrapportera statusen för arbetet med att motverka berörda förtroendevaldas utsatthet för hot och våld.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktige den 25 september 2025 § 109

Förslag till rutin för Skydd mot hot och våld för förtroendevalda

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 9 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 174

Delges

Berörda förtroendevalda

Ks § 188 Medborgarförslag gällande flytt av verksamheter till Lidéns möbler

KS2025/0308

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att medborgarförslaget anses vara besvarad.

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag gällande att flytta verksamheter till Lidéns möbler lämnades in till kommunfullmäktiges sammanträde den 12 juni 2025 av Maddä Rosa Madelene Lagerstrand. Kommunfullmäktige beslutade hänskjuta medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 26 augusti 2025 att uppdra till kommundirektör att utreda medborgarförslaget.

Medborgarens förslag

”Jag vill att kommunen sätter på Lidens möbler lokalen och flyttar verksamheterna socialtjänsten, vård & omsorg och Samverkansteamet dit.

Det skulle bli lättillgängligt för alla och handikappanpassat. Socialtjänsten har idag hiss men ingen handikappanpassad toalett. Det skulle också vara till nytta för många då bussarna ut till Skönvik är få där både vård & omsorg/Samverkansteamet håller till. Vad gäller socialtjänsten så är väntrummet väldigt litet och man har inget privatliv om man behöver prata med personal i receptionen när andra befinner sig i väntrummet. Så en annan lösning för att måna om allas integritet vore möjligt i en större lokal.”

Motivering till beslut

Den fastighet som kommunen medborgarförslaget avser ägs utav en privat fastighetsägare och kommunen har därmed inte rådighet över fastigheten och kan inte undersöka om förslagsställarens verksamhetsidé är möjlig.

Av dessa skäl är det inte möjligt för kommunen att tillstyrka förslaget.

Forts. Ks § 188

Beslutsunderlag

Medborgarförslag från Maddä Rosa Madelene Lagerstrand den 9 juni 2025

Kommunfullmäktige den 12 juni 2025 § 62

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 23 juni 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 augusti 2025 § 143

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 9 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 180

Ks § 189 Anmälan av delegationsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av delegationsbesluten.

Följande beslutsanmälningar presenteras:

KS2025/0400

Ordförandebeslut gällande strategiskt markförvärv avseende Säter 6:10 och Säter 6:11
den 24 september 2025

Återbesättningsprövning

KS2025/0026-43 1 x 100 % Vårdbiträde

KS2025/0026-44 1 x 100 % Omsorgsassistent

KS2025/0026-45 1 x 100 % Enhetschef LSS

KS2025/0026-46 1 x 100 % Sjuksköterska

Ks § 190 Delgivningar

Beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av delgivningarna.

Följande delgivningar presenteras:

Protokoll från sammanträde med:

- Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan den 17 september 2025
- Gemensamma Överförmyndarnämnden den 29 september 2025
- Gysam den 19 september 2025
- Språktolknämnden i Dalarna den 25 september 2025
- Dalabanans intressenter den 26 september 2025
- Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel den 7 oktober 2025
- Visit Dalarna den 2 oktober 2025
- Räddningstjänsten Dala Mitt, förbundsdirektionen den 23 oktober 2025

Protokollsutdrag från sammanträde med:

- Malung-Sälens kommunfullmäktige den 22 september 2025 § 139 gällande återinträde i Utveckling i Dalarna Holding AB
- Ludvika kommun den 24 september 2025 § 127 gällande avsiktsförklaring MiniMaria verksamhet i Dalarna
- Regionfullmäktige den 9 september 2025 § 83 gällande beslut om sammanträdesplan 2026
- Regionala utvecklingsnämnden den 24 september 2025 § 111 gällande beslut om sammanträdesplan för 2026
- Styrgrupp E-arkiv den 25 september 2025
- Gemensam nämnd för upphandling den 17 september 2025 § 30 gällande budget 2026
- Socialnämnden den 9 oktober 2025 § 95 gällande årsrapport från Xeeda – efterlevnad av Dataskyddsförordningen (GDPR)
- Socialnämnden den 9 oktober 2025 § 97 gällande måluppföljning
- Socialnämnden den 9 oktober 2025 § 99 gällande länsgemensam Mini-Maria verksamhet i samverkan

Forts. Ks § 190

- Socialnämnden den 9 oktober 2025 § 98 gällande hemsjukvårdsavtal, avtal om fördelning av Hälso- och sjukvårdsinsatser i ordinärt boende mellan Region Dalarna och kommuner
- Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel den 7 oktober § 106 gällande revidering av reglemente för den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel 2023–2026
- Gemensam nämnd för upphandling den 17 september 2025 § 32 gällande sammanträdesplan 2026
- Gemensam nämnd för upphandling den 17 september 2025 § 28 gällande budgetuppföljning 2025
- Region Dalarna den 29 september 2025 § 124 gällande förlängning av Dalarnas regionala kultur- och bildningsplan 2023–2026
- Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel den 7 oktober 2025 § 103 gällande verksamhetsberättelse och delårsrapport 2025
- Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel den 7 oktober 2025 § 104 gällande revidering av verksamhetsplan för 2026
- Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel den 7 oktober 2025 § 105 gällande återrapport av internkontroll
- Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel den 7 oktober 2025 § 106 gällande revidering av reglemente
- Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel den 7 oktober 2025 § 108 gällande informationshanteringsplan
- Kommunfullmäktige den 23 oktober 2025 § 123 gällande granskning av bokslut och årsredovisning 2024, Säters kommun
- Kommunfullmäktige den 23 oktober 2025 § 128 gällande revidering av reglementen
- Kommunfullmäktige den 23 oktober 2025 § 131 gällande motion om hållbar ekonomi och tydliga prioriteringar
- Kommunfullmäktige den 23 oktober 2025 § 132 gällande motion om delaktighet och påverkan i hela kommunen
- Miljö- och byggnämnden den 17 september 2025 § 83 gällande årsrapport från Dataskyddsombudet
- Räddningstjänsten Dala Mitt den 23 oktober 2025 § 45 gällande delårsrapport 2025
- Räddningstjänsten Dala Mitt den 23 oktober 2025 § 47 gällande kalendarium 2026

Forts. Ks § 190

Polisanmälan

- Skadegörelse, Landsvägen 29 i Stora Skedvi
- Ringa skadegörelse, Klockaregatan 2
- Olaga intrång, Jönshyttan 3

KS2025/0415

Delårsrapport 2025 från E-arkiv Mitt den 2 oktober 2025

.

Ks § 191 Inbjudan kurser och konferenser

F-KS2025/0703

Inbjudan från Brandskyddsföreningen Dalarna till brandskyddsträff den 5 november 2025 i Falun

F-KS2025/0684

Inbjudan från Riksantikvarieämbetet till Mötesplats kulturmiljö den 12–13 november 2025

F-KS2025/0716

Inbjudan från Trafikverket till regional information om förslaget till nationell plan för transportinfrastrukturen den 23 oktober 2025

F-KS2025/0762

Inbjudan från Avesta kommun, Avestasamtalet den 19 december 2025
Främja en fortsatt stark utveckling av svensk basindustri

Ks § 192 Medborgarförslag gällande att ta sig till Säters vårdcentral

KS2025/0231

Beslut

Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget.

Ärendebeskrivning

Lokaliseringen av berörd vårdcentral & funktioner som kopplar till vårdcentralen är ett ansvar som tillfaller Region Dalarna. Så med detta som grund har Säters kommun ej beslutsmandat i frågan och därför bör medborgarförslaget avslås. Kommunen dock vidarebefordra/delge medborgarens förslag till Region Dalarna. Säters kommun kommer även att fortsätta den löpande dialogen med Region Dalarna säkerställa goda bussförbindelser mellan Säters Stad och Skönvik.

Medborgarens förslag

”Jag har blivit gammal, och har alltså börjat få växande behov av diverse tjänster ute på Säters Vårdcentral. Sist jag var ute för blodprov hade jag lyckats leta mig fram till både Skönviksbussens nya nummer och dess nya hållplats vid Torget för att kunna ta mig ut till en fem minuters på alla sätt professionell och vänlig provtagning, och sen snällt sitta och läsa nån timme i väntan på nästa buss tillbaka till stan. Som pensionär har man ju bara värdelös livstid, så det ska man inte klaga på. Men jag föreställer mig att också folk som t ex fortfarande är i arbete skulle ha nytta av att snabbt och enkelt kunna klara av vissa rutinbesök om det inne i stan fanns en enklare mottagning för sådana tjänster som inte kräver hela vårdapparaten med sjukvårdsutrustningar etc. På Storgatan, om hörnet från mig (som bor på Vattugränd) har jag just sett att en lokal – där jag under årtal aldrig märkt någon verksamhet förutom prydnader i fönstren – nu står helt tom. Tänk om man skulle kunna förlägga en enklare sköterske- och provtagningsmottagning där, till exempel? Hoppfullast!”

Bakgrund

Ett medborgarförslag om att ta sig ut till Skönvik med buss har lämnats in till kommunfullmäktiges sammanträde 2025-06-12 av Kerstin Sinha.

Kommunfullmäktige beslutade den 12 juni 2025 att hänskjuta medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beslut.

Forts. Ks § 192

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 25 juni 2025 att uppdra till
kommundirektören att utreda medborgarförslaget.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag från Kerstin Sinha den 24 april 2025

Kommunfullmäktige den 12 juni 2025 § 57

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 25 juni 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 augusti 2025 § 144

Tjänsteutlåtande från samhällsbyggnadssektorn den 10 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 179

Delges

Medborgarförslagställaren

Kommunfullmäktige

Region Dalarna

Ks § 193 Aktuellt från kommundirektören

KS2025/0055

Beslut

Kommunstyrelsen tackar för informationen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning

Kommundirektör redogör för sitt arbete 8 oktober – 3 november 2025.

Periodens stora fråga har varit reviderad budget 2026 samt långsiktig planering av såväl drift- som investeringsbudget. I dessa frågor har kommundirektören även haft flera möten med SKR samt olika aktörer i Dalarna och inom Säter kommun för att skapa en breddad bild av aktuellt- och framtida läge.

I övrigt listar kommundirektör de viktigaste mötena enligt följande:

- 8 oktober – Möte kring LUPP-uppföljning
- 8 oktober – Husmöte på Samhällsbyggnadssektorn
- 9 oktober – Extra stygruppsmöte för tilldelning av partnerskapsentreprenör
- 10 oktober – Ledningsgrupp för regional samverkan och kommundirektörmöte
- 13 oktober – KLGs verksamhetslokalsmöte, uppstart för långsiktig planering
- 14 oktober – Introduktion och dialog med Räddningstjänsten DalaMitt (RDM)
- 14 oktober – PolSam
- 15 oktober – SKR kommundirektörmöte
- 15 oktober – SKR kommundirektörmöte
- 15 oktober – Besök av SmåKom
- 17 oktober – Lunchseminarium med INRAM
- 21–22 oktober – Visit Dalarnas besöksnäringssdag
- 23 oktober – Nödvattensamtal
- 23 oktober – Framtidens hälsa, seminarium
- 23 oktober – SKR - ekonomipresentation
- 24 oktober – Samhällsrådet - Dalarna
- 24 oktober – Avtalsteckning med NCC kring partnering
- 27 oktober – Beredningsmöte inför Beredningen för Dalarnas utveckling (BDU)
- 28 oktober – Möte med Säter IF Hockey

Forts. Ks § 190

- 3 november – MBL § 19 gällande budget
- 3 november – Digitalt kommundirektörsmöte

Beslutsunderlag

Presentation från kommundirektör den 7 oktober 2025

Ks § 192 Medborgarförslag gällande att ta sig till Säters vårdcentral

KS2025/0231

Beslut

Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget.

Ärendebeskrivning

Lokaliseringen av berörd vårdcentral & funktioner som kopplar till vårdcentralen är ett ansvar som tillfaller Region Dalarna. Så med detta som grund har Säters kommun ej beslutsmandat i frågan och därför bör medborgarförslaget avslås. Kommunen dock vidarebefordra/delge medborgarens förslag till Region Dalarna. Säters kommun kommer även att fortsätta den löpande dialogen med Region Dalarna säkerställa goda bussförbindelser mellan Säters Stad och Skönvik.

Medborgarens förslag

”Jag har blivit gammal, och har alltså börjat få växande behov av diverse tjänster ute på Säters Vårdcentral. Sist jag var ute för blodprov hade jag lyckats leta mig fram till både Skönviksbussens nya nummer och dess nya hållplats vid Torget för att kunna ta mig ut till en fem minuters på alla sätt professionell och vänlig provtagning, och sen snällt sitta och läsa nån timme i väntan på nästa buss tillbaka till stan. Som pensionär har man ju bara värdelös livstid, så det ska man inte klaga på. Men jag föreställer mig att också folk som t ex fortfarande är i arbete skulle ha nytta av att snabbt och enkelt kunna klara av vissa rutinbesök om det inne i stan fanns en enklare mottagning för sådana tjänster som inte kräver hela vårdapparaten med sjukvårdsutrustningar etc. På Storgatan, om hörnet från mig (som bor på Vattugränd) har jag just sett att en lokal – där jag under årtal aldrig märkt någon verksamhet förutom prydnader i fönstren – nu står helt tom. Tänk om man skulle kunna förlägga en enklare sköterske- och provtagningsmottagning där, till exempel? Hoppfullast!”

Bakgrund

Ett medborgarförslag om att ta sig ut till Skönvik med buss har lämnats in till kommunfullmäktiges sammanträde 2025-06-12 av Kerstin Sinha.

Kommunfullmäktige beslutade den 12 juni 2025 att hänskjuta medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beslut.

Forts. Ks § 192

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 25 juni 2025 att uppdra till
kommundirektören att utreda medborgarförslaget.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag från Kerstin Sinha den 24 april 2025

Kommunfullmäktige den 12 juni 2025 § 57

Tjänsteutlåtande från kommunstyrelsesektorn den 25 juni 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 augusti 2025 § 144

Tjänsteutlåtande från samhällsbyggnadssektorn den 10 oktober 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 20 oktober 2025 § 179

Delges

Medborgarförslagställaren

Kommunfullmäktige

Region Dalarna

Sbn § 114 Svar på medborgarförslag gällande tidpunkt och metodik för slätter av vägkanter

SBN2025/0430

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar anse medborgarförslaget vara besvarat.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag har inkommit kring praxis av bekämpning av lupiner.

Medborgarens förslag

”Jag skrev ett medborgarförslag förra året som behandlades i december. Då hänvisade ni till slätter av vägrenar följde praxis. Eftersom det kommer ny information om invasiva arter och vilket hot de utgör mot den biologiska mångfalden bör kommunens praxis uppdateras. Kommunen slår vägkanterna efter att lupinerna har satt frö vilket gör att det sprider sig och de kväver andra växter.

Naturvårdsverket skriver att "Blomsterlupin.... eftersom den är mycket invasiv rekommenderar Naturvårdsverket att man avstår från att plantera den och försöker förhindra att den sprider sig om man har den på sin mark." och att "Blomsterlupin utgör ett hot mot biologisk mångfald då den konkurrerar ut växter i de miljöer som den trivs i, som till exempel vägkanter och järnvägsbankar. På sikt kan blomsterlupin påverka vegetationen där den etablerat sig på grund av sin förmåga att binda kväve och därmed gödsla marken. I de naturligt magra jordarna som den vanligen växer i kan tillskottet av kväve exempelvis göra att ängsblommor, som ofta är särskilt skyddsvärda, ersätts av mer kväveanpassade växter.”

Komplettering till medborgarförslaget ”Angående mitt medborgarförslag.

Naturvårdsverket skriver att " Blomsterlupin.... eftersom den är mycket invasiv rekommenderar Naturvårdsverket att man avstår från att plantera den och försöker förhindra att den sprider sig om man har den på sin mark." och att "Blomsterlupin utgör ett hot mot biologisk mångfald då den konkurrerar ut växter i de miljöer som den trivs i, som till exempel vägkanter och järnvägsbankar.

På sikt kan blomsterlupin påverka vegetationen där den etablerat sig på grund av sin förmåga att binda kväve och därmed gödsla marken. I de naturligt magra jordarna som den vanligen växer i kan tillskottet av kväve exempelvis göra att ängsblommor, som ofta är särskilt skyddsvärda, ersätts av mer kväveanpassade växter.

Blomsterlupin hotar även andra växter genom att de lockar till sig pollinerare, som hellre besöker blomsterlupin än inhemska blommor. Dessutom innehåller blomsterlupin alkaloider, som kan vara giftiga för får och nötkreatur. Den kan även vara allergiframkallande för människor."

Vad baserar man den kommunala praxisen som ni hänvisar till? Hur motiverar man att låta lupinerna gå i frö efter exempel Smedjebacksvägen? Där är det massivt med lupiner i flera kilometer och vägen till Dammsjön växer det lupiner och även kring badplatsen i Naturreservatet. Är det enligt kommunens praxis att låta mosippor och orkidéer utkonkurreras av lupiner? Hur kan kommunens praxis gå emot naturvårdsverkets rekommendationer?"

Motiv till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden har tidigare besvarat ett medborgare förslag avseende bekämpning av lupiner i framför allt vägkanter kring kommunala vägar.

I tidigare beslut så motiverades beslutet enligt följande.

"För att främja den biologiska mångfalden slås vägkanterna enligt praxis efter midsommar för att stärka pollinatörer, skydd av smådjur, fröproduktion av växter och bibehålla artrikedomen. Dock kan kommunen genomföra punktbekämpningar av invasiva växter efter samråd med kommunbiologen. Detta kommer endast att ske på platser där stora bestånd av invasiva växter finns."

Detta har skett under sommarsäsongen 2025 och kommer att fortsätta framgent på platser där kommunen har huvudmannskapet.

Platserna som beskrivs i medborgarens förslag har kommunen inte rådighet över, eftersom dessa är statliga respektive enskild väg.

Ett arbete pågår fortlöpande med insatser gällande invasiva arter.

Beslutsunderlag

Beslut Kf § 95

Medborgarförslag

Delges

Förslagsställaren

Kommunstyrelsen

Trafikverket

Berörd enskild väghållare

Sbn § 113 Svar på medborgarförslag gällande upprustning av lekplats, Vitsippsvägen i Gustafs

SBN2025/0428

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar anse medborgarförslaget vara besvarat.

Bakgrund och ärendebeskrivning

En medborgare har inkommit med ett förslag avseende att uppdatera lekplatsen Vitsippsvägen.

Medborgarens förslag

”En mer modern och rolig lekplats med fler lekmöjligheter skulle bli ett positivt tillskott för barn, familjer och boende i området. Runt lekplatsen finns stora grönytor och gott om plats för att utöka lekplatsen. Det skulle främja gemenskap, rörelse och utevistelse för både små och stora.”

Motiv till beslut

Säters kommun genomför regelbundna besiktningar och åtgärdar eventuella brister på samtliga lekplatser för att säkerställa att de är trygga och säkra att använda.

Kommunen kommer under kommande år att ta fram en övergripande plan för lekplatser och aktivitetsytor i hela kommunen. I denna plan kommer vi att se över varje lekplats utifrån bland annat utformning, målgrupper (olika åldrar), tillgänglighet, närhet till andra lekplatser samt befolkningsunderlag i respektive område.

Medborgarförslaget om att utveckla en mer modern och stimulerande lekplats i området tas med i det arbetet som ett viktigt underlag. Förslaget bidrar med värdefulla synpunkter kring behovet av lek, rörelse och mötesplatser för barn och familjer, vilket är något vi vill ta tillvara på i den framtida planeringen.

När planen är framtagen kommer kommunen kunna prioritera vilka lekplatser som bör utvecklas, och i vilken ordning detta kan ske utifrån behov och resurser.

Nämnden instämmer in i uppfattningen att det saknas utrustning och lekfunktioner för de yngre barnen. Samhällsbyggnadsnämnden avvaktar tills uppdateringen av strategin för lekplatser och aktivitetsytor är klar. Finns det utrustning över i kommunen kan den placeras i lekplatsen på Vitsippsvägen.

Beslutsunderlag

Beslut Kf § 92

Medborgarförslag

Delges

Förslagsställaren

Kommunstyrelsen

Till:

Direktionen och Kommunfullmäktige i respektive medlemskommun

Revisorernas bedömning av delårsrapport

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2025-08-31 är förenligt med de mål direktionen beslutat. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Förbundets resultat för delåret uppgår till 6,5 mnkr, vilket är 1,8 mnkr bättre än samma period förra året. Kommunalförbundets prognos för helåret är 2,1 mnkr vilket är över budget.

Revisorernas samlade bedömning är att resultatet i delårsrapporten avseende det finansiella målet är förenligt med det av direktionen fastställda målet. Revisorerna kan inte uttala sig om verksamhetsmålen eftersom utfall saknas vid tidpunkten för delårsrapporten.

Borlänge 2025-10-16

Förtroendevalda revisorer i Kommunalförbundet Räddningstjänsten Dala Mitt

Lars Lundh

Katrin Rehnström

Anders Johansson

Owe Asmola

Fredrik Federley

Bilagor: Rapport över de sakkunnigas granskning av resultat enligt delårsrapport

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

FREDRICK FEDERLEY

Undertecknare

Serienummer: 815cde733c4e61[...]91d74ab0c6c70

IP: 83.185.xxx.xxx

2025-10-16 09:46:08 UTC

LARS LUNDH

Undertecknare

Serienummer: a78f661cc03b12[...]a72e56ad947b8

IP: 212.181.xxx.xxx

2025-10-16 09:52:07 UTC

KATRIN REHNSTRÖM

Undertecknare

Serienummer: f51bb720aeb323[...]jeb1b16b8aa846

IP: 212.85.xxx.xxx

2025-10-18 18:17:04 UTC

Ove Asmola

Undertecknare

Serienummer: f4af0887409509[...]c64b0d9c10dc8

IP: 90.227.xxx.xxx

2025-10-19 17:14:07 UTC

Bror Anders Johansson

Undertecknare

Serienummer: 2f92ab32129115[...]f584899eb315c

IP: 81.237.xxx.xxx

2025-10-20 03:13:05 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se <https://eutl.penneo.com>.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Kf § 15 Utdelning av Ungdomsledarstipendium

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 16 Utdelning av Ungdomskulturstipendie

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 17 Utdelning av Kulturpris

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.